

melyhez fejlődésre alkalmasabb nép nincs kerek e világon. Emeljük e nép fiait magunkhoz; nyissuk meg a mezőt az egész vonalon, hogy nemes tulajdonságai értékesüljenek a köz, az ország javára.

Ez nemzeti politika. Ezt a nemzeti politikát művelte Hunyady Mátyás, a Kenéz-ivadék, a legnagyobb, a legbölcsebb magyar király mindama királyok közt, kikről a történelem feljegyezte a — feljegyezni valókat.

B. E.

Magyar közönség?

Budapest, május 17.

Párisról azt mondják, hogy kis Franciaország, London hű képe a brit birodalomnak, Berlin egymaga képviseli a hódító poroszországot, a bécsi ember típusa a kedélyes és dolgos osztrák németnek. Budapest pedig mindezekből, Párisból, Londonból, Berlinből, Bécsből egy-egy darab, csak épen magyar nem.

Amikor a kiegyezés után lázas sietséggel építettek Pesten házakat, alapítottak bankokat és színházakat, amikor oly sietős gyorsan kalapáltak össze ezt a magyar Csikágót, bizony elfeledtek egyről és ez az egy a magyar nemzeti szellem volt.

A legutóbbi népszámlálás ugyan fényes adatokat szolgáltat Budapest magyarosodása mellett, de az, aki magyar szívvel és magyar elmével jár e háztömbök közt, jól látja, hogy ez a magyarság félmagyarság, talmi magyarság.

Magyarul beszélnek ugyan Budapesten, (budapesti magyarsággal), de nem érznek, nem gondolkodnak magyarul, az erkölcs, a családi élet nem magyar és nem az a közszellem.

Legjobban bizonyítják egy város szellemének karakterét a könyvesboltok és a színházak. Nos, hát nézzük meg a Dorottya-utcai könyvkereskedések kirakatait. Csupa idegen, csupa német és francia könyv, újság meg folyóirat. A francia dekadens regény mellett ott diszlik egy német szecesszionista költő verskötege. Ott egy «Abhandlung», mellette egy «Beschreibung» és amott meg a «Praktische Winke für...»

És miért tart az a boltos, az a kalmár ily közmopolita kirakatot? Talán esküdt ellensége a magyarságnak? Eszében sincs. De még ha az is volna, magyarfaló, akkor is, mint kereskedő, szívesen tartana magyar könyvet, csak yennék. De nem veszik.

Vajjon mit olvasnak egy budapesti családban? Az asszony az «Engelhorns Romanbibliothek»-ot, az apa valami német újságot, a könyvszekrényben Goethe és Heine mellett a Meyers Conversations Lexikon áll, a gyermekszobában a «Guter Kamerad», a kisasszonyéban a «Jugend» és «Gartenlaube», az urfiéban a «Simplicissimus» pompázik, míg a nagymama utolsó éveit a «Fliegende Blätter» adomái derítik fel.

változott-e meg velem és a futó évekkkel együtt az egész világ?

Ugy mondják, hogy a gyermek-émlék a leghebbebb kísérőnk az élet útján. Magános óráinkban vissza-visszatérnek ezek az emlékek, s a múltnak felhőjét bearanyozzák — aztán újra magunkra hagynak szomorú kételyeinkkel...

Kelmed ne vegye elő a zsebkendőjét, lelkem, mert nem folytatom ezt a hangot. Újra az íróasztalom előtt ülök, künn zakatolnak a villamos kocsik, örülten szaladgálnak az emberek, s azt hogy ünnep van: csak a boltok leeresztett vasredői mutatják. És az emberek sétálni mennek, de amikor elindulnak, már a holnap gondja forog az elméjükben. A gond pedig rossz, kellemetlen utitárs. Ettől vizesebb lesz a bor, keserűbb a sör, sósabb, kiállhatatlanul sós a percc. A villamosoknál verekednek az emberek, lökdösik egymást, káromkodnak és nagyon rossz kedvűek. A nap süt, a városliget fái lombosak, a víz-áruzó leánykák rikácsolnak, s a játékos bódék körül irtóztató a tömeg. A korezmák zsufoolásig telve vannak, s az emberek rekédre ordítják magukat, míg a nyomorult, kétféle állapotban, akik nyári pincérek teremtett az Isten méltó haragjában, nagy

De olvasnak magyar könyvet is. Különösen az ifjabb nemzedék. Szent Isten, minő magyar könyvek ezek. Csak épp, hogy a magyar nyelv-tannak valahogy megfelelnek, de szellemük, tartalmuk! Budapesti félmagyarság ez a javából, dekadens, idegen regényeket és verseket majmoló szerzők művei.

A színházak pedig, — arról tán jobb nem is szólni. Francia bohózat, s angol operett: ez a műsor. Magyar dráma? A magyar Shakespeare, azt mondják, még nem született meg, a népszínműveket pedig csak az újdonsült cselédányok látogatják.

Vagy nem szörnyű dolog, hogy a Vigszínház, mely évente háromszázötven előadást tart, fennállásának ötödik esztendejében rászánja magát, hogy száz magyar előadást tartson, ebből országos eseményt csinál és ami a leg-szomorubb, végül rá is fizet az egészre?

Magyar színház, a magyar székesfőváros színpadja világra szóló szenzációt rendez, mikor szomorubb, végül rá is fizet az egészre? A Hisz nem egy harmadrésznek, de öthatodnak kéne annak lenni.

Vagy nézzük csak meg Páris színházait. Mind a harmincz egynéhány estérőlestére kizárólag francia darabot ad elő. Még Goethe és Shakespeare sem bírtak gyökeret verni Párisban.

E nagyok neveiről jut eszembe: milyen is az a külföldi irodalom, mely Budapest közönségét elvonja a magyar könyvtől. Ha még a nagy klasszikusok volnának! De Goethe csak a könyvszekrényben áll, igazán Prévost, meg a «Berliner Renge» járja. Mert hisz az igazán nagy német írók, mint minden nagy író, nemzetiek, a saját, tehát a német nép lelkéből merítenek és ez épp oly idegen a budapesti közönségnek, akárcsak a — magyar nép lelke.

Ők az idegen írók közt nem a nagyokat, hanem a léha, divatos írókat kedvelik, akik haszontalan és erkölcstelen regényekkel csak rontják az olvasót.

És ha kérdezzük őket, miért teszik ezt, miért nem vesznek magyar könyvet, azt felelik, hogy magyar kultúra — nincs.

És itt önként eszünkbe jut a nagy Renan Ernő egy elve. Azt tartotta t. i. a »Jézus élet« hírneves szerzője, hogy az általános népiszkoláztatás káros. Tanulni csak a tudós tanuljon, más senki. Mert milyen a paraszt, aki írni és olvasni tud? Tudós-e? Nem, hanem elvesztette természetes naivságát, kedves egyszerűségét és gögőssé, felfuvalkodottá lesz.

Renan e tétele a praktikus életben ugyan meg nem áll és az egész inkább a féltudósoknak, mint az írni, olvasni tudó parasztnak szól, de azért sok igazságot rejt magában.

Idegen kultúrát, tudományt és művészetet csak fegyelmeztet, erősen nemzeti gondolkodásu elme ismerje meg, aki az idegen jóból csak tanul és a tanulttal gyarapítja saját nemzeti tudását, kultúráját.

izzadtan hozza a sört vagy bort, a szalámit és turót: a pünkösdi-vasárnapi uzsonát.

Ez így van nálunk — hát kelmeteknél? Ugy van-e, mint régen volt, lelkem? Ó ha úgy volna, most oda szállanék megpihenni. De nincs ugy.

Kelmednek kevés ahhoz minden bölcsessége, hogy elhitesse velem. Az az átkozott paraplé, kiről egyszer már meséltem kelmednek, nem akar kimenni a fejből. Ott motoszkál éjjel-nappal. A paraplé, mely dróton járó masina, színes vászon, amely valójában hasonlatos a bibliai földbe szart pálcához: kihajtott és csoda-gyorsan ágazott-bogazott, megbokrosodott.

Mikor az első paraplét a kajali tehén meglátta, megjédt, a kutya pedig behuzta a farkát és elszaladt. Ó az állatok ösztönszerűleg a jövőbe látnak, de az emberek nem.

Nénemasszony, az én lelkem szeméi most, pünkösdi napján Kajalon s széles e hazának minden falucskájában csupa paraplé látnak. Az egész világ csak paraplé. Pedig nem esik az eső, csak az áldott nap süt. A nap miért ne sütné az ábrázatunkra, mikor annak olyan nagy szüksége van melegre és fényességre.

De hát a paraplé gonosz jószág. Kapja ma-

De ne foglalkozzék idegen művészettel, tudományal az állhatatlan, könnyen elkábuló, a még csak tegnap megmagyarosodott elme.

És ezt jó lesz fontolóra venni most, hogy az elemi iskolákból ki akarják küszöbölni a német nyelv tanítását.

H. I.

Budapest, május 17.

A delegáció teljes ülése. *Andrássy* Gyula gróf, a magyar delegáció elnöke ma délután négy órára teljes ülésre hívta össze a delegáció tagjait. Az ülésnek kizárólagos tárgya az a kérdés lesz, hogy a delegáció albizottságain megjelenhetnek-e a képviselőház és a főrendiház tagjai?

Ezen az ülésen döntenek aztán végleg a felett, hogy az albizottságok eddigi zárt-ülései is nyilvánosak legyenek-e?

Munkatársunknak alkalma volt e kérdéstről a delegáció több tagjának véleményét kikérni, s az illetők azt felelték, hogy a teljes ülés *akként fog határozni, hogy az albizottságok ülései is részben nyilvánosak lesznek a jövőben.* Azokon az üléseken ugyanis, a melyeken rendes tárgyalások folynak, a törvényhozás tagjai megjelenhetnek, de a mikor a bizottság üléseit titkosnak mondja ki, akkor a jövőben is zárt ülést tartanak.

Értesülésünk szerint a kérdés illetően megoldása *Szell* Kálmán miniszterelnök közbenjárásának köszönhető. A miniszterelnök ugyanis abban a nézetben van, hogy bizonyos üléseken semmi ok sem forog fenn arra nézve, hogy képviselők a tárgyaláson jelen ne lehessenek. Ezzel ellene osztható az a vád is, hogy az albizottságban németül beszélnek.

A függetlenségiek és a delegáció. A magyar delegáció *tengerészeti* albizottsága ma délelőtt 9 órakor tartotta újabb ülését *Pallavicini* Ede őrgróf elnöklété alatt. Amikor az ülést az elnök megnyitotta, megjelent *Kubik* Béla függetlenségi képviselő és helyet foglalt az üléssteremben. Ekkor *Pallavicini* elnök kijelentette, hogy miután *Szell* Kálmán miniszterelnök ma még nem adhat felvilágosítást a tengerészeti ujoncokra vonatkozólag, az ülést elnapolja. Erre az ülést berekesztette.

Az elnapolás oka tulajdonképen az volt, hogy amíg a delegációnak ma délután tartandó teljes ülése nem dönt a nyilvánosság tárgyában, addig újabb albizottsági üléseket nem akarnak tartani.

Érdekes, hogy a függetlenségi képviselők ma reggel a Fiume kávéházban gyülekeztek és *Kubik* Bélát előcsatárnak küldték ki a delegációba. Egy negyed tizkor aztán valamennyien — körülbelül tizen voltak együtt — felke-rekedtek és átmentek a főrendiházba, de már ekkor szembe találták *Kubik*ot, aki így üdvözölte őket:

— Nix deucs! Sztétugrasztottam őket.

Itt említjük meg, hogy a hadügyi albizottság déli ülésére *Nessi* Pál szélbali képviselő akart bemenni, de *Szell* Kálmán miniszterelnök elfogta és rábeszélte, hogy ne menjen el addig, amíg a teljes ülés nem dönt a nyilvánosság ügyében. Erre *Nessi* eltávozott.

gát és kezd ezerféleképen változni, mintha játszanék velünk, mintha meg akarna minket tró-fálni. Aztán amiképpen ő változtatja az alakját, azonképpen kiforgat minket is a mi becsületes formánkban.

Magam sem tudom, miért, de haragszom ék-felenül a parapléra. Mert mindenütt ott látom, ahol nem akarom. Átváltozik fülbevalóvá, krézlis inggé, keményített szoknyává, recsegős topánkává, keztyűvé, trombita-száru nadrággá, vendéggombra járó gallérrá, pirosítóvá, szagos üveggé, mandula-szappanná, drót- és csonthaj-tűvé, kötött strimflivé, sok uri holmivá, melyek a kajali országot gömbölyded kavicainak el-vették a mosolygását, az ünnepi harangok zu-gásába belevegyítették a panaszos hangot:

— Hová lettél vasárnapok költészeté? ... Gyermeksereg a templom körül hol van a te harangozó kedved, pánlikás leányok, miért nem mentek ki játszani a kápolna mellé? Miért né-zitek egymásnak az új módos ruháját, a fodrot, a selymet, hiúságnak ördögkötölte praktikáit?

Ezen évődöm lelkem mélységes bánatában, s kelmed Nénemasszony a szíve fenekén igazat ad nékem, mert kelmednek e eifrállkodó világban még igaz és ép maradt az elméje.

BUTOROK

egy készpénzért, mint részletfizetésre leggyorsabban a legfinomabb kivitelű legjutányosabban kaphatók

Ehrentreu és Fuchs Testvéreknél.

E lapra hivatkozók tíz százalék engedményben részesülnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8 sz.

(Andrássy-ut közelében)

oo Nagy képes árljegyzék ingyen. oo

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 17.

A mai ülésre vihart vártak a politikai időjósok, vihart, amelynek előjeleit az ellenzéki képviselőknek a delegáció albizottságára történt inváziójában látták.

A politikai Falbok Kritikus napja azonban nem zárt be. Az ünnep előestéjének békés hangulatában a vihar hullámai elsimultak, sőt Kossuth Ferenc a névszerinti szavazás iránt beadott kérvényt is visszavonta s a Ház tudomásul vette a miniszterelnök tegnapi válaszát.

Maga a függetlenségi párt mondott ítéletet ezzel a szervezetlenül megindított hadjáratra s helyreállt legalább e kérdésben az ünnepi Teregua Dei, a béke-séges fegyverszünet.

Az ülés maga is gyorsan pergett le s a tizenhét napos pünkösdi szünet ezzel megkezdődött.

Az ülésen Apponyi Albert gróf elnökölt s bejelentette, hogy Enyedy Lukács mandátumát a kuria megsemmisítette. Az erről szóló indokait a kuria később küldi el és akkor fog majd az elnökség a továbbiak iránt intézkedni.

Dedovics György jegyző jelenti, hogy Kovács Pál az eskü-téri hid és a székesfőváros beadványai és Nessi Pál a kolozsvári 51. gy. ezred zászlaja tárgyában interpellálni fognak.

A napirend előtt felszólal Trauschenfels Emil és jelenti, hogy ő az appropriáció ellen szavazott.

Következett a tegnapi interpellációk feletti névszerinti szavazás.

Kossuth Ferenc azok nevében, akik tegnap névszerinti szavazást kértek, visszavonja az erre vonatkozó kérvényt.

A Ház ezután nagy többséggel tudomásul vette a miniszterelnöknek Rátkay és Barta Ödön tegnapi interpellációjára adott válaszát.

Következtek az interpellációk.

Kovács Pál azt kérdezi a kereskedelmi minisztertől, hogy van-e tudomása ama hírekről, melyek szerint az eskü-téri hid veszélyben forog? Igazak-e a hírek? Mily intézkedéseket tesz a veszély elhárítására és végül lesz-e szükség ebből kifolyólag az előirányzott költségeken kívül póthitelre? És ha igen, mikor terjeszt be eziránt törvényjavaslatot? Majd a főváros beadványainak ügyére térve át azt kérdezi a belügyminisztertől, hogy miért nem intézik el idején a főváros sürgős beadványait?

Széll Kálmán miniszterelnök jelenti, hogy számos fővárosi ügy van a belügyminiszteriumban, melyek csak azért nem intézettek el sürgősen, mert egyrészt nem aktuálisak, másrészt oly terjedelműek, melyek hosszas tárgyalásokat igényelvé, egyhamar nem intézhetők. Jelenti, hogy a belügyminiszteriumban minden dolgot a legpontosabban intéznek el, és a belügyminiszteriumot semmi mulasztás nem terheli. Figyelmezteti Kovácsot, hogy máskor ne az újságokból merítse interpellációja tárgyát, hanem alaposan járjon utána a dolgoknak.

Kovács Pál nem veszi tudomásul a miniszterelnök válaszát.

Nessi Pál interpellációt intéz a miniszterelnökhöz és honvédelmi miniszterhez a Kolozsvárótt állomásozó 51. gyalogezred zászlószentelése tárgyában. Az interpelláció a következőképp hangzik:

Hallgassa csak meg, hogy jártam jó minap a kürtő-kalapommal. (A kürtő-kalap olyan kalap, mely kívül fényes, belül olyan, mint a kürtős kalács. Erre a kürtős kalácsra levelem végén még vissza fogok térni.)

Lementem Kajalra. Az a szomorú gondolatom támadt, hogy a kürtő-kalapomat viszem el, mert a másik — nem volt. Éppen országos vásár volt Kajalon. Az emberek nem bámultak meg hiszen a paraplénak kürtő-kalappá változása nem rendkívüli dolog, de ha látta volna kelmed, mily szemrehányóan néztek reám — az ökrök!

Sohasem felejttem el azt a fájdalmas pillanást, melyet reám egy kajla szarvu ökör vetett. Bögött fájdalmában — s azután tovább ment. Lelkem nénemasszony, én az ökör-tudományban teljesen járattan vagyok, de a szemek nézéséből tudok olvasni.

Az ökör szemei ezt mondták:

— Uram, neked olyan magas kalapod van, ha abban végig fej volna, nem jöttél volna közénk.

Igy jártam a kürtő-kalappal, s megint a parapléra gondoltam, mert annak, aki a kajla-szarvu ökről hajtotta, szintén volt parapléja s

1. Van-e tudomása a miniszterelnöknek és a honvédelmi miniszternek arról, hogy a Kolozsvárótt állomásozó 51. gyalogezred a jövő hét valamelyik napján zászlószentelési ünnepet szándékozik tartani?

2. Van-e tudomása arról, hogy a felszentelendő zászlón a magyar állam címere a kétféjű sas szárnyában az osztrák birodalom tartományai címerevel egyenrangúnak van feltüntetve?

3. Szándékozik-e haladéktalanul intézkedni az iránt, hogy állami önállóságunk ellen elkövetni szándékozt ezen merénylet megküszöztetéséért és szándékozik-e intézkedni, hogy cimereinknek az azt megillető hely mindenütt, minden téren egyszer és mindenkorra biztosítsassék. Az interpellációt kiadták az illető minisztereknek. Láng Lajos kereskedelmi miniszter, ki idő közben beérkezett a Házba, Kovács Pál interpellációjára válaszolt ezután az Eskü-téri hid tárgyában. Kijelenti, hogy hivatalbeli elődje e kérdésben anketet hívott össze, mely anketen értesült a miniszter, hogy az eskü-téri hid budai oldalán vízszintes irányban némi változás észlelhető. A megfigyelések kiderítik, hogy a pesti oldalon változás nincs s ott minden rendben van. A megfigyeléseket tovább fogja folytatni és adandó alkalommal bővebben fog e tárgyban referálni.

Kovács Pál a miniszter válaszát egyelőre tudomásul veszi.

Az interpellációk után az elnök szünetet adott.

Szünet után:

Széll Kálmán jelenti, hogy nem volna helyes most folytatni a Ház üléseit, minthogy jelenleg a delegáció tárgyalásai folynak. Indítványozza, hogy június 4-éig érdemleges ülés ne legyen. Június 4-én a Ház a további munkarendet és napirendet állapítsa meg. A jelzett időig tehát érdemleges ülések ne tartassanak. De kéri a Házat, hatalmazza fel az elnököt arra, hogy bejelentések végett ezen idő alatt is hívasson össze üléseket.

Elnök felteszi a kérdést, mire a Ház a miniszterelnök javaslatát egyhangulag elfogadta.

Elnök ezután bejelenti, hogy Kubik Béla és Rátkay László képviselők mentelmi ügyét átteszi a mentelmi bizottsághoz.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök boldog ünnepeket kívánt a képviselőknek, mire az ülés Apponyi éltetésével véget ért s a honatyák elszédtek megkezdve a pünkösdi vakációt.

A magyar delegációból.

Budapest, május 17.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma déli 12 órakor folytatta tanácskozását Szapáry Gyula gróf elnöke alatt.

A katonai földrajzi-intézet 110,000 koronás szükségletének tételénél Krieghammer báró hadügyminiszter bemutatta a közép Európa új-általános térképének munkálatait, mire a tételt megszavazták.

A kétszersült és konzervek tételénél hosszabb vita indult meg.

Rakovszky István a legénység részéről a konzervek ellen felhangzott panaszok alkalmából felvette azt a kérdést, nem volna-e helyes, ha a hadügyi kormányzat a konzervgyártást maga venné a

az ökör árát — másnap a «döglesztőbe» kellett vinnie.

Az én kürtő-kalapomat többé nem látja Kajal. Uram fia, hátha egy esztendő mulva az ökröpásztor fején látja meg az a szegény pára, mely engem úgy megszegyenített... Most pedig az Uristentől kérem, hogy áldja meg kelmedet mindkét kezével, őrizze meg házat tüztől, víztől, mindennemű veszedelemtől, a szolgáló leányát pedig a paraplétól s a paraplénak több rendbéli változásától.

Hanem a kürtős kalács még hátra vagyon. Nem emlékszem már biztosan, hogy szapora levelem valamelyikében kértem-e már kelmedtől kürtős-kalácsot. Ha esetleg olyan könnyelmű lettem volna, hogy eddig ez a fontos körülmény elkerülte a figyelmemet, ime most ünnepélyesen jóvá teszem s kérek három kürtős kalácsot: egyet cukrosat (ezt szereti a feleségem), egyet mandulást (ezért öl meg a fiam) s egyet egészen puritán, egyszerűt (mert én kevéssel is megelégszem). Ha azonban már kértem, akkor visszavonom a feleségem és magam kívánását s csupán a fiam számára kérek mandulást — de hármat.

kezébe, a mi a megtakarítás mellett a legénység ellátásának javítására is vezetne.

Münnich Aurél előadó úgy tudja, hogy a budapesti és brucki konzervgyár már is az állam tulajdonában van. Krieghammer báró felvilágosítása után Rakovszky a szerződés betervezését óhajlja és addig a címet függőben akarja tartani.

Hegedüs Sándor a függőben tartást nem akarja, de a szerződés bemutatását szintén óhajlja. Szerinte a kétszersült és huskonzerv kicserélését feltétlenül évről-évre kell eszközölni.

Miklós Ödön utal arra, hogy a külföldön is az állam szerzi meg a konzervgyárakat, de a kezelést magánkézben hagyja. A szerződés bemutatását maga is óhajlja.

Krieghammer báró hadügyminiszter készen nyilatkozott a szerződés bemutatására. A határozatot addig e pontra nézve függőben tartják.

Ezután következett a táborig és hegyi tüzéség ujjászervezése alkalmából előirányzott 4,300.734 koronás tételnek a tárgyalása.

Münnich előadó szóba hozza az ezzel kapcsolatos létszámszaporítást és kéri Széllt, hogy erre jelezze a magyar kormány álláspontját.

Széll Kálmán miniszterelnök kifejti a magyar kormány álláspontját közjogi és közgazdasági szempontból. Tekintettel arra, hogy a szóban forgó taracklővegeket már kisebb államok is behozták, a reform katonai szükségessége elől a két állam kormányja nem zárkozhatott el és így a terhet vállalni kell.

Az ezzel kapcsolatos létszámszaporítás eszközésére az ujonclétszám emelésénél, amelynek kérdése törvényhozási elintézésre még nem érett; katonai szempontból is célszerűbbnek látszott a póttartalékosok behívási idejének törvény útján leendő kiterjesztéséhez folyamodni. — Az ujoncmegajánlás nagy közjogának csorbítatlanul való épségben tartása érdekében ugyanis mind a két kormány és így a magyar kormány is szükségesnek tartotta, hogy a póttartalékosok behívási idejének kiterjesztése iránt szintén törvényjavaslat terjesztessék a törvényhozások elé; a delegáció, ha a maga részéről is szükségesnek itélte a reformot, nem tehet mást, mint hogy az erre szükséges összegeket világosan azon feltétel alatt szavazza meg, hogy ezek csak azon esetre és akkor vehetők igénybe, ha a póttartalékosok behívására vonatkozó törvényt a törvényhozás megalkotja; ha meg nem alkotja, a megszavazás természetesen eredménytelen és a felhatalmazás megszűnik.

A mi pedig az előterjesztéseknek a sorrendjét illeti, épen arra való tekintettel, hogy a megoldás póttartalékosok behívása útján, nem pedig az ujonclétszám felemelésével tervezetik, a logikusabb sorrend az, hogy előbb a delegációhoz intézett előterjesztéssel a reform szükségessége megállapítottik és csak ha ez megtörtént, terjesztetik a törvényhozás elé a megfelelő törvényjavaslat.

Münnich előadó nehéz szívvel bár, de a harképeség érdekében elfogadásra ajánlja a szükségletet a miniszterelnök által ajánlott korlátozással.

Okolicsányi László a fegyverek szükségességéről meg van győződve, de arról nem, hogy a jelzett létszámszaporítás is feltétlenül szükséges-e? A póttartalékosok behívása csak megkerülése a törvényhozás ujoncmegajánlási jogának. (Ellenmondás.) Ez nem egyéb, mint az ujoncjutalék szaporítása más titulus alatt.

Fejérváry báró miniszter: Addig, míg az ujoncjutalék szaporítottatni nem fog!

Okolicsányi: Igen, csak hogy ez az állapot több évig tarthat. Éppen ezért nem járul hozzá a szükséglet elfogadásához.

Miklós Ödön e kérdést a hadsereg védképeségének szempontjából veszi bírálat alá és bár az ország teherviselési képessége aggályljal tölti el, mégis nem tartja megengedhetőnek a tüzéség felszerelésének elodázását. Ezért kényszerűségből megszavazza a tételt. Ami a szükséges személyzei szaporítást illeti, csak helyesítheti a miniszterelnöknek és a magyar kormánynak azt az álláspontját, hogy

BUTOR

Képes butoralbum 50 álleres bostabélyeg beküldése mellett kapható. A ki ezen lapra hivatkozik, 50% árengedményben részesül.

jobb és olcsóbb, mint bárhol ép úgy készítené, mint **részletfizetésre,**

kapható: **GONDA S.** utroraktárában.

BUDAPEST,

csakis VII. kerület, István-tér 7. sz. a

a szükségelt létszám külön törvény által a póttartalékosok behívása után éressék el azon alkotmányjogi biztosíték feltétel betartásával, hogy a póttartalékosoknak külön törvény útján is e célra való behívása az újoncmegajánlásról szóló törvénnyel kapcsolatban történjék. A létszám szaporításának megszavazása csakis a magyar törvényhozásban külön törvény útján lehetséges. A póttartalék arányos és méltányos igénybevételét kéri. Végül a magyar iparnak a kvóta arányában való részletetését kéri.

Hieronymy Károly felszólalása után, miután e tételben még többen voltak feliratkozva; az ülést délutáni öt óráig felfüggesztették.

Világ folyása.

— május 17.

A bur vezérek összesége Vereenigingbe utazott. A kormány még nem kapott hírt arról, vajjon a bur delegátusok elfogadták vagy elutasították-e az angol békefeltételeket. Hágából érkezett jelentés szerint a Vereenigingben levő bur vezérek azzal a feltétellel állottak elő, hogy engedjék meg nekik, hogy Krügerrel távirati összeköttetésbe léphessenek. Ha Kitchener ezt a követelésüket nem teljesíti, úgy a burok megszüntetik a további tárgyalást. Steyn, De Wet és Delarey még most is föltétlenül ragaszkodnak a bur államok függetlenségéhez; míg ellenben Botha, Schalk-Burger és Reitz hajlandók koncessziókat tenni. A hágai burok azt hiszik, hogy a béketárgyalások megfúszulnak. Krüger múlt héten jelentést kapott Bothától, aki tudatta vele, hogy a burok még legalább három esztendeig képesek a háborút folytatni. Londonból ellenben azt jelentik, hogy a bur vezérek végképen lemondtak az abszolút függetlenségről és csak oly viszonyt kívánnak létrehozni, amelyen Egyiptom és Anglia közt van. Ezzel szemben a brüsszeli körök azt állítják, hogy a béke megkötésében Krügernek és Leydsnak is van beleszólása; s hogy a bur államok függetlensége nélkül békére gondolni sem lehet.

A stockholmi kamara befejezte a választási jogról szóló javaslatát és 83 szavazattal 59 ellenében elfogadta Billing püspök indítványát, mely szerint a kormányt felhívják, hogy 1904-ig terjedően az országgyűlés elé új javaslatot a következő alapon: Általános szavazati jog, proporcionális választás, választó jog a 25 életév betöltésével és a város és vidék egyenlősítése.

A belgrádi skupstinában tegnap nagy botrány volt. A rendőrniszter egy interpellációra válaszolva helyeselte, hogy a rendőrség két lapszerkesztőségben házkutatást tartott. Erre nagy lármát keltett az ellenzék kivonult és az ülést bezárták.

Loubet elnök péfervári utjáról írják Párisból, hogy az elnök a kiel-i csatornán fog keresztülmenni s nem lehetetlen, hogy ott a német császárral fog találkozni.

TÁVIRATOK.

Németország és Amerika barátkozása.

Wiesbaden, május 17-én Vilmos császár Roosevelt-hez, az Egyesült Államok elnökéhez angol nyelven a következő táviratot intézte:

Még az alatt a mély benyomás alatt állok, amelyet öcsém, Henrik herceg fényes és szíves fogadtatása az amerikai Egyesült Államok polgárai által bennem keltett. Azokban a beszédekben, amelyekkel a herceget üdvözlötték ismételtlen megemlékeztek arról a tényről, hogy ösöm Nagy Frigyes a fiatal amerikai köztársasággal szemben keletkezése idején mindig barátságos magatartást tanúsított, amivel lerakta annak a barátságos viszonynak az alapkövét, amely két országunk között mindenkor fennállott. A nagy király példáját akarom követni magam is. Henrik herceg látogatásának emlékére fenn akarom tartani az amerikai népnek való ajándékkal, amelyet kérem, szíveskedjék annak nevében elfogadni. Nagy Frigyes bronz-mellszobrát szándékozom az Egyesült-Államoknak ajándékolni, amely Washingtonban ön által kijelöltendő helyen volna felállítandó. Tekintsék ezt az ajándékot ama benső viszony maradandó jelének, amely két nagy nemzetünk sikerrel ápolt és fejlesztett.

Vilmos császár táviratára Roosevelt elnök német nyelven ezt válaszolta:

Nagyszerű és barátságos ajánlatát szívesen fogadom. Szíves köszönetet mondok érte az Egyesült Államok nevében és azonnal elő fogom terjeszteni a kongresszusnak. Népünknek bizonyára igen nagy örömet fog szerezni, hogy az ön kezéből megkapja Nagy Frigyesnek, a híres uralkodónak és katonának, minden idők egyik legnagyobb férfjának szobrát és rendkívül illő dolog, hogy szobra itt, Washington városában; fővárosában a köztársaságnak, amelynek születésére oly barátságos érdeklődéssel tekintett, állíttassék fel. Országunk iránt való barátságos érzelmének ezért az új bizonyítékáért köszönetet mondok önnek az ország nevében. Az ajándékot itt bizonyára a két nemzet között lévő barátság újabb jelének fogják tekinteni. Reméljük és erősen hiszünk, hogy ez a barátság a jövőben esztendőkből még erősebb és szilárdabb lesz. Az egész emberiség jólétének jele, hogy e század elején az amerikai és a német nemzet benső barátságban dolgozik egymással karöltve.

Washington, máj. 17. Roosevelt elnök úgy határozott, hogy a Vilmos császár ajándékozta Nagy Frigyes-szobor dolgában nincs szükség a kongresszus határozatára és hogy a szobrot, minthogy Nagy Frigyes nagy hadvezér volt, az arzenál mellett lévő telken építendő új hadiskola közelében állítsák fel.

Elpusztult városok.

New-York, május 17.

Fort de Franceból jelenti egy távirat, hogy St. Pierre romjai között a kiküldött katonaság 50 halottfosztogatót letartóztatott. A vészbiróság a pusztulás e hiénait 5—5 évi börtönrre ítélte.

New-York, május 17.

A Soufriere még egyre háborog. A vidék felett egész köde lebeg a forró vízpáráknak. A felgyújtott erdők égése egyre tovább harapózik.

New-Orleans, május 17.

A Monotombo tüzhányó lávafolyama egyre terjed. A Managua tó környékén iszonyu a pusztulás. Sok embernek nyomaveszett.

A spanyol koronázási ünnep.

A koronázási ünnep előestéjének eseményeiről ma a következő táviratokat kaptuk:

Páris, máj. 17. A Matin jelenti Madridból: A spanyol régens-királyné táviratilag értesítette Loubet elnököt, hogy a Spanyolország és Franciaország között lévő szoros kapocs megerősítése jeléül az aranygyapjas rendet adományozta neki.

Madrid, máj. 17. A régens királyné tegnap dekrétumot írt alá, amelyvel Vira-Urrutiát a bécsi udvarhoz nagykövetté nevezte ki. A királyné a rendkívüli nagyköveteknek III. Károly rendjének nagykeresztjét és az idegen uralkodóknak a koronázásra ide küldött képviselőinek a Kátólikus-Izabella-rend nagykeresztjét adományozta.

Burok harca.

Pretória, máj. 16. (Reuter.) Beyer bur vezér és törzskara tegnap különvontal Vereenigingbe utazott. Most az összes bur megbízottak együtt vannak a gyűlés helyén. A tanácskozás, amely valószínűleg ma lesz, tisztán magántermészetű. Kitchener ma alkalmat ad a bur megbízottaknak, hogy egész bizalmasan tanácskozhassanak elhatározásukról. Gondoskodott róla, hogy a tanácskozás egészen zavartalanul folyhasson. Hír szerint minden szavazás ballotázs útján történik. Amíg a tanácskozások tartanak, az angol csapatok Kitchenernek és a bur vezéreknek megállapodásához tartják magukat és nem támadják meg azokat a kommandókat, amelyeknek vezérei résztvesznek a tanácskozásban.

Chamberlain beszéde.

Birmingham, máj. 17. Chamberlain gyarmatügyi miniszter tegnap este itt beszédet mondott, amelyben úgy nyilatkozott, hogy ha Rosebery az unionista párt tagjává akarna lenni, tárt karokkal fogadnák. Rosebery liberális unionista anélkül, hogy tudná. Beszéde további folyamán azt mondta a miniszter, hogy szeretné, ha azt mondhatná a gyűlésnek, hogy a háboru közvetlenül a befejezés előtt áll és a béke biztosítva van. A kormány már megmondta, hogy mik a szándékai a bur köztársaságok jövődó kormányzása és a viszonyok rendezése tekintetében s ettől nem fog eltérni. A részletek természetesen a további tárgyalástól függenek, de az alapelvek egyszersmindenkorra meg vannak állapítva.

A török államadósság egyesítése.

Konstantinápoly, máj. 16. Constans francia nagykövet a szultánnál való mai kihallgatása alkalmával elfogadásra ajánlotta Rouviernek a török államadósság egyesítésére vonatkozó tervezetét. Ugyanebben az ügyben interveniált Maurokordato görög követ is, aki most szabadságra megy. Távolléte alatt a szerződési tárgyalások szünetelni fognak.

Albán forrongás.

Konstantinápoly, máj. 17. Az Agence de Constantinople jelenti: A gyakori helyzetéről külföldi lapokban terjesztett híreket hivatalos török helyről megcáfolják. Igaz ugyan, hogy Gyakovában összeütközés történt albánok között, de a nyugalmat hamarosan helyreállították a nélkül, hogy pusztításra és fosztogatásra került volna a dolog, amint helytelenül híresztelték. Épp oly alaptalan egy frankfurti lapnak az a jelentése, hogy a török csapatok Szananál vagy Táznál Jémenben nagy veszteséget (250—300 halottól szolt a hír) szenvedtek volna.

Mandsuria.

London, máj. 17. A Times jelenti Tokióból Oroszország azt ajánlotta Koreának, hogy Koreából Vicjun keresztül Mandsuországra távironalat építsenek. Korea azt válaszolta, hogy Kína beleegyezése nélkül nem foglalkozhatik ezzel az ajánlattal. Kína beleegyezése lényeges feltétel, mert Mandsuországot területe kínai terület.

VIDÉK.

A tót üdvözet.

Liptó-Szentmiklós. május 17.

Beeses lapjának egyik áprilisi számában »TótoK és tótmagyarok« c. alatt egy cikk jelent meg, mely a többek között az iskolák szellemével is foglalkozott.

Hogy a cikkirő mennyire ismeri a tarthatatlan felvidéki állapotokat, misem bizonyíthatná fényesebben, mint a liptó-szentmiklósi áll. polg. leányiskola III. és IV. oszt. ág. evang. vall. tanulóinak május elseji hazafiatlan tette.

Előre kijelentem, sokkal jobban meg vagyok győződve a tanítók hazafiaságáról, mint hogy valakit megvádolni akarnék. Korántsem; mindamellott hazafias kötelességemnek tartom, hogy erről a botrányos esetről a saját tudomást szerezzem, hadd lássa ebből a kormány s a nagyközönség, hogy a Ruzsiák székhelyén baj van, nagy baj van; a serdülő tót nemzedék még a magyar szó templomát sem kiméli meg, hanem benne nyíltan, kihívóan dikciózik ékes tót rigmusokban.

Nézzük, mi történt? Csak annyi történt, hogy az ág. evang. vallású tanulók lelki gondozójuknak közösen gyűjtött filléreikből május elsei ajándékol egy tizkoronás emléktárgyat vettek, azt egyik tanuló — megtiltás ellenére — tót nyelvű köszöntő kíséretében adta át a hitoktatónak.

Nekem, mint szülőnek, nincs kifogásom az ellen, hogy a tanulók hitoktatójuk iránti szeretetüket, hálaikat — ha mindjárt suhogó ünnepi ruhába öltözökde is — gyermeki kedvességgel olykor-olykor elmondják. Sokkal fontosabb dolog készlet szolásra. A magyar szón esett sérelem adja kezembe a tollat. Tán hallgatnánk, nem szólnánk még most se, ha nem tudnók azt is, hogy az a tót szó, amit május elsején

HA IZZAD.

ha viszket a teste, ha sémörös, ha bőrkütsései vannak, ne csináljon semmit, csak egy tégely **Erényi-féle ICHTIOL-SALICILT** vegyen. Szagtalan. Ára 3 korona.

Székelyi: **ERÉNYI** gyógyszerész Szabadszállás.

Főraktár: **TÖRÖK**, Király-utca 12. és **EGGER** gyógyszerész Váci-körút 17.

az áll. polg. leányiskolának 2000 koronás bérházu falai visszhangoztattak, megtiltás ellenére történt meg.

Méltán háborít fel ez az eset, annál is inkább, mert a szónokló tanulóknak egyik tanárnője — amint megfudta a készülendőket, — megtiltotta a tót nyelven való felköszöntést. Tehát gyermeki gondatlanságnak, éretlenségnek minősíteni nem lehet.

Kutatni, keresni kell csak a háttérben, figyelni kell a lépéseiket azoknak a tót növendék leányoknak, megtalálják, hogy azok is már a nemzetiségi eszmék szolgálatába állottak.

Liptóban különben a tanítók is emellett harcoltak. Jó volna, ha a miniszter ur utána nézne, kik voltak azok s az állami kegyektől megfosztaná.

Hol a hiba, szeretnők tudni?!

A lipitói tót-magyarokban, kik megteremtették ezt az állapotot, kik elhallgatnak mindent, türik azokat az arcucsapásokat, amit a tótok ütnek a magyar eszmén s annak harcosain. (Mily kevesen vannak!). Türik gyáván, szótlán, ahelyett, hogy megmutatnák: eddig a határ, ne tovább!

De a fő-fő hiba a kormányban van: miért nem mer belenyulni azzal a nagy tábor szabadelvű képviselővel a nemzetiségi kérdés végleges megoldásába.

Kérdem Wlassics miniszter urat, vajjon megtette volna-e ez a leány tótnyelvű üdvözlését, ha az országos képviselő választás alkalmával történt tót kitüntetésért — bizonyára fenn lesznek az akciók — szigorú módon intézkedett volna?!

Megtörténne-e a tótnyelvű üdvözlés, ha szigorú módon elrendelné a miniszter ur, hogy a polgári iskolákban a hittanításnak nemcsak a III—IV., hanem az I. és II. osztályban is kizárólag magyar nyelven kell történnie.

Bizonyár nem. Legyen már vége valahára ennek a hallgató politikának. Lám Ruzsiák kért tótnyelvű felsőbb iskolákat, de ha nem ígért a miniszter ur, csinálnak ők maguknak; hogy nevetségesebb legyen az állam, éppen abból az iskolából, amelyet az állam tart fenn, amely a magyar eszméért küzd.

Azt hiszem, elég kommentár ez a felvidéki helyzetre.

Egy szülő.

— **Egyházmegyei értekezlet.** A sepsi ev. ref. egyházmegye ez évi tavaszi közgyűlését Nagy-Borosnyón, május 10-én tartotta Révay Pál elnöklésével. A közgyűlést az elnök szép beszéddel nyitotta meg; aztán templomba vonultak s csak a templomozás után folytatták a munkát. J. Szász Béla felolvasta *Türkányi György* vallásánár értekezését a *protestantizmus és a művészetek* cím alatt. Elhatározták, hogy a májusban Nagy-Enyeden összeülő egyházkerületi értekezlethez átírnak először, hogy az 1848. XX. t. cz. végrehajtása iránt ébrentartsák a közönség érdeklődését, másodsor egy protestáns politikai napilap felállítására tárgyában; megkeresik továbbá valamennyi erdélyi vármegye törvényhatóságát, hogy szabályrendelettel tiltsák el a szesz és borkimérést ünneppalapon reggel 9 órától 5-ig. A jövő gyűlés helyét *Brassóban* állapították meg s ezzel az értekezlet feloszlott. Délelőtt ebéd volt az értekezlet tagjainak tiszteletére, este pedig nagysikerű műsoros estély a Mikó-kollégium javára.

A közdívásárhelyi „Székely-Társaság” a napokban tartotta 17-ik összejövetelét. Naplóolvasás után a testvértársaságok átiratait tárgyalta a társaság. Ezek közül a marosvásárhelyi Társaságnak azt a felhívását, hogy tétessenek lépések arra nézve, hogy vasárnap és ünnepeken a korcsmában d. 9. órától 11. u. 4 óráig, szeszest italokat ne szolgáltatassanak ki. Hosszabb vitakozás után bizottságnak adták ki javaslatlétét végett. A Székely Kongresszus helyéül Tuszád furdót hozza javaslatba a Társaság. Végül a lemondott Vargha Béla dr. gazda helyébe egyhangulag Rákosi József áll. isk. tanítót választotta meg a társaság.

— **Tanítók gyűlése.** A Háromszékmegei tanítók orbai járásköre tavaszi vándorgyűlését Cofalván tartotta. A gyűlést istentisztelet előzte meg s azután *Csusz Tamás* zagoni áll. tanító a kertészet köréből gyakorlati tanítást tartott. *Biró Béla* elnök tartalmas beszéddel nyitotta meg ezután a gyűlést. A tárgysorozat rendén *Nagy Imre* zagoni áll. tanító tartott érdekes felolvasást. *Bartha Samu* barátosi áll. tanító a műtrágya alkalmazásáról tartott közhasznú szabadelőadást. Ezen a gyűlésen adta át meleg hangú szép beszéd kíséretében *Papp György* tollnok *Csusz Tamás* nak a kertészet terén elért sikeres munkásságáért a díszoklevelet és a kétszáz korona jutalmat. E gyűlést közebed követte.

— **A pozsonyi primási palota.** A király mint legfelsőbb kegyúr beleegyezett a pozsonyi primási palota eladásába. A palotát Pozsony városa akarja megvenni 320,000 koronáért, s átalakítani új városházának.

FŐVÁROS.

— **A belvárosi templom ügye.** A középítési igazgató vezetésével a mérnöki hivatal több tagja megvizsgálta a belvárosi templomot. A bizottság konstatálta a repedéseket, de a szakemberek azt állították, hogy a repedések nem veszedelmesek. A rendőrség mindazonáltal a templom és a hídfő között levő keskeny utat elzáratta.

— **Ezerötvenkettő.** Ennyi a száma a fővároshoz tanítói állásokra benyújtott kérvényeknek. Összesen 159 állásra hirdetett pályázatot a tanács. A pályázat most járt le és összesen 1052 kérvény érkezett be a tanügyi osztályban. Átlagban hat pályázó van egy állásra. A pályázat eredménye részletesen a következő: a polgári iskolánál 2 igazgatói állásra pályázott 15. huszonhárom tanári és tanárnői állásra 106 tanár és 112 tanárnő, az elemi iskolánál négy igazgatói állásra 65, hatvan tanítói állásra 223, ötvenhárom tanítónői állásra 444 és a hét óvónői állásra 86.

— **Szegény lányok hozománya.** A néhai *Posner Károly* Lajos és neje nevét viselő kiházasító-alapítványának 782 korona 19 fillérvényi kamataiból az idén két díjat ad ki a tanács, egyenként 391 korona 9 fillérral számítva. A pályázatokat június 5-ikéig kell benyújtani, a Központi városháza I. emeletén levő iktatóhivatalhoz. A díjakra, valláskülömbőség nélkül, olyan budapesti hajadonok pályázhatnak, akik szintén budapesti lakoshoz mennek férjhez.

— **Agg honvédek segélyezése.** A budavári honvédszobrot megkoszorúzó magyar n. k. alapítványából az idén 240 koronát, két egyenlő részben adnak ki agg honvédeknek, vagy azok özvegyeinek, esetleg árvaiknak. A pályázat határideje ma járt le s a beérkezett kérvények felül május 22-ikén fog határozni a közjótékonytsági bizottság.

— **A sertés-közvágóhíd új vasutja.** Az új sertés-közvágóhíddal mind a két közúti vaspálya-társaság épített külön vonalat. A budapesti városi villamos vasút társaság a mester-utcaból kiágazó vonalát átadta a közforgalomnak. Most a közúti vaspálya-társaság építi meg a sertés-közvágóhíddal vezető vonalát s a kereskedelemügyi miniszter május 30-ikára tüzte ki az erre vonatkozó közigazgatási bejárást. Ez a vonal a közúti vaspálya-társaság közvágóhídi vonalából fog kiágazni s a budapest-soroksári h. é. vasutak sinjeinek részben való együttes használatát mellett halad az új sertés-közvágóhíddal.

Hétről-hétre.

Budapest, május 17.

A *Tatterszáll*-ban fényes lovagi tornajáték folyik. A főváros összes érdeklődését ez foglalta le. Jól is esik az embernek, ha egy kissé borsos helyárok mellett is, visszagondolhatja magát abba a régi szép időkhöz, mikor nagy volt a magyar, mikor világverő Hollós Mátyás hős hadát nyögte Bécsnek büszke vára. Igen, Bécsnek büszke vára, honnan már hetek óta olyan kellemetlen hideg szelek fujdogálnak, melyeknek hatását mi valószínűen hosszabb ideig is súlyosabban fogjuk nyögni, mint nyögte annak idején e büszke vár Mátyás hős hadát. Körber miniszterelnök ur, úgy látszik, el van határozva, hogy végsőig fogja feszíteni a húr. És ha elpattan a húr — gondolja magában Körber — akkor sem engem csap arcul, hanem Széll Kálmánt. Most különben egy kissé az udvarnál is hűvös a hangulat Széll ellen. Az udvari pletyka azt beszéli, hogy ama „bizonyos legfelső körök”-ben nagyon rossz néven vették a magyar miniszterelnöktől, hogy Ferenc Ferdinándot, mikor londoni utazása szöbe került, nem védelmezte kellő súlyjal és melegséggel szemben az ellenzéki támadásokkal. Körber e hűvös hangulatot itt fel akarja használni Széll ellen, ami aligha sikerül neki, ha hihetünk egy másik forrásból fakadó udvari híreknek. E hír szerint a király sulyos szemrehányásokat tett a trónörökösnek ama makacs és értelmetlen magatartásáért, melylyel egyre újabb kellemetlenségeket idéz elő. Hogy a trónörökös nem vett részt a *Tatterszáll*-beli ünnepeken, annak is oka e szemrehányásokban keresendő.

Széll Kálmán különben tegnapelőtt a Házban beszédével nagy sikert aratott. Barcás kijelentései még az ellenzéknek is tetszettek. Utólag azonban némi aggodalmak keltek s ami a héten igen ríktóan jellemzi, nem az ellenzék soraiban, hanem a szabadelvű párt tagjaiban. A párt a Bánffy—Thun-fele kiegyezést megmáshatatlannak minimumnak tekinté, melyből egy jöttöt sem szabad engedni. Széll azonban beszé-

dében mégis konstatálta ez egyezmény némi, habár nem lényeges módosításának a lehetőségét. Ebből a kételkedők azt következtetik, hogy Széll, ha Körber nagyon fogja szorítani, mégis csak az engedmények terére lép. Ezt pedig veszedelmesnek tartják, mert az osztrákok mihelyt megkapják az első engedményt, azonnal előállanak a másodikkal s így tovább, míg el nem érik céljokat.

••

Érdekes eseménye volt a hétnek a szélsőbal bevonulása a delegációba. A kiegyezés óta e párt úgy kerülte ez intézményt, mint az ördög a lömjénfűstöt. Nemesak maga be nem ment, de még soraiból is kirekesztette azokat, akik amellet kardoskodtak, hogy a párt foglalja el a helyét a delegációban és teljesítse ott is a parlamenti ellenőrzés kötelességét. Az igaz, hogy most sem komolyan ment be, hanem tüntetésből és csak mint *benevolus auditor* akarta meghallgatni, hogy az albizottságban csakugyan németül tanácskoznak-e a közös miniszterek és a delegátus urak? Harminchárom év óta körülülül a mostani volt a gyakorlat, hogy az albizottságokban bizony csak németül beszélgettek a delegátus urak, mikor olyan közös miniszter dolgai után tudakozódtak, aki nem tudott magyarul. Hogy három évtized óta az ellenzéknek csak most jutott eszébe e dolog iránt érdeklődni, az ő hibája és mulasztása volt. A magunk részéről az ellenzék ez újabb érdeklődését mi úgy fogjuk fel, mint hatását egy a társadalom kebelében újabb időben meggyilkoló áramlatnak. A magyar közvélemény az utóbbi hónapokban észre kezdte venni, hogy mégsem helyes és egészséges dolog az a közömbösség, amelylyel az utóbbi három év alatt az ugynevezett nemzeti vonatkozású jelenségek iránt viseltünk. Nemzeti érzésünk, sovénizmusunk kezd elevenebb és érzékenyebb lenni.

Mutatja ezt az is, ami a nemzetiségi kérdést illetőleg éppen a legutóbbi hetekben történt. Nyírány egy informáló sajtóiroda nyílt meg, mely közleményeivel a felvidéki tót nemzetiségi üzemekről igyekszik tájékoztatni a magyar sajtót. Pozsony megye közgyűlése pedig jelezte azt, hogy a magyar közigazgatás emberét mennyire nyugtalanítják a folyton terjedő és erősödő nemzetiségi üzemek. A Nemzeti Szövetség Temesvárott kimondotta, hogy egy bizalmas jellegű szakosztályt szervez, melynek feladata a délvidéki nemzetiségi üzemek megfigyelése és nyilvántartása lesz. A társadalom e legújabb mozgalmá világos bizonyítéka annak, hogy aggodalmassá tartja a nemzetiségi kérdés mostani hivatalos kezelését. Tényleg, az a közömbös magatartás, melyet hatóságaink a Széll-acea kezdete óta a nemzetiségi mozgalmakkal szemben tanusítanak, nagyon sok baj és visszasság forrása lett azokon a vidékeken, hol a nemzetiségek többségben vannak. Nem az a nagyobb baj, hogy a nemzetiségek e helyeken homlokterbe nyomultak az egész vonalon, hanem az, hogy a magyarság előhaladásában megakadva, bizalmát és munkakedvét veszítette. A paktáló és kedvkereső rendszer a nemzetiségi politika terén csak rossz gyümölcsöket termelt. Vajjon lehet-e reménységünk, hogy e tekintetben nemcsak a társadalomban, de a kormányzati gyakorlatban is üdvös fordulat áll be? Ki tudná megmondani?!

A lovag-torna.

— A Magyarság tudósítójától. —

Budapest, május 17.

Tegnap este fél nyolckor tartották meg a Mátyás korabeli tornajáték mintájára rendezett fényes ünnepeket a Klotild-szeretheáz javára. Ezen a maga nemében páratlan látványosságon megjelent egész udvarával a király, résztvevő tagjai voltak: főhercegnők, főhercegek s a magyar arisztokraciának nagy része. A *Tatterszáll* nagy csarnokába csak néhány ezren fértek be, de azért ezer meg ezer ember állott az utcák során, hogy az ünnepekre sietőket láthassa.

A *Tatterszáll* főbejárata előtt Széchenyi Gyula gróf miniszter és Bohonczy György téraparancsnok várt a király megérkezésére. Fél nyolckor érkezett meg fényes udvarával a király. Mária Jozefa főhercegnővel a karján lépett be s vele jöttek az uralkodó házának következő tagjai: Klotild, Gizella, Mária Jozefa, Augustia.

Erzsébet királyi hercegasszonyok, József, Ottó, József Ágost, Ferdinánd Károly kir. hercegek.

A látványosság a »Götterhalte« végeztével nyomban megkezdődött. Első pontja volt a bevonulás. Ez mutatta be Mátyás udvarának a fényét, amint erről régi füljegyzések alapján ismereteink vannak. Elül jött nyolc kürtös, utánok négy fehér paripán négy herold. Negyvennyolc csatlós, csupa nyalka, délceg honvéd-huszár altiszt volt fel négy oszlopban. A közönség végtelen gyönyörűséggel nézte ezeket a magyar fiukat, akik nyilván Mátyás fekete seregét jelképezték. Nyomukban gördültek be a szebbnél-szebb fogatok. Az első fogatot Ottó főherceg hajította, mellette ült pártás magyar diszben Erzsébet főhercegnő. Azután a Szaparyak, Telekyek, Károlyiak, Festetichek fogatai jönnek sorra, utánuk tizenhat huszártiszt, nyomukban huszonnégy huszár-altiszt s sikosan. páncélosan. A Tattersaal homokján hat fogat, százyolc lovas, tizennégy gyalog csatlós és pecér áll, a sereg hódol a királynak. A király tapsol s a közönség nem telik be a látvány szépségének, pompájának csodálatával.

A második szám: a solymászat.

Nyolc solymász ur József Ágost királyi herceg vezetése alatt megjelenik s nyolc solymászó urhölgy, élükön Augustia királyi hercegasszony, Gém röpül fel a levegőbe, utána a betanított sólym s addig üti, kergeti a gémet, míg halálosan megsebesíti. Az egyik solymászó ur kitép egy tollat a gém szárnyából s hódolattal nyújtja át Augustia királyi asszonynak.

Harmadik szám a heroldok négyese. Lovas katonák negédes tánca, karcsu lábú paripák remekelnek s a közönség kedvtelve nézi. Izgalmasabb, kedélyesebb a következő szám: a lovastánc, a carra cole. Tizenhat huszártisztnek bravuros lovastánca. Egymásra robognak kivont karddal, villan az acél, szikrázik, majd gáton röpülnek át, lándzsát feszítenek s a póznákra aggatott gyűrűket szedik le. A közönség viharos tapsa jutalmazta ezt a gyönyörű látványosságot.

Az udvari tánc szelidebb tempóit tizenkét lovas urhölgy és lovas ur járta. Az egyik szárnyat Ottó királyi herceg Augustia királyi hercegasszonynyal, a másikat Ferdinánd Károly királyi herceg Andrassy Tivadarné grófnéval vezeti. A káprázatos fény szinte megvakítja a nézőt. Mintha mese volna, mintha álom volna.

Következett azután a látványosság legszebb, legkedvesebb s szívünkhöz legközelebb eső része: a huszártánc. Negyvennyolc magyar huszárnak gyönyörű játéka. Jobb kezükben lándzsá, bal karjukon cimerez pajsz, derekukon egyenes kard. A közönség gyönyörűséggel nézte a fiukat, akik hármassorokban fejlődtek s rendkívüli ügyességre mutató mozdulatokat tesznek: helyet cserélnek, párosan forognak, keresztbeiramodnak, csillag alakjában kanyarognak — előbb szép, nyugodt, formás mozdulatok voltak, később gyorsabb ütembe csaptak át egészen az iramodásig. A közönség szíve erre a látványra megmozdult. Ez magyar volt minden ízében, ez a miénk volt egészben. Erő, ügyesség, szépség: csupa faji kiválóságok. Végül kezdődött a tulajdonképeni lovagtorna.

Ebben a következő lovagok vettek részt: Jekelfalussy Zoltán várkapitány, Máriássy György várnagy, Vidor Dezső az alabárdosok parancsnoka. Széchenyi Imre gróf torna-vezér — a torna királynöje: Augustia királyi hercegnő.

Kürtösök, heroldok sűrűnek-forognak, viszik a kihívás jelét. A küzdő vitézek, akik egymással szemben állanak, a következők: Andrassy Géza Ghyczy Albertel, Rohonczy Gida Salamon Andorral, Andrassy Sándor Károlyi Lajossal, Széchenyi Géza Bethlen Istvánnal és Andrassy Tivadar gróf Esterházy Ferenc gróffal csap össze. A torna-bírák a koszorút Károlyi Lajos és Andrassy Géza grófoknak ítélték; a jutalmat ők vették át a választott hölgyektől, Augustia és Erzsébet királyi hercegnőktől.

Es ezzel vége volt a tündéri látványosságnak, mely néhány órára visszaidézte Hollós Mátyás korának külső fényességét. Vajha a mult fénye, azoknak az időeknek a szellemét is fel tudná közöttünk támasztani!

A lovasjáték előadásainak fényes sikere és a közönségnek érdeklődése arra indította a rendezőbizottságot, hogy pünkösdi vasárnapján is rendezzen előadást, amelynek helyárait a két első előadásánál jelentékenyen olcsóbbra szabták. Ez előadásra jegyek vasárnap reggel 9-től délután 3-ig a carrousel-irodában (Nemzeti szálló), azontul pedig a Tattersaal kerepesi-úti bejáratánál felállított pénztárnál a következő árakon válthatók: Páholy 70 és 50 korona; támlásszék: első sor 20 korona, második sor 16 korona, harmadik és negyedik sor 10 korona, ötödik és hatodik sor 6 korona, hetedik és nyolcadik sor 2 korona. Egyidejűleg tudatja a rendezőség azt is, hogy a carrousel-előadások díszítéseit, jelmezeket és lófelszereléseket a jótékony cél javára e hó 19-én, pünkösdi hétfőjén reggel 9 órától esti 6 óráig a Tattersaalban kiállítja; a kiállítás megtekintésére 1 koronás belépőjegyet árusítanak.

NAPI HIREK.

Pünkösdi.

Üssétek fel lapját a bibliának!
Ugy lón, miként az Ur megjósolá —
Fölmene menybe és negyven napokra
Az égből izzó tűznyelv szállt alá.
Két ezredébe fut e fénylő hajnal
S e kétezedre támadt alkonyattal
Sirám zengjen a nagyvilágban át,
Sirassátok a szent csodák korát!

Nem égi láng, mely homlokunkon ég ma,
Gyász borítja a lélek köntösét;
Vijjogó vérese száll a fellegekből
S karma szívkünkét vézrön tépi szét!
Sötét a föld. Vad, rémes alvilág ez,
Árnyakkal küzdő ösvilági Hádész;
Sirám zengjen az égen — földön át,
Sirassátok a szent csodák korát!

Hol hajdan lelke reszketett az Urnak,
Fekete szellem száll a légen át,
Kezében ég a lobogó szövetnek,
De éj támad, hol bőszen dob csodát.
A hitnek üszkös romjain keresztül
Romboló bünök kékes lángja rezdül;
Sirám zengjen az égen — földön át,
Sirassátok a szent csodák korát!

Hitetlenül ne várjuk soha többé,
Hogy köztünk újra megjelenjen itt,
Ki maga volt az Isteni alázat,
A szeretet, az irgalom, a hit!
Oh, kétezed év bünös, balga népe,
Ki lelkéből az Istenét kitepte,
Zengjen siralmad égen — földön át;
Sirasd meg százszor Pünkösdi hajnalát!
Futásfalvi József.

— **A Magyarország legközelebbi száma a pünkösdi ünnepek következtében kedden délután fog megjelenni.**

— **(Pünkösdi mellékletünk.)** A *Magyarország* pünkösdi mellékletének tartalma: Jövel, Szentlélek! — Benedek Elektől. A Szép Erdélyország. Költemény *Futásfalvi* Józseftől. — Lehullott virágok. Elbeszélés *Somogyi* Endrétől. — Imádság. Költemény *Tarcsfalvi* Alberttől. — A dömsödi árvíz. Rajz *Bernáth* Lajostól. — Erdő, erdő. Költemény *Láng* A. Józseftől. — Ika és Bandi. Elbeszélés *Marcellustól*. — Időgenben. Költemény *Vértessy* Gyulától. — Utra készen. Elbeszélés *Palásthy* Marcelltól. — A megszabadított Jeruzsalem. Torquato Tasso hőskölteményének 7-ik énekéből. Fordította *Galamb* Sándor. — A makk-törőben. Elbeszélés *Gagyhy* Dénestől. — Levél édesanyámnak. *Balás* Bélától. — Otthon. Költemény *Fülei* Sz. Lajostól. — Doktor John. Regény *K. Símó* Ferentől.

— **(Időjárás.)** Május 17. Az éjszaknyugati depresszió megerősödött s a kontinens fölé nyomult, minek következtében közép-Európában a levegőnyomás jelentékenyen süllyedt, a magas nyomás pedig délnyugaton meg északra keleten tartózkodik. *Európában* az idő enyhe, szeles, borús és sok helyütt esős volt. Berlinből zivatart jelenttek.

Hazánkban az idő változókéony volt, a hőmérséklet főleg éjszakai részében és Erdély déli vidékén. *Várható:* enyhe idő, az ország északi felében sok helyütt esővel, illetve zivatarral.

Hőmérsék: 17:30

— **(Személyi hírek.)** *Lónyay* Stefánia grófné Bécs felé utaztatban Milánóban megszakította az útját, mert hirtelen beteg lett. — *Natalia* exkirályné a szerb szinodus törölte az orthodox egyház aranykönyvéből. — *Luitpold* bajor régens-herceg és *Terézia* hercegnő ma reggel Bécsbe érkezett *Adelgunda* modenai hercegné látogatására. Délelőtt a régens-herceg megfogadta az uralkodóház itt időző tagjait. — *A perzsa Sah* ma Bécsbe érkezett. A pályaudvaron két öcsce, s a Perzsa követ fogadta. A Sah végig kocszított a városban, azután tovább utazott Velencébe. — *Barik* György dr. erdélyi ref. püspök e hónap 24-től kezdve tíz napig tartó körutat tesz Küküllő-megyében, mely idő alatt a Kis-Küküllő mentén fekvő ev. ref. egyházak legtöbbjét meglátogatja. — *Papp* Lajos a sepsi-szentgyörgyi Székely Mikó-kollegium igazgatója egészségi okok miatt visszavonult állásától. Az új igazgató *Péter* Mózes tanár lesz.

— **(A király itthon.)** A király ma este ismét kimegy a főuri lovasjátékhoz. Egyéb látogatást nem tesz. E hónap 21-én Budafok mellett a helyőrség nagy gyakorlatokat tart a király előtt. 20-án és 22-én általános kihallgatást ad, amely a király mostani itt tartózkodása alatt az utolsó lesz.

— **(Királyi kitüntetések.)** A király, mint a hivatalos lap jelenti, *Tost* Gyula miniszteri tanácsos és közalapítványi ügyigazgatónak, kitűnő szolgálatai elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjéért, *Balogh* József budapesti államrendőrségi felügyelőnek, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a koronás arany érdemkeresztet, *Várady* Mihály sóskuti körjegyzőnek, sok évi buzgó szolgálata elismerésül, az arany érdemkeresztet, *Fulya* László Hídvég községi esküdtnek, sok évi buzgó szolgálata elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **(Gyulai Pál bucsu-előadása.)** A szerb-utcai Alma Mater falai közötti utolsó előadását tegnap tartotta *Gyulai* Pál nyugalmal vonulása előtt. Az egyetem fekete tábláin előre hirdették az utolsó előadást, amelyre nagy számmal jelentek meg az egyetem polgárai. *Gyulai* Pál a mohácsi veszég való magyar irodalomról beszélt hallgatóinak. Az ifjúság nagy csöndben hallgatta végig az ősz tudós előadását s annak végén lelkes éljenzéssel és tapsal tüntetett mellette.

— **(Házasság.)** *Felér* Bertalan pesti áll. tanító f. hó 22-én esküszik örök hűséget *Nüsser* Gizella kisasszonynak Ujpesten.

— **(Az orosz belügyminiszter: gyilkosa.)** Pétervárról távirják: A bíróság május 9-én tárgyalta *Balmasevnek*, Szijagin miniszter gyilkosának a pörét. A bíróság kötéhalálra ítélte *Balmasevet*. A május 12-én tartott semmitőszéki tárgyalás eredménye az volt, hogy a felebbezést elvetették. Tegnap végrehajtották az ítéletet.

— **(Eke a római korból.)** Zala- és Veszprémmegyei határára fekvő Hany községben szántás közben egy római táborhely romjaira akadtak, amelynek közelében egy eke összes vasrészei előkerültek. A lelet két szántóvasból, egy szokatlanul nagy csoroslyávból és egy rendkívül érdekes láncból áll. Az ekefej s a többi részek fából valók voltak s elkorhadtak; talpigát abban az időben még nem használtak, hanem az ekeszerű földúr eszközt a láncal közvetlenül erősítették a vonó-allathoz. A leletről értesítették *Darnay* Kálmánt, aki az érdekes ekerészeket beszállította sümegi muzeumba.

— **(Érdekes nő.)** Egyik aradi színésznőnek érdekes vendége érkezett. *Rokona*, *Angyal* Jolán erdélyi származású nő időzik nála, ki tíz év előtt hagyta el a haza földjét. Férjét, ki szintén orvos volt, követte előbb Amerikába, majd Délafrikába, hol ő maga is doktori oklevelet szerzett s praxisa volt. Két év előtt Pretóriában érte el a bur háború s a derék nő férjével együtt a bur szabadságharcosok szolgálatába állott. Nagy csapás érte, mikor férjével együtt angol fogságba került s urát az angolok agyonlőtték. Ezt a sorscsapást is kiállotta s az angolok közötti orvosi szolgálatot végzett. Egy kapitány, akinek lábát sikkerrel gyógykezelte, kieszközölte számára a szabadságot. Hazatérhetett Európába. A tengeri uton újabb veszedelem érte. Egy bur királohágy megtámadta az angol gőzöst, melyen utazott s elsüllyesztette. Az utolsó percben menekült át egy segítségül jövő angol hajóra. Végre Londonba jutott s onnan hazajöhetett Magyarországra. Aradon kiállítás fog rendezni az utazásából magával hozott fényképekből, emléktárgyaiból, ásvány- és csiga-gyűjteményéből.

— **(Halálozás.)** *Zilzer* Antal festő édesatyja, *Zilzer* Mór, ma 68 éves korában meghalt Budapesten. Temetése holnap délután lesz.

— **(Két nagybeteg.)** *Kézmárcsy* Tivadar dr. egyetemi tanár állapota tegnaptól mára rosszabbra fordult. A legutóbb kiadott jelentés szerint a beteg állapota jelentékenyen súlyosbodott. — *Szigeti* Imre állapotában a javulás csak látszólagos volt. Mára virradóra az öreg művész elveszítette eszméletét. A család el van készülve a katasztrófa beálltára.

— **(Földrengés Aradon.)** *Aradról* jelentik: Ma reggel 5 és fél 7 óra között négy ízben több másodpercig tartó földrengés volt erős lökésekkel.

— **(Egyetemi hallgatók ellátása.)** Az egyetemi hallgatók Mensa Academica Egyesülete az egyetemi polgároknak ebéddel és vacsorával leendő ellátására pályázót keres. A pályázat részletes feltételeit az egyetemi irodában (IV. Molnár u. 11. sz.) lehet megtudni. A pályázatok 1902. június 10-ig nyújtandók be az egyetem rektori hivatalában 800 korona bánatpénzzel együtt.

— **(A kassai diákkongresszus)** már másodnapján majdnem a személyes viták áldozata lett. A kolozsvári, selmeci és várad ifjúság összetűzött, a debreceniek pedig kijelentették, hogy ha a vitákat meg nem szüntetik, ők rögtön elhagyják a kongresszus helyiségét. Végre is a kongresszust is felfüggesztve, békéltető gyűlést hívtak össze. A békekötés sikerült is s azután a kongresszus az egyetemi szakoktatás reformját vitatta meg. A tegnapi gyűlésen érkezett meg a királynak és a miniszterelnöknek küldött táviratokra a válasz.

— **(Ős-Budavár megnyitása.)** A városligeti vidám nyári szórakozóhely új gazdát kapott az idén s teljesen új képet is öltött. *Friedmann* Adolf az új igazgató kellemes szórakozóhelyé tette Ős-Budavár területét s azonkívül gondoskodott a látogatók változatos szórakoztatásáról. Varieté, bábszínház, utcai énekesek, több zenekar és tornász mutatványok s jó vendéglők biztosítják a mulatóhely látogatottságát. Tegnap mutatta be az igazgatóság az új berendezést a sajtó képviselőinek.

(Rövid hírek.) Az Unio gyufagyár ügyében a F. M. K. E. elnöksége kijelenti, hogy a gyárral szemben akkor lép fel, amikor a hivatalból folyamatba tett vizsgálat véget ér. Egyben visszautasítja azt a rágalmat, mintha a F. M. K. E. a portmentesség kedvezményével visszaélne. — **Különc öreg nő.** Tizennégy évig lakott a bécsi Kontinental szállodában egy öreg anyóka, nagy szegénységben. Mikor tegnap meghalt, negyedik millió korona értékű állampapírt találtak hagyatékában. Neve: Rohrbeck-Röhrheim Ferdinándné. — **A kézműáru-nagykereskedők** kijelentették, hogy üzleteiket május 18-ától augusztus 3-áig vasárnapon egész nap zárva fogják tartani. — **Egyetemek kórháza.** A budapesti tudományegyetem a következő sorok közzétételére kért fel: „Az Egyetemek Kórház Egyesületének az újságokban közölt cikkei téves adatokat tartalmaznak. A létesítendő kórház ügye tárgyalás alatt áll, de az egyetemi tanács ebben még nem határozott. Arról pedig, hogy kórház építtessék, szó sem lehet.” — **A vakokat gyógyító országos egyesület** május 15-én tartotta rendes évi közgyűlését. Az előterjesztett évi jelentés szerint az egyesület 100 vakot tanít és gyógyít. Eddig 11,432 korona 68 fillért osztott ki. Az egyesület vagyona 25,357 korona 5 fillérral gyarapodott. — **Allatorvosi kongresszust** fognak Budapesten még e nyár folyamán tartani. A kongresszus elnöke nemeskéri Kis Pál államtitkár lesz. — **Kérvényt akart** dobni a király kecsijába tegnap reggel Kriszt János munkás, mikor a király a Vérmezőre hajtatott. A rendőrség Krisztet letartóztatta. — **Körjegyzői választás** volt a oltzemi járásban. Csáky József eddigi mikóújfalusi helyettes körjegyzőt választották meg. — **Bedőlt egy házfal** építésközben Marosvásárhelyen s maga alá temette *Batica* Péter bádóslegényét, ki a romok között lelte halálát. A rendőrség megindította a vizsgálatot. — **Lelekes-költőztetés.** Józsa Sándor illyefalvi ev. ref. lelkész e hó 8-án költőztették Erősdről új otthonába. Az erősdiek valláskülönbség nélkül elkísérték egészen Illyefalváig szeretett lelkészüket. Az illyefalviak is küldöttséggel mentek elé. A faluban több helyen beszéddel üdvözölték, este bankettet adtak tiszteletére. — **Borkereskedelmi kongresszust** tartanak ez év szeptember havában Versecen. A kongresszus iránt felvilágosítással szolgál a kongresszusi iroda (VI. ker. Kmetty-utca 19). — **Megölték** egy ismeretlen csavargót a solymári csárdában verekezés közben. — **A tolcocsiban kirabolták** az ittas állapotban levő Iguz Ferencet társai. A rendőrség Majercsik Jánost, Zima Árpádot és Papp Árpádot letartóztatta.

x **Balassa-féle** iztelen csukamájolaj Emulsio méz és szódahypofosfittal, a legkitűnőbb szer az összes eddig feltalált szerek közül: Phthisis vagy sorvadás, meghűlés, idült köhögés, scrofulosis, annak minden alakja, rheuma, hörbetegség, gyermekbetegség, Anaemia, vért szegénység és általános gyöngeség cseleiben, kapható Balassa Kornél gyógyszerárán a Vörös-Kereszthez Temesvár. Ára 2 korona.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét **Jakab István** székely keresztúri fűszerkereskedő hirdetésére.

x **Csuz és köszvény** ellen elismert legkitűnőbb szer a Zoltán-féle kenőcs. Ára 2 korona. Zoltán Béla gyógyszerárán, Budapest, V., Sétátér-utca és Szabadság-tér.

x **Osztáysorsjegy-vevőket** a Nemzeti Pénzváltó-Részvénytársaság mai hirdetésére különösen figyelmeztetjük.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A „régí szerető.”

(Népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Géczy István. Zenéjét szerzelte: Hüvös Iván. Először adták a Népszínházban május 16-ikán).

A legutóbbi népszínmű-pályázaton egy szavazatot is kapott ez a darab. Ami egyáltalában nem jelenti azt, hogy nekünk a pályadíj-nyeres művel okvetlenül szembe kell állítanunk.

Géczy e népszínműjében tíz esztendő előzményen építi fel kisdud s főlöttebb naiv meséjét. Egy leány elhagyja a szeretőjét s más legényhez megy feleségül, a megcsalt legény más leányt visz otárhoz. Mindketlen özvegy sorsra jutnak: a gazdag özvegyember és a szegény özvegyasszony. És tíz év múlva fellobog szívükben a régi láng. Akadály nincs, mert amit a szerző akadályul állít, az csak naiv fikció s éppen oly kevés lélek, mint emberismeretre vall. Nem tudjuk elképzelni, hogy a gazdag paraszt, aki víkszolt szobapadlós házban lakik, el akarjon venni egy tanulatlan libapásztor-leányt dachból, aki azonfelül nála szolgál; valamint azt sem tudjuk elképzelni, hogy a szerelmes özvegyasszony annyit és oly kellemetlenül lábatlankodjék a régi szeretője körül, hogy magát végre elvesse vele. Ez nem az élet, ez csupa fikció, melyet a drámaíró szükségéből kóbol ki, se valóságos tenni nem tud. Nincs igaz szenvedély e darabban,

mely mozgatná. Alakjai papírmásból való cikornyás parasztok. Az özvegyember sokat deklamál, az özvegy asszony tulságosan sokat érteleg. Csupa nádmézes víz, melynek valami édessége van, de tiszta ízét hiába keressük. Az első felvonásnak a végén van egy kedves mozzanat, mikor a jukász-bojtár, aki szereti a libapásztor-leánykát, éjjel betakarja subájával, hogy meg ne fázzzék. Ez gyöngéd és finom dolog, de nem új s nem kárpótolt minket azért a sokért, ami ebből a stilizált népszínműből hiányzik. A szerető özvegyasszony a harmadik felvonásban egymáshoz simulnak, a libapásztor-leány megkapja a maga bojtárját. Szóval szerencsés végre jutnak mindnyájan. Az alakokat mind elkoptatták már a Népszínház deszkáin Szigligeti óta. Csupa régi ismerőseink sorjázna fel. A népiéletből vett jelenetek között van egy parázs-verekezés, mely komoly jellegű akarna lenni, de komikussá válik s éppen nem alkalmas arra, hogy a magyar paraszt régi virtusát példázza. Szükség sincs rá. Legnagyobb fogyatékosága a Régi szeretőnek a lélektani kérdések hamis megoldásán kívül a komikai ér teljes hiánya; nyelvének népiessége csak a sablonos cikornyákban nyilvánul meg, jellemző ereje, színe, karektere nincsen. Az első felvonásnak volt a színpadon hatása, a többiek elbágyadtak. Blaháné éneke s Szabó Antal kitűnő játéka (a számadó csikós) emelkedett ki az egészről. Szirmai (az özvegyember) nagyon kinyalt és hamishangu paraszt volt, sem ur, sem paraszt. Az ilyen alakok teljesen érthetetlenek. A „lovag-torna” első előadása a közönség számát ezen a premiéren nagyon megapasztotta. A szerzőt az első és második felvonás után sokszor kitapsolták s babérkoszorúval üdvöztették meg.

Gamma.

* **A Báthoriak kora.** A Magyar Tud. Akadémia megbízta Veress Endre dr. dévai főreáliskolai tanárt, hogy a nyári szünidő alatt a moszkvai szentpétervári orosz császári levéltárakban kutatásokat végezzen, hogy befejezhesse a Báthoriak korára vonatkozó s több év óta nagy buzgalommal folytatott lengyelországi és egyéb kutatásait.

* **Egy nélkülözhetetlen könyv.** „A XX. század igazi népnevelői” címen *Sassi Nagy* Lajos szegedi tanár egy olyan, a népműveléshez szükséges minden teendőit magában foglaló könyvet írt, mely immár az egész sajtó osztatlan ítélete szerint nélkülözhetlenné lett minden papra, tanítóra és jegyzőre nézve. Elmondja e könyv mindazt, amit feltűnik s amit még tennünk kell, a népművelés terén, hogy *Magyarország boldog legyen*, Közvetlenebb hangon, világosabb logikával írt komoly könyv már régen nem volt a kezünkben. Észrevétlenül ragad magával mindenkit, aki olvassa. S ha az ember a végére jut, azzal a meggyőződéssel teszi le a művet a kezéből, hogy e hazáját hön szerető szerzőnek mindenben igaza van. A könyv elsősorban a népzéreknek szól akikre nézve mint uttörő munka nélkülözhetetlen másodsorban pedig minden magyarnak. Olvassuk el, hogy megismerhessük boldogulásunk útját. Megrendelhetők a szerzőnél Szegeden. Ára postán küldve 1 korona 20 fillér.

* **Petőfi-émlék Szatmárott.** A szatmári Kölesy-kör e hónap 24-én leplezi le nagy ünnepeket keretében azt az emléktáblát, amelylyel megjelöli azt a házat, a hol Petőfi oly sokszor tartózkodott Szatmáron léte alatt. A fekete márvány-táblára ezt a felírást vészték:

E házban gyakran időzött

PETŐFI SÁNDOR,

mint költő-társának

PAPENDRENEK

vendége, midőn

1847-ben menyasszonyát

SZENDREY JULIÁT

Erdődön, a fővárosból lerándulva meglátogatta.

* **Az Iparművészeti muzeum megnyitása.** Az angol kiállítás előkészületei miatt ebben a hónapban bezáratják az Iparművészeti Muzeumot. Pünkösöd után, május 20-án az előkészületek már befejeződnek s a muzeum újra megnyílik.

* **Az Iparművészeti Társulat pályázata.** A Magyar Iparművészeti Társulat a kereskedelmi miniszter támogatásával hatféle pályázatot hirdet. Az elsőnél művészies kivitelű magyar jellegű konyhabutorzatot kíván, a másodiknál több virágcserep elhelyezésére alkalmas virágállványt, a harmadiknál színes ujévi köszöntő kártyát, a negyediknél képes levelező-lap mintát, az ötödiknél a polgári viszonyoknak megfelelő szalónba való fali tükörkeretet s végül 2-4 éves gyermekek számára gyermekruhát. A pályázatok díjai és feltételei a Társulatnál (Üllői-ut 33-37) megtudhatók. Az összes pályázatok ez év szeptember 15-én járnak le.

* **Országgyűlési beadvények.** *Szemere* Miklós, a kiváló sportszemán, csinosan kiállított füzetben kiadta az országgyűlésen legutóbb elmondott 4 beszédét. A füzet az Athenaeum bizományában jelent meg.

* **Ideálok.** (Beck Lajos regénye. Singer és Wolfne 1902.) Literárny gentlemannak érdekesebb könyvét még nem olvastam Beck Lajos *Ideálok* című regényénél, amely most jelent meg a Singer és Wolfner cégnél. Érdekes mint regény és érdekes a tendencia maga, a melyért íródott. A mai magyar irodalmat mozgató kérdést, a zsidóság társadalmi beolvadását világítja meg érdekes egyéni módon. Fialat író nagyobb bátorsággal még aligha fogott ez egyelőre megoldhatatlan csomó szövevényének megmagyarázásához. Mert még az ő nagy és érdekes munkája is csak ennyit ér el. Megoldani a csomót meg sem kísérti. Am alakjait oly megkapó közvetlenséggel állítja bele ennek a rég folyó békés harcnak közepébe, hogy a mai Magyarország egész társadalmi s Budapestnek társasága, a politika kobójának munkásai sorra felvonulnak előttünk. Élnék, küzdenek ideálokért, vagy apró erős célokért, s e küzdelemben sebeket kapnak, valódiakat, vagy képzelteket, de a melyek egyként sajognak. Turry, az ellenzéki vezér és Hortyné a politika kegyelmes urának felesége lelki emociókban gazdag regényt élnek át e könyvben, a melynek utolsó akkordja drámaibbá lesz, sőt vigasztalanná. *Phister*, *Voigt* Abonyiék, a Hallerek mind élő alakok, a kiket az író ügyes színezéssel fest s ha van fogyatkozás, úgy az az árnyalatok túlfinom, szinte cizellált megrajzolása. Beck Lajos könyve *érdekes könyv és egy megfigyelő, gondolkodó, széles látókörű író jövendő alkotásaira biztató ígéret.* A könyv ára 4 korona.

* **Színházak műsora.** 1902. május hó 17-én: *Magyar Színház:* New-York szépe. (Kezdeté fél 8 órakor.) — *Fővárosi nyári színház:* Boccaccio (Kezdeté 7 órakor.) — *Népszínház:* A régi szerető. (Kezdeté fél 8 órakor.) — *Vigaszínház:* Az őrnagy ur. (Kezdeté fél 8 órakor.) — *Magyar királyi Operaház:* Nürnbergi mesterdalnokok (Kezdeté 7 órakor.) — *Nemzeti Színház:* Constantín abbé (Kezdeté fél 8 órakor.) — *Városiigeti színház:* Sohse halunk meg. (Kezdeté 7 órakor.)

TORVÉNYSZÉK.

§ **Uj táblabíró.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Alldorfer* István rimaszombati törvényszéki bírót a kassai ítélőtáblához bíróvá nevezte ki.

§ **Két párbaj egy kritikáért.** A két esztendő előtti téli tárlat alkalmával *Tóth* Béla kritikát írt *Kacziány* Ödön festőnek egy képéről. A festő testvéröccse, *Kacziány* Géza dr. a kritikáért egy cikkelyben megtámadta *Tóth* Bélát s utóbb párbajt is vívott vele. A párbajügyet a múlt év szeptemberében tárgyalta a budapesti büntető törvényszék, s akkor *Kacziány* kijelentette, hogy elintézetlen ügyei miatt nem tartja *Tóth* Balát méltó ellenfelének. *Tóth* Béla erre fölugrott s *Kacziány* a bíróság színe előtt súlyosan megsértette. Az izgalmas jelenetnek vívóteremben volt a folytatása, ahol az engosztolhatlan ellenfelek karddal intézték el az újabb sértéseket. Ezért a második párbajért ismét a bíróság elé kerültek, mely a vádlottakat egyenkint öt napi államfogházra ítélte. A kir. ítélőtábla *Kacziány* dr. büntetését 6 napra emelte, *Tóth* Bélát helybenhagyta. A kir. kuria *Losonczy* Ödön bíró előadása mellett ma foglalkozott az ügygel és a benyújtott semmisségi panaszt elutasította.

NYILT-TÉR. *)

VERGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántal** maknál súlyos **időg**, vér- és borbajoknál. Biztos védelem szelvényes és elmozavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számolt be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyetemi orvostudornak (Hemepatia) rendelésintézte van

Budapest V., Váci körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol.
Betegeket, intézetben kívül is kezel. Az N.éhez betegnek legbiztosabb gyógymódja.

*) Ezen közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

SPORT.

* **A Deutscher Fussball-Club** csapata megérkezett Budapestre pünkösdi margitszigeti matschekre. A D. F. C. pedig 110 matschben szétéptelt. A vasárnapati matsch csapatok összeállítását közzítük, a *hétjői vélogatott csapat* kombinációja a következő:

Neumann	M. F. C.	
Steiner	Durand	
33	M. F. C.	
Capele	Wagner	Helmsch
M. A. C.	M. A. C.	33.
Niesner	Barth	Haraszi
M. F. C.	M. F. C.	Mészáros
		Novotni
		M. A. C.
		33.

Rendes helyárak, melyekben a szigeti belépő is benn foglaltatik. Matsch kezete fél 5 órakor.

§ Az egancskialitást tegnap és ma Kóburg Fülöp hg. és fia, valamint Eszterházy Antal Miklós hg. és az osztrák delegációnak itt időző tagjai közül is többen megtekintették a Royalban. A kiállítás, mely e hó végéig marad nyitva, a király, valamint az itt időző kir. hercegek is meg fogják tekinteni.

(?) **Budapesti lóversenyek.** A tegnapi versenyek részletes eredménye a következő: — I. **Vácsi-díj.** 1800 m. 3000 kor. Szemere M. *Hosi*, lov. Bonta, első, Mayor második, Hans Heiling harmadik. Tot. 10 : 60, helyre 50 : 98, 100 és 104. — II. **Allamdíj.** 2400 m. 10.000 kor. Báró Springer G., *Vaga*, lov. Michaels, első, Mágnes második, Charmer harmadik. Tot. 10 : 29, helyre 50 : 64, 66 és 83. — III. **Szt. Gellért-handicap.** 1400 méter. 6000 kor. Mr. C. Wood, *Cleo*, lov. Van Dusen, első, György lovag második, Davensberg harmadik. Tot. 10 : 141, helyre 50 : 186, 140 és 110. IV. **Tattersall-díj.** 1000 m. 3000. kor. Báró Spinger G. Pelda (lov. Michaels) első, Sunshine második, Phidias harmadik. Tot. 10 : 61, 50 : 73, 56. — V. **I. oszt. eladóverseny.** 1000 m. 4000 kor. Mr. C. Wood Thibet (lov. Holmes) első, Orgona második, Lady Hinton harmadik. Tot. 10 : 56, 50 : 98 és 74. — VI. **Nyeretlen kétévészek versenye.** 1000 m. 3000 kor. Gr. Andrassy G. Pompás (lov. Adams) első, Madrid második, G-Dur harmadik. Tot. 10 : 45, 50 : 122, 540 és 120. — VII. **Eladók handicapja.** 1600 m. 2000 kor. Magyar Gy. ezr. Hamlet (lov. Hesp Fr.) első, Jász mosodik, Adoma harmadik. Tot. 10 : 124, 50 : 266, 306 és 460.

KÖZGAZDASÁG.

A székely vasút építése. A marosvásárhelyi Székely Lapok írja, hogy a kormány még ebben az évben hozzáfog a székely körvasút szászrégen-dédái vonalának kiépítéséhez. A kereskedelmi miniszter közlése a napokban az összes terveket, melyek már csak az utolsó felülvizsgálatra várnak, s szeptember elsején megkezdődik a vasút építése.

Csődök. Két eddig virágzó marosvásárhelyi kereskedő cég ellen rendelték el a csődöt. *Leitner* Zsigmond divatáru üzlete s *Vajda* Dezső üzlete ellen. *Leitner* elleni különben bűnvádi eljárást is tette folyamatba hamis bukás címén.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatözsde.

Kész ruüzlet.

A malmok között annak idején létrejött üzem-szabályozásra vonatkozó megállapodás ideje lejárt és új megegyezésre még nem jutottak. Minden jel arra mutat, hogy nem lesz lényeges eltérés az előbbi állapottól és legfeljebb az előbbi 3 napos szünet helyett az üzemképesség 60 százaléka lesz kihasználva. Az irányzat ezen egyelőre nem tiszta helyzetre való tekintettel szilárdabb voltamit a javuló vételkedv idézett elő. Elkelt 17.000 mm. buza 2 és fél fillérrel magasabb árákon.

Az elmúlt héten

érkezett	elment
buza 78923 mm.	9720 mm
rozs 1735 "	857 "
árpa 3050 "	1038 "
zab 6295 "	7296 "
tengeri 70715 "	96319 "
repce —	—
liszt 1382 "	91457 "
korpa 202 "	14006 "

Eladatott buza: Tiszavidéki: 200 mm. 79.5 kgr. 9 K. 20 f., 100 mm. 80 kgr. 9 K. 12 és fél f., 100 mm. 79 kgr. 9 K. 12 és fél f., 300 mm. 79 kgr. 9 K. 15 f., 600 mm. 78.5 kgr. 9 K. 00 f., 550 mm. 77.5 kgr. 9 K. 00 f., 100 mm. 77 kgr. 9 K. 00 f., 200 mm. 76.3 kgr. 8 K. 80 f. mind három hónapra. Makói 1000 mm. 77.3 kgr. 9 K. 02 és fél f., 1000 mm. 77.3 kgr. 9 K. 02 és fél f. mind három hónapra. Fejérmegyei 300 mm. 76.5 kgr. 8 K. 82 és fél f., 300 mm. 76 kgr. 8 K. 75 f. malomba szállítva mind három hónapra. Pestmegyei vidéki: 90 mm. 79.5 kgr. 8 K. 95 f., 200 mm. 77 kgr. 9 K. 00 f., 200 mm. 77 kgr. 8 K. 65 f., 1600 mm. 76.8 kgr. 8 K. 87 és fél f. mind három hónapra. Tolnai: 1000 mm. 77 kgr. 8 K. 75 f. három hónapra. Török-Becsei: 100 mm. 77 kgr. 8 K. 82 és fél f. három hónapra. Szerémi: 3340 mm. 73.5 kgr. 8 K. 40 f. Román: 2460 mm. 75.5 kgr. 8 K. 57 és fél f. — Árpa: 100 mm. 5 K. 75 f. készpénzfizetésmellett. — Tengeri: 100 mm, 4 K. 95 f. készpénzfizetés mellett paritás. Tegnap délután eladatott Török-Becsei 2700 mm. 77.5 kgr. 8 K. 80 f. három hónapra. Babatai: 1700 mm. 77.5 kgr. 8 K. 80 f. három hónapra. Szerb 2300 mm. 74.5 kgr. 7 K. 72 és fél f. három hónapra.

Határidőüzlet.

A szilárdabb készruüzlet a határidőpiacon is élénkebb hangulatot keltett és jó forgalom mellett az árfolyamok néhány fillérrel javultak.

Délben jegyez: májusi buza 8.67—68, októberi buza 7.81—82, októberi rozs 6.67—68, októberi zab 5.87—88, májusi tengeri 5.00—01, júliusi tengeri 5.04—05

Érték-tözsde.

Előtözsde: Osztrák hitelrészvény 697.50 Magyar hitelrészvény 698.50. Koronajáradék —. Leszámitoló —. Jelzálog —. Rimamurányi 520.50 Államvasut 678.75. Déli vasut —. Alpesek —. Városi villamos —. Közúti vasut 617.50.

Zárlat: Osztrák hitelrészvény 680.—. Magyar hitelrészvény 697.—. Korona. 97.80. Leszámitoló —. Jelzálog bank —. Rimamurányi 520.50 Államvasut 683.50 Déli vasut 50 —. Alpesek 415.50. Városi villamos —. Közúti vasut 617.50. Salgótarjáni —.

A szerkesztő postája.

K. Mohács. Köszönjük a tudósításokat. Kérjük jövőben is.

Kiváncsi. A Nemzeti Szalon épp most folytat tárgyalásokat a kolozsvári egyetemi körrel a Kolozsvári rendező képtárlat doigában. Hogy melyik hónapban lesz a tárlat, azt ma még nem lehet tudni.

L. K. L. Budapest. Hát biz abban igaz van: a közbeszólások a képviselőházban erősen elfajultak s annál ritkábbak a komoly, tartalmas beszédek. Akárhány képviselő a közbeszólások révén lesz népszerűvé. Olcsó népszerűség, az bizonyos, de a „drága” népszerűséghez komoly, alapos tudás szükséges, hogy sok, minden egyéb kelléket ne is említsünk. Hogy azonban *né szerint* megőrjjük az örökös közbeszólókat: ezt nem tesszük. A képviselőházi vitákat figyelemmel kísérő olvasó amugy is tudja, kik ék s bizonyára megalkotta róluk a maga igazságos ítéletét.

A mentő-munkásoknak. Pünkösöd ünnepén pihen a „mentő-munka.” Jövő vasárnap tovább folytatjuk a cikkek közlését.

György. Még nem adtuk be. Csak bizonyosra adjuk. **K. L.-a.** Budapest. Rendben van. Szívesen látjuk a folytatást.

R. J. Német-Ellemér. Ilyen a Rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság. Mást nem ismerünk.

Kiadótulajdonos a „Magyarság” kiadóvállalata.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. földmivélsügyi miniszter úr 1902. évi május hó 13-án 13421. sz. a. kelt rendeletével a Ferencz-József-csatorna ujvidéki kamaraszilipje alatti partvédezet folytatólagos kiépítéséhez szükséges 13345.6 m³ a kőosztályozó kimutatás szerint I. osztályu kőanyagból álló kőhányás létesítését engedélyezvén, ennek vállalat útján leendő biztosítására az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében

folyó év június hó 5-én délelőtt 11 órakor

zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az anyagok szállítására és azok beépítésére vonatkozó kellően bélyegzett zárt ajánlatok e felirattal: „Ajánlat a Ferencz-József-csatorna ujvidéki koronaszilipje alatti partvédezet 1902. évi folytatólagos kiépítésére,” melyekhez az ajánlati összeg 5 százalékának megfelelő bantpénznek készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban az ujvidéki m. kir. adóhivatalnál, vagy a budapesti IX. ker. állami pénztárnál a földmivélsügyi tárca kezelésébe történt letételét igazoló pénztári elismervény is csatolandó s az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalhoz az 1902. év június hó 5. napjának délelőtt 10 és fél órájáig nyujtandók be.

A többi feltételek a hivatalos órák alatt az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalban megtudhatók, hol a tervezetek is betekintheők és az ajánlati minták, valamint a részletes feltételek beszerezhetők.

Kelt Ujvidéken, 1902. május hó.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1902. május 18-án.

M. KIR. OPERA.

Hoffmann meséi.
Kezdete fél 8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

délután:
A képviselő ur.
Kezdete d. u. 3 órakor.

este:
Örnagy ur.
Kezdete fél 8 órakor.

NEPSZÍNHÁZ.

délután:
Lili.
Kezdete d. u. fél 3 órakor.

este:
A régi szerető.
Kezdete fél 8 órakor.

Magyar Színház.

délután:
Herkules munkái.
Kezdete d. u. 3 órakor.

este:
Lotti ezredesei.
Kezdete fél 8 órakor.

Nemzeti Színház.

Az ember tragédiája.
Kezdete fél 8 órakor.

URANIA.

délután:
A hadsereg.
Kezdete d. u. 4 órakor.

este:
Miss ISADORA DUN-
CAN ó-görög és
klasszikus táncai.
Kezdete fél 8 órakor.

Föv. nyári színház

délután:
Csókon szerzett völgyény.
Kezdete d. u. 3 órakor.

este:
Boccaccio.
Kezdete fél 8 órakor.

Városlig. nyári színház.

délután:
Soh'se halunk meg!
Kezdete d. u. 4 órakor.

este:
Soh'se halunk meg!
Kezdete 7 órakor.

GEDULDIGER HUGÓ
első magyar ruggyanta-bélyegző-
gyár és vése-intézet
Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. szám.
Minta-árjegyzékek ingyen.
Viszontelárusítók kerestetnek.

Kávé

1 és fél kiló vételnél, mely több fajta is lehet, elvámolva és bérmentve utánvétellel küld

1 kiló háztartási kávé	frt 1:15	1:20	1:30
1 kiló Cuba kiv. finom kávé	1:40	1:60	2:—
1 kiló Mocca-kávé	1:40	1:60	2:—
1 kiló Arany Jáva	1:40	1:60	2:—
1 kiló igen finom pörkölt kávé	1:30	1:60	2:—

Eisele-kávéraktár

BUDAPEST,

Nefelets-utca 3-ik szám alatt.

A Franklin-féle MAGYAR REMEKIROK

Arany János, Arany László, Bajza József, Czucz. r. G., Garay J., Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vajda János, Vörösmarty Mihály munkái

csakis a Franklin-féle MAGYAR REMEKIROK gyűjteményében jelennek meg.

Senki más ez időszerint ki nem adhatja, mert kizárólagos kiadó joguk a

FRANKLIN TÁRSULATÉ.

Az 53 kötetes gyűjtemény ára 220 K. Az öt kötetből álló első sorozat megjelent.

Tartalma:
Arany János munkái I. Sajtó alá rendezi Riedl Frigyes.

Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezi Gyulai Pál.

Tompa M munkái I. Sajtó alá rendezi Lévy József.

Garay János munkái Sajtó alá rendezi Ferenczy Zoltán.

Csiky G. színművei. Sajtó alá rendezi Vadnai Károly.

E gyűjteményt kiegészíti: Shakspeare összes színművei 6 kötetben.

kiadja a Kisfaludi-Társaság, mely kötve 30 korona helyett 20 korona kedvezményes áron kapnak

a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIROK** megrendelői.

Havi részletfizetésre beszerezhetők.

Vigyázat a megrendelésnél, hogy a kínált gyűjteményben a fent felsorolt írók bennfoglaltak-e?!

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, BUDAPEST, IV. Vármház-körút 8. sz.

Főhercegi Szent-Margitszigeti Gyógyfürdő
Budapest.

Nyári és téli gyógyhely.

43-30 C kénes hévforrás. Thermál — iszap — villamos-fény — mesterséges szénsavas, forró lég — mindennemű gyógy-s edző (Kneip) fürdők. Svéd gyógytorna terem — Napfürdő — 150 holdas árnyékos park. Csúsz, köszvény, ischiás, izületi bántalmak, emésztő-szervi bajok, szívbetegség, vesebántalmak, vérszegénység, ideggyengeség ellen.

Szent-Margitszigeti üdítő víz elsőrangú szénsavval telített ásványvíz

POLGÁR SÁNDOR
magy. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kötszerezés
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raklárát saját gyártmányú orvosi, sebészeti és botanikai tárgyakban. Saját találmánya m. kir. szabadalmazott Polgár-féle sörvkötő, haskötő, görcsör elleni gummiharisnya, orthopédia-készülékek, műlábak, és kezek, összes kötszerek, irrigator-feszítők, mentőszekrények, stb. Valódi francia különlegesek (szesz fűrés és női ovszerék) F. Bergerand és párisi gyárakól. Kiszárolt képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ültetés ellen vétele 1892. sz. a. Fenti címre ügyelni tessék.

HATSCHER MIKSA
Optikus (szelít Váci-utca) most:
Y., Eskü-út 5. (Klotild palota,)
A „Belvárosi Kávéház“ mellett.)

Jelművésznőpróviselő főnyelők (színes) nagy választékban
Színházi látások 4 frittól feljebb. Vadász- és verseny-látások 8 frittól feljebb. Szemüvegek, orrszorítók és lorgneták 1 frittól feljebb. Lég-súlymérők 4 frittól felj. Hőmérők 40 krtól felj.
Műszemek és választékban, (náttam minden fájdalom nélkül be is tételtek.)
Fényképező gépek 75 krtól, illetőleg 3 forinttól (nagyobb 6 forinttól) feljebb. Szerek napi árcé. Kirchner-féle citra-gliar és hegedű-húrok.

A villamos-vasút megállóhelye.
Ma vasárnapon és holnap hétfőn
Friss Pschorbräu-csapolás
Potussek István vendéglőjében, József-körút 46. sz.
Külföldi konyha, hamisítatlan borok. Minden kényelemmel berendezett étterem.
Olcsó árak. Figyelmes kiszolgálás.
József-körút és József-utca sarok.

KÁVÉ

tartós vászonzacskóban
4 1/2 kiló Cuba-kávé frt 7.50
4 1/2 „ Gyöngy-kávé „ 7.50

Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-utca 4. sz. alatt.

Butor
kézpénzért vagy részlet-
fizetésre legolcsóbban
Fuchs Bódog-nál kapható
BUDAPEST, VIII., József-körút 28.
Kénes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A magy. kir. szabadalm. osztálysorsjáték első osztályu HUZÁSAI már május 22. és 23-án megejtetnek.

A LEGTÖBB fő- és egyéb nyereményt bizonyíthatólag nálunk vásárolt osztálysorsjegyeken NYERTEK.

AZ ELSŐ OSZTÁLYU EREDETI SORSJEGYEK ARAI:
Egész 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 f.

Vidéki megrendeléseket postautalványon történő befizetések ellenében, vagy utánvétellel teljesítjük.
Nyereményeket bármely összegben lejárat előtt is ki fizetünk. Hivatalos sorsolási jegyzékeket pontosan küldünk. Cégünk felülnyomásával ellátott nyerősorsjegyek kívánatra bármely nagyobb vidéki bank, vagy takarékpénztár útján is jutalék- és költségmentesen beválthatók.

Nemzeti Pénzváltó részv.-társaság
BUDAPESTEN, V., Gizella-tér 1. sz. (Haas palota.)
TÁVIRATI CIM: „NEMZETI PÉNZVÁLTÓ BUDAPEST.“

IPRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések árát előre kell fizetni. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fillérbe, a tartósabb beiktatás 4 fillérbe kerül. Félvilágosítást ad a kiadó hivatal, ha a hirdetés alatt álló kis számot közlik vele. Levélbeli megakadályozásra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postaköltséget beiktatja. Vidékről igen könnyen beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja az apró hirdetés árát. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, Vamház-körút 8. sz.

Glasz nyelvtan, angol nyelvtan, tót nyelvtan
és társalgó könyv a kiejtő pontos feltüntetésével. Egy-egy ilyen nyelvtan csak 40 fillér.

50 fillér előleges megküldés ellenében bérletre küldi **Barta Lajos** könyvkereskedése **Suda-pesi, 1., Lipót-körút 20.**

Egyházi szerek,

lobogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók:

Szüts és társánál

Budapesten, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

BUTOROK

uj, valamint csak kevésbé használtak, képek, varrógépek, perzsaszőnyegek, 1 fehér gyermek pólyaszekrény, órák, lámpák stb. stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapesten, VI., Gyár-utca 2., a Vakok intézetével szemben.

BUTOR

résletre vagy készletként kapható

Gonda Lipót

buto-raktárában, csakis
Dehán-utca 19.

Dr. G. Schmidt
fülfőorvos és fül-és-nagyothallás-felügyelő

Fülfő

csak a legújabb eljárást követve gyógyítható a sükettség, fülfájás, fülzúgás, és nagyothallás meg idült esetekben is egyedül kapható a Wegler 2/1

a Városi Gyógyszerfőosztályán
Városház-tér, Budapest.

Ajánljuk megrendelésre a bukaresti magyar Kolonia társadalmi életét és a társulatok történelme tárgyú **EMLEK-KÖNYVET.**

Első terjedelmes munka, mi Romániában magyar nyelven megjelent. A mű értéke mellett bizonyítja, hogy 5 császár és királyi felsége is elismeréssel fogadta a szerzőnek legfelsőbb elismerését a követség útján tejesítve ki 1902 március 6-án. Hasonlólag elismeréssel nyilatkozott a maróli József főherceg császár és királyi fensége. A nagy egyenesed ivre nyomott 13 iv terjedelmű 42 képpel díszített munka ára 5 korona posta széküldéssel. Megrendelhető a szerzőnél, Bukarest-Barátia 13. sz. **Bálint János** magyar miss. Jelkesz

Kettős elektromágneses kereszt vagy csillag

R. B. 86967. szám.

Nem Volta-kereszt

Nem titkos szer

gyógyít és felüdít

kezeség mellett.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértelenség, sápkór, szédülés, a fülzúgás, nagyothallás, a szívverés, szívgörösök, asztmatikus rohamok, a gyomor-görösök s egyéb görösök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a nemi elgyengülés, a csusz, köszvény, ischias, a gyengeség s a gyengesség bajában; influenzában s a vele járó hátfájásoknál; különösen idegbántalmaknál s a velük járó álmatlanság s különféle gyengeségi állapotok bajában; a rendetlen vérkeringés bajában s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelés szerint villanyos áram a gyógyító szere. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodában levő elismerések s bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálással emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindenki által megtekinthetők. A kit legkésőbbben 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzét. Ahol már minden haszaltalan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni. Figyelmeztetem a t. c. közönséget, hogy az én készülékem nem téveszhető össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Németországból, Ausztriából és Magyarországból is hivatalosan ki van tiltva, míg az én elektromágneses készülékem kiváló erejénél fogva, általános elismert, közkezdelt és szívesen jelt. Már csak rendkívüli olcsósága is erősen ajánlja.

Nagy készülék ára 6 korona. Kis készülék ára 4 korona.

Idült betegségeknek alkalmazandó. Csak gyermekeknek s nagyon érzékeny nőeknek való.

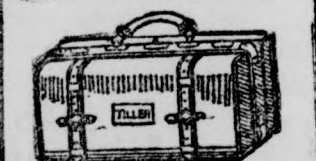
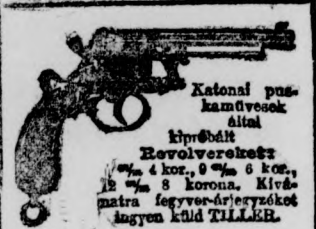
Fő központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére:
MÜLLER ALBERT, Budapest, V., Vadász-utca 42/B. sz.
Kálmán-utca sarkán.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók.

Magyarország első egyenruha készítő intézete

BUDAPESTEN, Váci-utca 85. szám alatt.

- ÜZLETÁGAINK:**
EGYENRUHÁK.
Magyar díszruhák.
LIBÉRIÁK.
Polgári ruhák.
FEHÉRNEMŰEK.
VIVOSZEREK.
Párbajszerek.
Egyverek és forgópisztolyok.
Kardok, sarkantyúk.
Érdemesjelek és szallagok.
Utazó bőröndök.
Bőrneműek.
Arany és ezüst himzések.
Zászlók, stb.

Képes árajánlatot minden cikkéről kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Gaedicke szerencsegyűjtődéje

kimutathatólag
a legtöbb nyereményt fizette ki.
A május 22. és 23-iki húzáshoz.
ajánl osztálysorsjegyeket
egész fél negyed nyolczad
12.- 6.- 3.- 1.50 koronáért
az összeg beküldése, eset leg utánvésti mellett

GAEDICKE A.
Budapest,
Kossuth Lajos-utca 21.

KÁLMÁN ADOLF üzleteiben

(Erzsébet-körút 36. és Kerepesi-ut 45. szám) most a következő alant felsorolt és még eddig nem tapasztalt árban lehet bevásárolni:

Uri divat.		Női divat.	
Finom gallérok 3 drb vételnél drbjá	11	1 erős jó vászoning	52
1 pár fehér kézzel 19, szines zsefir	20	1 rumburgi vászoning kézi himzéssel most csak	87
selyemszaten turistaring	83	szivalakban szegélyezve	93
remek jó sima siffening	105	kézzel himzett betéttel	130
" redősing	125		
RR " minőség sima	125		
" redős	145		
selyemzsefir mellü	135		
francia levantin	125		
elegáns finom selyem 3 frt helyett	175		
egy jó köperalsónadrág	43		
francia szabásu himzett	65		
remek selyem nyakkendők	27		
nehéz selyemből -39-es	43		
1 pár félselyem férifharisnya	25		
3 " finom czérna férifharisnya	1		
6 " izzadság elleni	33		
erős vászon-ing himzett betéttel	79	magas aszur-harisnya divatos csikokkal, most	75
fehér alsó-szoknya széles himzéssel 1:35, jobb	225	fűzők már 75 krtól kezdve minden árban kapható 3 frt	85
1:65, legjobb és szép széles himzéssel	125	elegáns selyem-zsebkendők most 35, 45 és	125
batisztsiffon háló-réklík	195	1 czérnadamaszt kávé-s-teríték 6 szalvétával	185
diszesebb kiállítás 1:75 és	285	1 lendamaszt	295
a legkényesebb izlést is kielégítő remek szép és	165	1 selyemdamaszt aszur széllel	385
gazdag himzéssel	95	1 vég jó szintartó czérna-kanavász	520
elegáns csikos angol czérnazsefir ingbluzok remek	165	1 " jobb " " 4:50	420
szabás	165	1 " kitünő vászon 23 mtr.	480
karton-bluz	165	1 " rumburgi vászon	530
selyem-glott ingbluz fekete vagy szines	275	1 " irlandi vászon női ingekre	690
elegáns kosmonosi kartonból pongyolák most	175	1 " rumburgi minden czélra	895
csak	115	1 " 50 rőfös erlacht vászon	19
selyem-glott alsó-szoknya	115	1 drb finom vászontörülköző	1
divat csikos vászon alsó-szoknya	48	3 " lendamaszt-törülköző rojtos	25
divatos dupla övek	85	1 pamut flotir-törülköző	
finom francia batisz-zsebkendő most csak 6 db	630		
szegett vászon-zsebkendő most csak 6 db 65,	28		
75 és	55		
tiszta vászo-zsebkendő 1 tucat ezeltől 12 frtba	75		
került, most			
1 pár félselyem női harisnya			
1 " pamut-flór 45			
tiszta czérna flór-harisnya párja			

Kálmán Adolfnál

Erzsébet-körút 36. és Kerepesi-ut 45. sz. alatt.

Nyomatott a Debreceni Könyvnyomda körforgó gépén.

P Ü N K Ö S D

Jövel, Szent Lélek!

Szent Lélek eljövételének ünnepén olvassuk az Apostolok cselekedeteit; társalkodjunk a mi lelkünk az Apostolok lelkével; elmélkedjék a mi elménk az ök cselekedeteiken; teljék meg szívünk, lelkünk Jézusnak és az ő tanítványainak tanításával!

Jertek velem és olvassátok az Apostolok cselekedeteiből e verseket:

Mikor pedig pünkösd napja eljött volna, valának mindnyájan *egy akarattal együtt*.

Akkor nagy hirtelenséggel lön az égből, mintegy sebesen zugó szélnek zendülése, mely eltelté az egész házat, amelyben ülnek vala.

És látának kettős tüzes nyelveket: és üle mindenikre azok közül.

Megtélenek pedig mindnyájan Szent Lélekkel és kezdének szólani más nyelveken, a mint a Szent Lélek ad vala nékik szólókat.

Valának pedig Jeruzsálemben, kik akkor ott lakoznak vala, istenfélő zsidó férfiak, minden nemzetség közül, kik az ég alatt laknak.

Mikor pedig ez hír kiment volna, egybegyüle a sokaság és eszök vesze; mivelhogy hallaná minden azokat az ő tulajdon *maga* nyelvén szólani.

Álmélkodnak vala pedig mindnyájan és csudálkoznak vala, mondván az egyik a másiknak: Nemde nem Galileusok-e imé mindnyájan ezek, akik szólának?

Mi módon vagyon azért, hogy halljuk őket a mi tulajdon nyelvünkön szólani, amelyben születettünk.

Némelyek pedig patvarkodván, *est* mondják vala: Édes bortól részegedtek meg *esek*.

Péter pedig előállván a tizenegy apostolokkal, felemelé az ő szavát és szóla nékik, mondván: Zsidó férfiak és ti mindnyájan, kik lakoztok Jeruzsálemben! ez légyen néktek tudtokra és vegyétek füleitekbe az én beszédimet.

Mert nem részegek ezek, amint ti állítjátok, holott a napnak három órája vagyon.

Sok egyéb beszédekkel is kéri és inti vala őket, mondván: szakaszszátok el magatokat e gonosz nemzetségtől.

Akik azért örömet vevék az ő beszédét, megkeresztelkedének és megsaporodának azon a napon mintegy három ezer lélekkel.

Mindnyájan pedig, *akik hisznek vala, együtt valának és mindenök köz vala.*

És jószágokat, marháikat eladják vala és osztják vala azokat mindeneknek, amint a szükség mutatja vala.

És mindennap *egyenlő akarattal* a templomban valának és házanként a kenyeret megszegvén, esznek vala nagy örömmel és tiszta szívvel.

Jövel, Szent Lélek, szálld meg az apostolok lelkét, hogy szólhassanak mindenekhez a tulajdon magok nyelvén. Hadd értsék meg mindenek, kik a mi földünkön, a mi egünk alatt lakoznak: egyenlő akarattal kell eljárunk minden nap a házaszeretet templomába. Hadd értsék meg mindenek: magyar elmék bölcsesége, magyar szívek bátorsága tartotta meg nekünk e földet ezer esztendőkön által, sem ármany, sem erőszak el nem veheti tőlünk. A magyar lélek ereje kapcsolt össze minden népeket e földön: ennek az erőnek gyengülése minden népeknek, akik velünk, köztünk lakoznak — szertezüllése. Hadd értsék meg: bármely nyelven dicserjék Istent mind e népek, meg kell érteniök a magyar lélek tüzes nyelvét, mely szeretetet, egységet, egy célért való küzdelést hirdet mindeneknek. Össze kell olvadni mind e földön lakó népeknek e magyar földnek szerelmében s meghajolni a magyar faj országtartó ereje előtt.

Érzitek-e a magyar lélek erejének gyengülését? Imé, ha érzitek, jertek, kikben az apostolok lelke lakozik s mondják bár a hitlenek, hogy édes bortól részegedtek meg, hirdessétek a magyar faj életében, szebb jövődjében való rendületlen hitet s hirdetvén serényen munkálkodjatok, hogy e hit a csüggedezők, a hitlenek lelkében újra gyökeret verjen. Kevés a ti számotok? Ne csüggeszsen számotoknak kevéssége, csak meglégyen szívetekben a hitnek erőssége. Tizenketten valának az apostolok s imé egy napon három ezren keresztelkedének meg. És mind *együtt* valának, akik hisznek vala s mindennap *egyenlő akarattal* valának a templomban.

Bizony mondom néktek, nem vagyunk mi kevesen, akik *hiszünk*, csak nem vagyunk *együtt*. Lelkünk visszahuzódik az ő bús magányosságába, emésztődik gyötrelmes gondolatokon s hívén hiszi nagy botorul, hogy társtalan áll, nincs akivel emésztő gondolatait közölje: imé, gyötődik az én lelkem, háborog az én elmém s szívem az én véremnek züllésén s nem kérdezi senki: min gyötődik a te lelked, min háborog a te elméd s szíved, atyámfia?

Hogyha pedig len mind eljőnnétek a bús magányosságból s egymás keblére borulva kiöntenétek lelketek gyötürődését, elméteknek s szíveteknek háborgását: látnátok nagy álmélkodással, mely sokan vagytok. És elszállana lelketekből a csüggetegség; látván látnátok, hogy megvan a magyar lélek ereje, csak szertesztét vala, meghuzódva csüggetegen, bátortalan, reményvesztetten. És felváltaná a csüggetegséget bizalom, a bátortalanságot erő, nagy elhatározásokra kész erő, a reménytelenséget — a reménynél nagyobb erejű hit; szózatossá válnék a néma ajk, hirdetvén fenszóval: nem haltunk meg, csak tetszhalál vala a mi halálunk; im lássátok, mind kik *együtt* vagyunk, hiszünk a mi vérünknek, a mi fajunknak jövődjében, jertek, jertek, keresztelkedjétek meg s házanként a kenyeret megszegvén, egünk nagy örömmel, tiszta szívvel!

Jövel, Szent Lélek, jövel, szálld meg az apostolok lelkét! Ti pedig len menjétek s hirdessétek gyöngé szóval, erős szóval, kinek mint adaték a Szent Léleknek ereje által: „térjétek meg és keresztelkedjétek meg mindnyájan.“ Szünjék meg a ti szíveteknek hitlensége, szünjék meg a ti lelketeknek csüggetegsége: imé együtt vagyunk, kik hiszünk. Ma talán még kevesen, de bizony mondom, „az Úr mindennap szaporítja vala a gyülekezetet *azokból*, akik idvezülendők valának!“

Benedek Elek.

Szép Erdélyország . . .

Én szülőföldem, szép Erdélyország
Ide se látszik messze a ködben;
De azért látom . . . egekbe nyulva
Havasok orma részket elöttem.
Látom a völgyet ezer virággal; —
Zugó morajjal köszönt az erdő,
Patakok mélyén ifjonti pásztor
Éneke csendül, méla, kesergő . . .

Én szülőföldem, szép Erdélyország,
Tőled te távol, messze szakadtam,
Nem jutok közel többé az éghez,
Mig egy világ forr, rajzik alattam.
Bérc homlokára nem lép a vándor,
Siralmak völgyét járja mogorván;
Nem köszönti a pirkadó hajnalt
Vidám dalával havasok ormán.

Én szülőföldem, szép Erdélyország,
Bucszom tőled sirva, zokogva;
Fáradt az ifju, hajdani álma,
Ezernyi vágya összetiporva.
Béreceid közé vissza se térek
Tétován járó, zord idegennek;
Mit is keressek ott, hol a népek
Szent templomodba kacagva mennek . . .

Én szülőföldem, szép Erdélyország,
Látlak a kéklő levegőn által —
Olyan vagy, mint a reszkető álom,
Mely tele van sok zokogó váddal.
Erdő moraja, vihar zugása
Lelkemet egyre visszasodorják . . .
Mindig siratlak, örökké látlak,
Én szülőföldem, szép Erdélyország! . . .

Futásfalvi József.

Lehullott virágok.

Irta: Somogyi Endre.

Piroska táncolva, vidáman libbent a bátyja szobájába. Fehér vászon ruhájában, nagy kerti kalapja alól előmosolygó üde gyermekarcával olyan volt, mint a friss nyári reggel. Már bejárta az udvart, a kertet s falusi lány léte nem győzte elővárni lusta városi bátyját.

A férfi az ablaknál ült, egy kis festetlen asztal mellett s töltéseket gyártott a puskájához. Zergeszakállas kalapját hátracsapta a fején, gondtalanul, füttyörészve forgatta kezében a puskaporos gyűrűt s hornyolót.

A kis lány settenkedve került mögéje, észrevétlenül.

— Topp, rest Gyurka, mit csinálsz?

A férfi elkapta félkézzel a kis lányt s térdére ültette.

— Ezt ni, gyere kicsi komám, segíts.

A lány hízkelve cirógatta bátyja arcát, nagy szöke bajuszát meghuzzálta.

— Mondjad, öreg, jó a frizurám? — kérdezte s lecsapta fejéről a kalapot. Nagy szöke haja félig kibontva, félig befonva libgett a vállán.

— Macska vagy Piri, hiu, macska vagy, — mondta a bátyja.

— Gyurka, — kérdezte a lány minden átmenet nélkül — irtál Edithnek?

— Ejnye, Piri, hogy jut eszedbe?

— Igy, itt van ni egy kártya megint. Tessék kérem, szép kártya.

A férfi elvette a kártyát s mindjárt visszaadta. — Neked adom, Piri.

— Jó, de irsz, ugy-e, irsz? Irj már Gyurka.

— Hogyne, hogyne, de látod lelkem, mennyi a dolgom — mondta a férfi s felállt az asztal mellől. Elrakta a szerszámait, a kész töltéseket betette a táskájába s lekasztotta egyik fegyvert a falról. Indult ki a mezőre, rendes útjára.

— Szervusz, kicsi komám, — mondta — a Diósba megyek, délig nem jövök meg.

A leány tréfásan hajolt meg előtte.

— Praclit, öreg, alászolgája!

A lány szeme csupa szeretet és megelégedettség volt, hogy a távozó férfi után nézett. Roppanként tekintélt meg előtte az ő nagy ember bátyja. A gyermekleányok naiv hitével tekintett erre a férfira, aki azonkívül, hogy testvére, a legkiválóbb minden férfiak között. Erős, derék, kedves, jó és okos. Ha nagy lány lenne, csak azt szeretné, aki épen ilyen, mint György.

Ébredező szíve a szerelemre gondolt már s a férfit tarka-virágos és komoly álmaiban olyanak kívánta, mint Györgyöt. A tökéletes férfi, aki komoly a szerelemben és hűséges, nagy érzésű lovag.

Nagy boldogság volt neki, hogy a bátyja most itthon ül, pihen a nagyvárosi zaj után s mindig együtt lehet vele. A férfi szeretettel türte kis huga minden kedveskedését s valóságos cimboraság, jó pajtási viszony fejlődött ki köztük, nagy tervezgetésekkel, pompás titkokkal, kedves tréfákkal.

Csak Edithről nem beszélt György. Edith az, akit György szeret.

Tulajdonképen — gondolta Piroska — ez az Edith igen boldog egy lány, hogy György éppen őt szereti. De most, most mégis rossz lehet

neki, mert György eljött onnan Budapestről s a leány magában maradt egyedül.

Jönnek is tőle képes lapok, sürgeti Györgyöt, hogy írjon.

„György, miért nem ír Edithnek?” aunyi var csak a lapokon mindig.

Miért is nem ír György?

A kis lány ezen tündök s a nagy medvebőrös diván sarkában meghuzódva előszedi a kártyát, melyet az imént adott oda neki a bátyja. Valami modern istenség képe van a kártyán s a kis lány kiformálja belőle magának Edith alakját. Látja és szereti a busuló szép lányt, aki hirt vár Györgyöt, a szerelmes férfitől.

— Igen, György miért nem ír Edithnek?

— No, megállj csak te György, megállj csak! — mondta magában s eszébe ötlött valami. Hirtelen kutatni kezdett az asztalokban, szekrényekben, mint egy kis egér, úgy motoszkált a nagy férfi-szobában.

Egy halom levél közt megismerte az Edith irását, a lilatintával irt, egymásba fonódó betűket, rátalált a lány névjegyre, a puha vékony papíron ott volt a neve: Cserényi Edith.

Csak az volt bajos, míg elhatározta a megszólítást: Édes Edith! Aztán könnyen ment a levélírás, csivegett, mint valami kis madár.

Dicsérte a bátyját, hogy az milyen nagyszerű ember, bizony azt érdemes szeretni. De hát nagyon sok dolga van, iszonyu sok dolga, egész nap kint van a mezőn, égeti a meleg, este aztán el van fáradva.

De azért szereti magát, édes Edith, és ne haragudjon reá, ha nem ír is, mert biztosan írni fog, mihelyt érkezik.

Ez volt az utolsó része a levélnek, aztán a befejezés következett, üdvözléssel és csókkal, — ötöd napra már megjött reá a válasz is.

Piroska szaladt a levéllel, a különös és titokzatos jószággal gyermeki buvá helyére, a kerti lugasba.

A nagyvárosi nő meghatva s egy kicsit félszegen válaszolt a gyermekleánynak, de Piroskának tetszett a levél, meg volt elégedve a szerelmes betűkkel, boldogan olvasta őket, ötször is egymásután, szomjasan és mohány. — Szeretem Györgyöt, édes Piroska, — írta Edith — szeretem magat is, kicsi lány s még jobban fogom szeretni, ha biztatja, mondja neki, hogy írjon, vagy bár maga ír róla nekem.

A kis lány lelke csupa öröm volt, a jó tett érzése aradt a szívében s a kert virágait halommal szedte kötőjébe, hogy bátyjának vigye a kedves hírrel.

György épen a gazdával pörölt a kapuban fáradtan érkezett, izzadt homlokát törölgette.

Doktor John.

— REGÉNY.

Irta: K. SIMO FERENC.

(10)

VII.

Nevelve lépett elém:

— No ugyan te szépen mentettél volna ki engem a bajból!

— De az égre, hogy kerülsz ide?

— Miért ne kerülnék én ide?

— Hiszen én a legközelebbi vonattal jöttem, vágtatva hajtottam s te már itt vagy. De hogy menekültél meg abból a borzalmas csapdából?

John nevetett:

— Hát olyan ember vagyok én, akit egy régi módu csapóajtó elpusztít. De elmondom a dolgot úgy sorjában, ahogy megtörtént. Tibor elbeszéléséből is, meg hát a körülményekből sejtetem, hogy valami összefüggésnek kell lennie a végrendeletnek a hat órával. Meg mikor láttam, hogy a végrendeletet még ellenfeleink sem szerették meg, hiszen akkor miért rabolták volna ki Tibor házáat, — akkor arra jöttem rá, hogy a nagybácsi jól elrejtette a végrendeletet a két asszony elől, akikről sejtette, hogy mindent elkövetnek a végrendelet megszerzésére.

Az igazat megvallva nem is igen bíztam a feltevésemben arra nézve, hogy tényleg valamit az óra fog csinálni a rejtély felfedezésére — egészen addig, míg be nem léptünk a szobába. Azt ellenfeleink is tudták, hogy e házban lehet már csak a végrendelet, azért küldték Jakabot, eredeti példánya a gazembereknek, utánunk. A mint beléptem a szobába, láttam az óra elhelye-

zéséről, hogy annak valami eredeti rendeltetése van. Mert senki sem állítaná az óráját úgy, hogy ne lássa sem az asztaltól, sem az ágyától s utban is legyen, csak olyan esetben, mikor szükség van, hogy az óra épen ott álljon.

Mikor hatot ütött, nem volt nehéz dolog megtalálnom az előugró szeget s a forgó ajtó titkát. Különben is amint vasbotommal végig sétáltam a szobában, tudtam, hogy nincs pince a ház alatt, de a padozat valahol megszakad. Arra nem számítottam, hogy a véletlen magamat is lesodor, s első pillanatban megdöbbsentem, amint aláhullottam. De láttam rögtön, hogy egy kiszáradt patak medrébe vezet a nyílás. Így Isten csodája, hogy kívülről régen be nem törtek a szekrényhez. A szekrény szintén ott volt aláfördülve s így nem volt más dolgom, mint a Tibor által reám bízott kulccsal kinyitni s belőle a végrendeletet s a levelet kivenni.

Visszatérhettem volna hozzátok, de én jobbnak láttam több dolog miatt egyenesen a vasútra menni. Ezeket a papírosokat is jobb volt biztonságba helyezni, — meg azután előbb is akartam itt lenni, mint az a derék öreg volt anyósod, ki még nem tudja, hogy a végrendelet nálam van. Egy állomással előbb szállottam ki, hol várt egy megbízottam. Innét kocsival jöttem be s ezért tudtalak megelőzni.

Kezet fogtam Johnnal:

— Barátom, igazán derekasan működöttél egy ismeretlen ember érdekében, hálás lehet egész életében tejrántad.

— Vagy én ő iránta.

Hidd meg, önző vagyok, a magam érdeke, a magam kedvtelése ösztönzött ebben a kalandban.

— Most legalább nyomára jutunk az egész rejtélynek, mert titokzatos volt, azt beismered John?

— Nem, csak látszott annak! Majd megtudod. Én már régen tisztában vagyok vele. Csak még az egyes mozzanatokot nem ismerem egészen. Ej, de azt hiszem, nem soká késik az utolsó felvonás sem! Különben neked is tartogatok még valami meglepetést.

Ha nem csalódom, Tibor holnap reggel itt lesz!

Képzheted mindenki, hogy az éjszakát nem épen valami nyugodtan töltöttem. Csak úgy kavargott fejemben az egész titokzatos ügy. Alomban láttam a fiatal szöke asszonyt, s egyre ott állott mellette John, halvány, szigorú arcával, mint valami itélő bíró.

Alig választott el három nap, mióta először megjelent nálunk Tibor s azóta egy egész tragédia bontakozott ki John kezei között.

Tibor másnap reggel tényleg nálunk volt.

Szegény fiu, sápadt volt az arca, szemei alatt mely karikák látszottak, hogy nem tudott ő sem aludni. Mikor Johnt meglátta, majdnem kővé vált az óriási meglepetéstől.

— Uram, már igazán nem hiszem, hogy ön nem barátkozik valami tulvilági szellemmel.

John ünnepélyesen felállott:

— Uram, ezek a szellemek itt küldik a végrendeletet s a nagybátyja levelét.

Ha akarja, olvassa itt el, én ugyan azt hiszem, tudom mi van benne.

(Folyt. köv.)

— Mondtam már eleget, hogy oda ne engedjék azokat a hitvány . . .
Piroska szaladva jött s rá tette kicsi kezét a György szájára.

— Ne veszekedj, öreg koma, nem szabad! Hozzásimult, úgy mentek át az udvaron. A kis lány kötőjében a sok virággal, nevetve, boldogan és büszkén mondta:

— Gyurka, Edith nem haragszik, amiért nem irtál; szeret.

— Te, Piri, miket beszélsz? Honnan veszed ezt, — kérdezte György.

— Irta nekem. Mert én megírtam, hogy neked sok a dolgod, csak sok a dolgod, de azért szereted.

— Mit? Hogy? Nem értem.

— Itt van a levél, ha nem hiszed.

A férfi elkapta a levelet, hirtelen olvasta el s bosszusan mondta:

— Na, te ugyan csacsi vagy.

— Hát, Gyurka, hiszen igaz, vagy talán nem szereted?

— Nem hát, — mondta a férfi megdöbbenve. — Ó te, te, így elpusztítani a dolgomat. Hiszen épen azért jöttem el, hogy szabaduljak tőle.

— Hogy szabadulj tőle? — daogta a kis lány s kábultan nézett a bátyjára.

Kis szívében álmok foszladoztak; mintha valami összedőlne volna benne, úgy megreszketett s széledt, mintha mélységes lekete szakadás mellett állana.

Sűrű köny szállott a szemére, leeresztette a kezét s öléből hullott, hullott mind a sok virág a földre, a porba.

Imádság.

*Nagy Istenünk, imádkozunk Hozzád:
Védd meg, óvd meg a magyarnak honját,
Aki nem fél csaták viharától,
Ottalmazzad belső várteviszálytól.*

*Ne szakadjon verejték hiába,
Ne támadjon apa a fiára,
Mind, akinek csöppentett egy vére,
Boruljon hű testvér kebelére.*

*Kinek szívében égi jegyek vannak,
Mind egy legyen, ha szegény, ha gazdag,
Egyik a mászt ölelje magához,
Méltyó módon szabad hon fiához.*

*Legyen itt a boldogulás útja
Szeretettel, kedvvel végzett munka,
Gyűljön össze mindnek drága vére
Népek erén a haza testébe.*

*Tudják meg már fiatalok, vének:
Templom-tornyok mind ég felé néznek
S ki mindég a harangkötélt rózsa,
Üszköt csóvál nádfüdeles házra.*

*Egy ige is ne vesszen itt kárba,
Legyen e hon a jók társasága.
Harcban dicső, békében megáldott...
Uram, halld meg ezt az imádságot!*

Tarcsafalvi Albert.

A dömsödi árviz.

(Rajz az 1891-iki árvizről.)

Irta: **Bernáth Lajos.**

Ha a mi nagyközségünk neve nem Dömsöd volna, hát Budapest is lehetne. Nincsen ugyan emeletes házuink egy sem, az ötszázezer lakosból is hiányzik négyezren kívül a többi mind; de van ám nekünk is, mint Budapestnek: Dunánk, rakpartunk, meg Margitszigetünk. Az igaz, hogy a Dunánk csak a soroksári holt Dunaág és annak egy még holtabb ága; az igaz, hogy az alsó rakpartot csak a jó Isten, a felsőt pedig a dunapataji védgáttársulat teremtetten s mind a két vállalat csak földdel dolgozott; az is igaz, hogy a Margitsziget se Margitsziget, hanem Somlyó: de hát mindaz semmi és Dömsöd, ha Dömsöd nem volna, a fentebb kimutatott azonosság folytán még mindig lehetne Budapest. Ennyit az árviz színhelyére vonatkozólag.

... Szép szerdai nap volt épen ma két hete. A nap vidáman ragyogott le hosszú gyásza után a felhőtlen tavaszi égről; égette, olvasztá a megátkozott jeget és havat utcáról, udvarról, ház

fedélről. Mindenfelé ragyogott, mosolygott, zajgott a világ, csak a Duna emelgette lassan-lassan főlebb a téli pánczélt, s két oldalán a szép kéklő viz helyett a jég alól zavaros hullámok gyűrűztek kifelé.

Az alsó rakparton néhány molnár javított egy ócska dereglyét. Én a felső rakpartról néztem a munkájukat s néztem a szinte szemmel látható áradó Dunát. Nagy elfoglaltságukban a molnárok nem is vették észre a dagadó árt. Csak mikor a vízmeder színig telten továbbtovább adogatta fölfelé a bő vizet s az elébb még egészen szárazon állott dereglye mellett megcsobbant a láb; akkor tekintgetének nyugtalanul a hidegarcu komoly Dunára s kezdék hordogatni valami malomfele faházból a szerszámokat, az alsó rakparton lévő gerendákat, deszkákat fel a töltésre, a felső rakpartra. Minden öt percben megjelölték forgácsesal a víz állását s minden öt percben 3—4 centiméternyi magasságot mutatott a kis fadarab. Lázás sietséggel folyt a munka, lázas sietséggel áradt a Duna; s mire a molnárok készen lettek a hurezokodással, a Duna is kész lett az alsó rakparttal. Egy darabig zugott, sistergett az ár, míg a töltés aljában lévő gödrök, árkok, — az 1876-iki árviznek nyomai — s a távolabbi gyümölcsösök beteltek; aztán csend lett újra s a veszélynek lelke elterült a vizek felett.

Csakhamar kíváncsi férfi és női arcok meredtek a zavaros árra. Ki itt, ki amott tüzött le valami kis cöveket, ki meg a faluháza mellett felállított mérőrudhoz futott; az eredmény egy volt: a víz rohamosan árad. Csoportok képződtek szerte a töltés mentén, külön az asszonyok, külön a férfiak, körölköztek az újságnak örvendező gyermekes csoport hemzsegett. Az asszonyok közül az egyik megálmodta, a másiknak a lába, a harmadiknak a foga érezte meg, hogy lesz még mostanában valami. A férfiak pedig régen megmondták már, hogy nem lesz jó dolog abból a sok hóból s bizonyították, hogy épen így 76-ban, de még 88-ban is; már a ki ott volt. A víz pedig áradt egyre.

A széles jégtábla ott a duzzadó viznek a közepén csak fehér csik volt már, kétoldalán szintoly széles piszkos tömeg sötétellett. Egyik dereglye elszababult s az ár a kettévált jégszalag között átvitte a tulsó partra, neki a parti fűfáknak. Ott pihentette kis ideig, aztán fogta, vitte fölfelé a Foknak. A helybeli fakereskedőnek évek óta szárazon heverő talpait és gerendáit felvette a víz és Gusztai, a helyettes, ki délelőtt még jó kedvvel ereszté gazdáját az utnak, aggodva, szorongva terelgeté embereivel szűkebb-szűkebb térre, talpak hőzé a megvadult gerendákat, fatörzseket. A víz pedig áradt egyre: négy óra alatt két métert.

A bölcs előjáróság fejét csóválgatva, nagyokat köhintve nézegette a mérőoszlopot. A község egyetlen czónakján elment megmérni a soroksári Dunaágot; lovast, kocsit küldött a szélrózsa minden irányában; veszbizottságot alkotott s újra csóválgatta a fejét, újra köhintgetett: lesz még itt valami! Egész délután töltötték az alacsony foki töltést, mely azután egy a szívére vette a dolgot, hogy az egész időn folyton-folyvást csepergett, szivárgott; estére pedig egészen beadta a derekát; másnap már másfél méter magasan állott rajta a víz. Mindenféle rémhírek keringtek, megtoldva az újságokból kikapkodott leleményes szörnytudósításokkal. Beszélték: hogy Lacháza és Pereg, Ráckeve meg Makád immár usznak; hogy a víz az országot átörte, mint 1876-ban és majd hátulról jön neki a községnek; hogy a fakereskedőnek dunaparti erdejében kinn szorult a tanyán az egyik béresnek a felesége négy kis gyermekkel, talán már végők is van. Közbe-közbe indultak hangok emelkedtek a lelketlen zsidók ellen, kik még ilyenkor is visszatartják a cselédjüket a maguk dolgára, hasznára. A hívívó — magyarul távirtda — mintha megérezte volna a veszélyt, szintén megállott, megtagadta a szoldalát. Elvontunk zarva mindentől és mindentől. A víz pedig áradt egyre.

Igy jött el az este, a sötét, a felleget, csilgaltalan, holdtalan éjszaka. A ki lehajtottá is a fejét nyugalomra, lekének a felével mindig ott kint volt a töltésen; s a mindenfelé sugárzó lámpafény hirdeté, hogy nyugodni kevésnek adott. A védgáton mint a bolygó lidérczek, bukácsoltak a lámpák s körölköztek a sötét árnyak, az emberalakok. Néhol egész csapat ember hevert szűrtben, subában a töltés oldalán és leste önkészítette mérőrudak mellett a víz emelkedé-

sét. Minden centiméternél messzehangzott bámuló morajtól kísérve a kiáltás: már 20—21—22! . . . stb. és hangzott minden 3—4 perenyi közben. A fél falu ott járt-kelt a védgáton; fel a csárdáig, le a tőszomszéd községnek, Dobnak a végéig.

Egyszer csak megkondul a harang szivetrázó rémes hangon. Az emberekben fagyva válik a vér, elful a lehelet. Mint köszobor merednek egyideig a tájra, honnan a kongás hangzik; aztán egyszerre tüzzé, erővé lesz a köszobor s miként a gátját tört folyam habjai rohannak elő: ki kapával, ki ásóval, meg-megállva mikor a kongás szünetel, hogy hallják azt a felelmetes, rekedt, rikácsoló hangot, a mely a torony négy ablakán szerle kiáltja, hogy merre menjenek, merre van a vész. Nincs már nyugodalma annak a kevésnek sem, a ki az estével agyra locsátá le fáradt tagjait. Félöltözötten rohan elő egymás hátán, összekeveredve nő és férfi. Ki töbödnek most az öltözettel? Nincs most szemérmes szűz, kacér, pimpallós menyecske, büszkén járó legény, komoly arcu méltóságos járasú öreg. Fut, sikongat, lármáz, káromkodik, sohajtoz, jászol, imádkozik most mind mindenfelé. A Bácsi Imre házánál szivárgott át a víz a vasesatorna mellett, a melyen át a hólé s a nyári zápor gyors árja lefolyik.

— Zsákok ide, földet! — kiabálják egyre s hull a zsák, döbbög a föld, csatog a kapa meg az ásó a kemény, fagyos talajban. Fáklyafény veti, terjeszti szét vérvörös világát a nézők el-sápadt és hévvel dolgozók lángbaborult arcára, összecsapzott hajára. Olyan vad, olyan felelmes a látvány, de csak pár perczig. Hamar észrevették, hamar el is fojthatták a veszélyt. A következő pillanatban már megered a beszéd, mindenki a másikat kérdi, tudósítja; az ur a szolgálával, a kanász a pappal egész meghittén társalog. A közös veszély perczéiben lesz emberré igazán az ember. Harag, gyűlölség, káröröm, embergyűlölet, társadalmi elítélés mind elszállanak; mindenki egyforma, mert egyformán félti a bőrét s a vagyonát. Ott a friss földhánys tejejen mégis áll egy ember, a kit lehetetlen észre nem venni, a ki különb a többinél. Senki sem tud úgy kiabálni, hadonászni, mint ő; senki sem tud olyan önhittséggel, felsőbbiséggel nézni a tömegre, mint ismét ő; s mindez csak azért van, mert harmadszor is ő vette észre leges-legelőször a csurgást. Nincs az a Dariusz kincse, a miért odaadná ezt a dicsőséget. Van is hallgatója, bámulója elég. Lassanként elhal a zsvaj, szétoszlik a tömeg, teleszedve magát hirrel, rettegéssel. Csak pár ember marad az új töltés mellett s elégtűten nézegeti a kezük alkotta művet és a zajtalan folyót, mely lassabban bár, de még mindig árad.

Társaim elszállingóznak: ki erre, ki arra. Én is bemegyek dunaparti házuinkba, a szobába, de valami előérzet virrasztja lelkemet s nem bírok levetkőzni, aludni. Ujra kiállok a sötét éjszakába és nézem-nézem a töltésen cirzkáló lámpákat s a mindenfelé bolygó alakokat.

Ejfelre jár az idő, mikor újra megkondul a harang s újra hangzik az a rémes rikácsoló hang, melynek érthetlenségét, rémességét csak növeli a körülmény, hogy most már ketten is kiabálnak egyszerre. Ezuttal a felső csárdánál van a veszedelem. A mély árokban, a mely a vizet a csárdai köhid alatt levezöti, ottan toltá előre fodros, habos fejt az ár. Mikorra észrevették, már átesuszott az ott mélyen fekvő utcán, a szemközti levő óriási gödröt telítgeté piszkos habjaival.

Itt már keményebb volt a munka és még nagyobb a zaj. Lámpák, faklyák lobogó lángja, füstje mellett nyüzsgött-tozsongott, tolongott a nép, mint a megriasztott hangyaboly. A község bíráinak, esküdjeinek parancsszava, a dolgozók kiabálása, a környékbeli megfélemltet kuttyók ugatása, a földhordó kocsi, szekerek elé fogott lovak, ökrök nyerítése, böge; mindez olyatén harmóniába vegyült, a minőt csak hallani lehet, de leírni nem. Hullottak a földdel tömött zsákok egyre-másra. A piszkos viz egyet-egyet bődült, valahányszor zsák esett beléje és tarjagos habjával feifelesapott a küzdők arcába, mint valami óriási szörnyetegnek farklebbenése. Husz-harminc zsákot kellett beledobálni két méternyi széles helyre, akkor aztán megszűnt a vízfolyás és látvány kezdének a felsők csücskei. Még egy pár zsák s néhány bátrabb legény leugrott a hidról s táncolva, ugrálva nyomogatta, veregette egymásra a zsákalmazt. Így töltötték el a hidnak másik végét is. A zsákok tetejébe jött aztán a

föld. A víz pedig áradt egyre; keveset, de szüntelen.

Ejfelután egy óra mult, a mikor a bizonytalan jövőre gondolva ágyamba feküdtem. Álmomban is az áradás foglalkoztatta lelkemet. Álmodtam, hogy a csárdától a dobi, dömsödi harangok együttes kongása kergeteti haza felé. Mindenki futott, minden ajkon csak a rémület kiáltása hangzott: Dobon át jön a víz!.. Mikor házunk közelébe értem, hirtelen felébredtem. És a harangok csakugyan kongtak-bongtak és újra Dömsödön.

A veszély ismét a csárdánál volt. Öt perc mulva már én is a színhelyen valék. Még láttam csorogni a tegnapi éjszaka csinált erős gátat, de nem sokáig. Hiába duzzasztá piszkos sűrénység az ár, hiába iparkodott szétörni lánczait, szétzuzni a gátat: a nagy fenyőszál karók megé hosszában levett két üres deszkák, a sánc és a hid közé hordott, lehányt temérdek zsák és föld ellentállott a szörnyű erőnek; s a tombolva jött ár megjuhászodva simul a sánc mellé, nyalogatván azt, mint a megvert eb a gazda kezét. Nyolc óra mult reggel, mikor ennek a riadalomnak is vége volt. Még ekkor is áradt.

A Nagyközre! a Nagyközre! — kezdtek kiabálni néhányan, mikor a vándorutasok hozta hirt, hogy t. i. Peregen alul a víz átlépte az országutat, a kiküldött kocsis megerősíté. Én is mentem hát a Nagyköz felé, melynek az a szomorú nevezetessége van, hogy 1838-ban és 1876-ban is onnan loocsant nyakunk közé a víz s onnan iparkodott megdönteni, elpusztítani a falut. A Nagyközön kívül van még 10—15 ház egyes dombosabb helyen, köztük a Kovács sógoromé. Benéztem hozzájuk s bizony elég rosszkor. Itt már teljesen fel volt fordulva az egész világ, töltötték az udvart, a ház falát; hordták le a deszkát a padlásról, készültek az elsáncoláshoz. Itt nincs számodra hely! — gondolám magamban s a kétes jövő szorongó érzetével igyekeztem be a faluba. Ha már csakugyan baj lesz, hát hadd érjen otthon. Ijedtemben még a víz suhogását is hallottam a korhánnyok felől.

Mig én így eszmélkedve s minden zajra, neszre füelve sietek hazafelé, látom, hogy több kerek hasu honfitársam nagy nyugodtan ballag és beszélget egymással. Mintha csak nem is nekik szólt volna az árvíz, olyan hidegen és kényelmesen, aprókat lépve mérték a földet. Ide gyere anglius! Itt légy flegmatikusabb, mint a mi népünk! — gondolám és keblem büszkeségtől dagadt. Az utcasarkon megállítottam egy párt s megkérdeztem tőlök: árad-e még? A felelet egészen más volt, mint a mit vártam. Azt mondták: nem, de hozzátették mintegy vigasztalólag, hogy még azért lehet ám baj, mert hát így csinált a víz 76-ban, meg 38-ban is. Hm... hm... egészen elszontyolodva hagytam ott a polgártársakat. Hát már apad... apad... Adta kutyája vize, minek áradt hát eddig!... Node majd jön a korhánnyok felől... Aztán áradhat ám még, hiszen a váci jég sem masirozott még el... Ilyenfajta istenes tanakodások közt jutottam el nem haza, hanem a csárda mellé, a főlső faluvégre. Saját szememmel akartam látni, meggyőződni, hogy az a víz csakugyan nem árad, csakugyan apadt. Biz az nem áradt, de még akkor nem is apadt. E tapasztalat némi reménnyel töltte el keblemet. — Hát hiszen a mi halad, nem marad: lehet még itt árvíz! — Mikor ide jutottam, meghökkenem. — Ugyan micsoda boldonság már ez! Árvizet kívánni, veszélyt, melynek ezrek, milliók pusztulása az eredménye. — Megdorgáltam magam ezért az istentelenségért, imádkozni akartam, hogy az Isten mentsen meg bennünket ilyen csapástól, de semmi áhitatos dolog nem jutott az eszembe. Csak a töltés mentén vigyáztam meg egy bojtort, mely éppen a víz színe felett meredezett: vajjon megbugygyan-e, mig visszajövök?

Elmentem a falutól egy negyed órányira. A látvány szép volt, főnséges, nagyszerű. Az erdőben, az erdő mellett egész síkságon a töltésig, 8—10 ezer holdnyi területen nem látszott más, csak víz, jég és fadarabok. A ráckevei, a peregi, a lacházi tornyok, mint valami atmutatók meredeztek a kéklő messzeségben. Az erdőből kilátszott összedől falával a ház, melyben a bérlő béresének a felesége bennszorult és talán ott is veszett. Távolabb szintén egy ház, melynek ablakán ki-bejár a víz; és az a ház ottan áll a 36 ezer forintos újabb gát tetején! Erre szénakazal, arra szalmaboglya uszik, tetejükön nyullal és rókával. Minden 10—20 lépésnyire tölesérezik, bugyborékol a víz s a számtalan kis örvénynek szaka-

datlan bugyogásából olyan szokatlanul szép zugós-bugós suhogás származik, hogy az ember szinte megdöbben és azt hiszi, hogy megindult az ár és rohanó habjainak zudulása okozza a zajt. Ezt hallottam hát én előbb a Korhánnyok felől.

Visszafelé lovassal találkoztam, a ki azt a szomorú hírt hozta, hogy az országutnak tulsó felére aig jött át a víz. Még csak a kis Tekeres ért sem duzzasztotta fel. Nem is mertem jól megnézni a bojtort. Ugy rémlett, mintha feljebb állana már, mint előbb.

A faluban mindenütt az apadástól beszéltek és mindenki sietett a gátra. Nem hittek a Dunának s biztatták egymást, hogy hiszen lesz még valami, nem mulik ez így el, 76-ban is így volt. Lehangolt kedélyem újra ajzolódni kezdett. Egy helyütt egész titokzatosan figyeltek, suttogtak az emberek; aztán az egyik fel is kiáltott: — Már nem lövöldöznek! Odaléptem hozzájuk s kérdésemre tudtúl adták, hogy hat-hét ágyulóvést hallottak. Elhittem és örültem is egyszerre. Ez a hat ágyulóvést Pest bajját és a soroksári gátnak átvágását jelenti. Ha most ehhez a vizálláshoz az újabb rohanás is járul, akkor itt baj lesz, okvetlenül baj lesz — és szinte jól éreztem magamat e gondolatnál, akárhogy torzalkodott is a lelkiismeretem. Elképzelttem: hogyan járok valami fenyőtálon házrul-házra, miként hajdanában Wesselényi; hogyan viszem a népet roskadozó falai közül biztos helyre; hogyan vetem magamat a tomboló árba, hogy az elsodort kis gyermeket megmentssem s jajveszéköl, kezét tördelő anyjának sápadt arcára a veszély közepette pirt és mosolyt varázsoljak.

A víz pedig egyre apadt, egyre huzódott, hátrált visszafelé mint valami osztrák tábor.

A patikában azt ujságoita az a nagy bolond Egyetértés, hogy Pesttől Dunavescség már nem lesz baj. Még a váci víz felduzzaszthatja ugyan egy kissé a Dunát, de annak oda se. Tyhű! hogy elkeserített ez az ujság. Szerettem volna Makádra, Loréra menni, ahonnan — mint a hirlapban állt veszkialítások hangzóttak. Kimentem újra a Dunaparttra: hát mikor jön már az a váci víz?.. Az a tegnapi olyan vad, olyan hetýke, olyan duzzadó, duzzogó ár hogy huzódott, hogy sietett vissza, hogy suhogott, szaladt, mintha félne, mintha üznék — a gyáva!... Én is busultam, az apám is busult, a többiek is busultak, a kik a töltésen állottak; csakhogy ők még jobban biztak nálam a Dunában, hiszen 76-ban is így volt. Nekem még az ebéd sem esett jól.

A mit délután a község házában a főszolgabírótól hallottam, hogy t. i. a jég újra megállt, megvigasztalt egy kissé, de ha kinéztem az ablakon, minden reményem gyorsan füstbe szállott. Az a gyáva Duna egyre futott, hátrált vissza... Bánatosan feküdtem le s pihentem ki a mult éjjeli izgalmakat. Álmomban elkeseredve abugoltam nem Tiszát, (akkortájban ez volt a divat) hanem a Dunát.

Másnap hallottam, hogy az éjszaka a főszolgabírótól Dunavescsére táviratozták azaz hogy hirtverőzték, mert a lombéri gáton átjött a víz. — Boldog Dunavescse, Solt és Apostag! — sóhajtek fel búbanatosan és keserű lehangoitással lapozgatóm a Róma történetét, melyet az árvízre, az esetleges halálveszélyre való tekintettel szerdán sutba dobtam. Sic evanescit gloria mundi! Így mulik el minden világi dicsőség! Így nem láhattam én valódi, eleven árvizet!...

Erdő, erdő...

Erdő, erdő, fenyveserdő,
Mért vagy olyan büszke erdő!
Olyan büszke minden szálad,
S a világet nem szóinának...

Erdő, erdő, fenyveserdő,
Mért vagy olyan büszke erdő!
Talán azért, hogy a napot
Te kelted és te altatod.

Erdő, erdő, fenyveserdő,
Mért vagy olyan büszke erdő!
Talán, hogy a vihar, szellő
Bánatával tehozzád jó...

Vagy talán, te fenyveserdő,
Azért vagy oly büszke erdő,
Hogy a télen a halálod
Ment meg annyi kis családot...

Láng A. József.

Ilka és Bandi.

Írta: Marcellus.

Fizettek és valamennyien felkászolódtak az asztaltól. A pincérek, mihelyt bezsebelték a borralókat, elkezdtek az asztalt rendbeszedni az új vendégek számára, akik a szép nyári estén nem voltak hajlandók bemenni a füstös vendégszobákba. Mindenki föllélegzett, mikor a nyolcas főből álló társaság otthagya a két összerolt asztalt.

Barnayné, mikor Oszvath Bandi udvariasan feladta rá a kabátját, nem gombolta be. Egy kicsit elmélázva nézett a csillagos, holdvilágos égre és azt mondta:

— Tisztelt társaság, az ember nem azért jön ki életében egyszer a Margitszigetre, hogy este félkilenkor megegye a borjupaprikását krump-lival és hazamenjen. Nagyon szép idő van és még végig akarok menni a szigeten. Aztán gyereünk hajóval vissza.

Oszvath Bandi ezalatt Barnayék két lányára sorban feladta a kabátokat; először a tizenhét éves Olgára, aztán a két évvel fiatalabb Ilkára. Barnay ur viszont Oszvathnénak tette meg ezt a lovagias szolgálatot, mialatt maga az idősebbik Oszvath a pincérrel intézte el az utolsó differenciákat. Ha még megemlítjük, hogy Oszvath Aranka, (Pali ikertestvére és Olga kortársa) maga vette fel a kabátját: eme száraz, de hasznos öltözködési aktus révén megismerkedtünk a nyolc tagból álló vidám, félig-meddig bohém társasággal.

Félig-meddig bohém, igen. Oszvath László, az egyik család feje, tanár és író egyszemélyben; Barnay ur pedig festő és rajztanár. Tisztes, „szolid“ családi életet élt persze mind a kettő, de valami nem mindennapi, kissé — szeliden — bohém ize volt a családok életének; mindenkinek megvolt a maga kis, egyéni érdekessége, amiről itt, hajh, nincs idő beszélni.

Barnayné indítványát elfogadták, mert az idő nagyon szép volt és bár egy kissé később volt, mint ő mondta. Elindultak és csak nagy bajjal haladhattak a sziget felső vége felé, a hazai-igyekezők sűrű tömege ellenébe; négyes csoportokban indultak — négy öreg, négy gyerek, — de nem lehetett. Különváltak és aztán külön maradtak később is, mikor már egyedül voltak, közel a Duna partjához, hallgatva a víz annyiszor megénekelte sejtelmes esobogását. De azt igazán érdemes volt sokszor megénekelni, mert ime, mind elandálódtak tőle. Ezt sohasem lehet meg-únni. Leghátul ment különben a két férfi, hal-kan dudolgatva, öt lépéssel előbb az asszonyok suttogtak. Szóval előre szaladtak a gyorslábú gyerekek, akiknek nem is séta, ami nem megy galopp-tempóban. Egymás vállán átfonva karját ment a két idősebb lány, Olga és Aranka. Szépek voltak, termeire is egyformák és ott ábrándoztak egymás között, szelid, szinte anyai mosolylyal nézve a még őket is jóval megelőző „gyerekeket“, Bandit és Ilkát. A két kis öreg körül-belül egymásnak szánta őket és most talán éppen arról van szó köztük, hogy Bandi miért nem szereti még most sem Ilkát? Ni, milyen szép pár pedig, a nyulánk tizenhét éves fiú, meg a tizenöt éves lányka, amint ott egymás mellett mennek és Istenem itt, a szerelmes erdőben, hullámesobogás közt, illatos éjszakában sétálva is ugy mennek egymás mellett, hogy a kezük sem ér össze... Azok a gyerekek! Ha legalább karöltve mennének. Hiszen mi van abban?

És a kis mamák is lassan elmaradnak.

A gyerekek most már igazán egyedül bolyonganak az éjszakában és Bandi, aki ugyan nevet az „első szerelem“ gyerekes bolondjain, de kívánja is néha gyerekeségüket, és nagyon a hangulat embere, most úgy érzi, hogy édes volna a szerelmes hangulatba beleélni magát.

A helyzete annál különösebb, mert az a szép kis lány, aki ott hallgatva és szemét föl sem vetve megy mellette, szerelmes belé, amióta csak tudja, hogy szerelem is van a világon, de a nóta szerint nem tudja, hogy minek is van?... Sőt Bandi tudja, hogy a lány tudja, hogy ő is tudja, hogy szereti...

A fiú voltaképen meglehetősen nagyra volt a hódításával egy ideig. Ime, a lány, akivel ő nem törődtem, bizalmasan nem is beszéltem vele; sohasem igyekeztem nazynak látszani előtte — belém szeretett!

De — volt egy kis józan esze és bár cini-kuskodott, hogy — „ő a szegény, aki belém szeretett — sajnálom, de mit csináljak? — gondolt arra is, hogy ez a lány voltaképen —

libácska, aki, a többiek szokása szerint, bele-szeret a barátjára testvérébe, mihelyt kétszer jó napot kívánt neki. Elhatározta Bandi, hogy ilyen hódítások kétes dicsőségéből nem kér többet és a legelső alkalommal kiábrándítja Ilkát ezzel az egyszerű kérdéssel: ugyan mit szeret bennem?

Most úgy találta, hogy itt van ez a perc. Tudta, hogy saját büszkeségének tartozik a döntő lépés megtételével, de ez a helyzet oly különös, ismeretlen volt előtte: minden különös ok nélkül kiábrándítani magából egy libácskát, aki minden különös ok nélkül beléleszeretett. Fogalma sem volt arról, hogy kezdjen a dologhoz. A lány ott lépdelt mellette, hallgatagon, szerelmes, bolond szívvvel és fájt neki a kegyetlenség.

Végre is, persze, ügyetlenül és akadozva kezdett beszélni.

Istenem, annyi drámát, regényt összeolvasott már, a szerelem minden elképzelhető variációja szép szavakba volt öntve lelkében, hosszú hallgatásra elraktározva. Olyant is olvasott eleget, ahol valaki ki akar ábrándítani valakit — igen, de rendszeren úgy, hogy csufnak, rossznak, vagy ostobának mutatta magát. Igen, és a — hiúság? Nem, az lehetetlen. Mondom, ügyetlenül beszélt, mert, mindnyájan tapasztalhattuk, hogy mihelyt egy kicsit szavalni kell, jó, ha van valami dráma vagy regény a hátunk megett.

Szólt:

— Kedves Ilka . . . meg fogja lepni magát, én tudom, hogy — hogy . . . maga . . . engem . . .

A bolond kis lány itt meredten állt meg, mintha villám sújtotta volna és bizonyosan halálra sápadt.

— Jöjjön tovább, Ilka, kérem . . . jöjjön! Tudja, mit akartam mondani . . . Látta, mikor én ezt a dolgot először meghallottam, bevallom, nevettem . . . Igen, ilyenfajta szerelmeket láttam én elégszer . . . Három hónapig szoktak tartani. Néha csókolózás is van, meg levelezés a bélyeg alatt . . . Gyerekség. Köztünk, igaz, ilyesmi nem volt . . . Csak egyszer . . .

A lány megint megállt.

— Nem beszélek róla — csak jöjjön, Ilka. Nohát, én nevettem magán. Azt hittem, ez is három hónapig tart. Most második éve már . . . És a nővéremtől tudom, hogy . . . Nézze, Ilka, más ezt az én helyemben kihasználta volna ám. Láttam én fiukat, akik henegették azzal, hogy maga szereti őket — letorkolhattam volna könnyen. De nem dicsekedtem soha. És tehettem volna . . . Nem, erről nem akarok beszélni. De nem voltam büszke a diadalomra. Mert ugyan — a tartósságán kívül, amiben nagy része van a „reménytelenségnek”, — ugyan miben különbözött a maga szerelme a gyerek-szerelmektől? Meg tudja maga mondani, hogy — miért szeretett meg engem? Ismerte a bensőmet, a lelke-met? — Azért kell ezt kérdezni, mert akarom, hogy ha ilyen gyerek-szerelmek voltak, legyen vége. Sem magához nem méltó, sem hozzám.

És így sikerült mindent elmondani. Mikor közepe táján járt a fiú, megbánta, hogy belekezdett, de már végig kellett mondani. Hiába, a júniusi éjszaka megtette a hatását és Bandinak fájt a szive és szégyelte magát, hogy fájdalmat okozott ennek a kedves, szép kis teremtesnek. Hogy mondja meg, miért szereti? Istenem, hát hogy lehet ilyesmit szóval kifejezni? Hiszen itt van ez a lány: szép, kedves, művelt lelkű, sőt okos is — ezt a szerelmet kivéve — de hát ez csak nem az ész dolga? — tulajdonképpen kis hiba, hogy ő is nem szeretett belé. Talán csak az tartotta meg hidegségében, hogy a viszontszeretet hamarabb kínálkozott neki, mint akarta. És ha most ő lenne szerelmes a lányba, s az kérdezné őt, tudna-e felelni? Szégyelte magát és úgy érezte, hogy ha a lány most csak egy kis szót mondana, örült szerelme tudna a lába elé borulni; ha pedig sértett szívvvel hallgatna — talán a Dunának menne szegényében.

De a lány hosszú hallgatás után megszólalt. Az arcát sem a fiú beszéde alatt, sem most nem lehetett látni. De valószínűleg sirt egy kicsit, a hangján érzett. Különbösen sokszor volt olyan kissé sirós hangja.

Nem haragudott.

— Meghocsásson, Bandi, ha zavarosan beszélek, mert ezekről a dolgokról beszélni sohasem szoktam, nem is álmodtam arról, hogy valaha magával beszélek ilyenekről . . . És nagyon szégyellem magam. De meg kell mondanom,

hogy én magat nem olyan gyerekes szerelemmel szerettem. Igen, az lehetett eleinte, mert az első érzések okaiból csak annyit tudok, hogy mindig olyan — komoly volt. És tartott is egy ideig ez a gyerek-szerelm, reménytelenül, amint mondta. Akkor jött az a kertbeli szaladgálás a Balaton mellett . . . az előbb nem mertem meghallgatni, mikor arról beszélt, de most . . . igen, mikor kergetett . . . utolért — átkarolt — én fáradt voltam, lihegtem, nem tudtam ellentállni . . . megcsókolt. Akkor sirva futottam el, de akárhogy szégyellem is magamat, sokáig boldoggá tett ez a csók. Istenem, mi a csók nekünk — és mi magunknak! Pedig csak gyerek voltam akkor. De mi már gyerekkorunkban is a kis gyerekszívként adjuk az ajkunkkal, magunknak meg — mulatság. Most már régen tudom, hogy ez jó mulatság volt maga számára — nem tartottam érte léhának — de akkor azt hittem, hogy szerelmes belém. És amikor már nem hittem, amikor már minden világosan állott előttem: még a szánó mosolygása is, amit csak ma árult el — akkor is volt, ami magat megszerettesse velem.

A lány a kebelébe nyult, kivett a rubája rejtékéből egy összahajtott papírlapot. A fiú önkénytelenül megrezzenet.

— Ez, — mondta a lány.

Bandi bámult; egészen bizonyos volt benne, hogy soha életében nem irt verset Ilkához.

— Most nem lehet elolvasni, — motyogta.

— Tudom kívülről, mondta a lány és egyszerűen mondani kezdte: Kedves Arankám, amint látod, jó bátya vagyok és itt, a boldog faluban sem felejtkezem meg az én városi hugocskámról. Ó, ha látnád, milyen gyönyörű a kertünk! Apával együtt egész nap itt dolgoztatunk. Fenn, a domb tetején elültettünk két hársfát. Tréfásan azt mondtam apának, hogy ide fogok valaha én is meghúzódni, mint ő s a tetőre építke hajlékot magamnak. A mögé aztán kertet ültetek — épen mint ő. Mondom, csak tréfa volt, de apa azt mondta: jól van, hogy a házad előtt hamarabb legyen nagy, lombos fa, én most elültetek két hársfát arra a helyre . . . És, édes Arankám, a hársfák ott vannak. Mindenki mosolygott, mikor ültetfék, de nekem könnybe lábadt a szemem. Istenem, milyen édes lesz ezeknek a fáknak árnyékában megpihenni, ha a világ rosszaságától megcsömörölve, fáradtan, ide vonulok vissza valamikor és elkezdem építeni a magános hajlékot magamnak . . . És ez a két fa itt lesz, hűsíti fáradt homlokomat. És elgondoltam: talán szebb is lenne itt élni, mint a város forgatagában — igen, szebb lenne itt, ha volna valaki, aki megosztaná velem a boldog, nyugalmas száműzetést a csendes kis házban, élvezvén az öregedő hársak árnyékát s az ifjú csemeték növekedését, virágzását . . . Istenem, ha volna valaki . . .

Csak mondta a lány szép, csendes hangon, mind csendesebben, végre elhallgatott . . . Istenem, miért olyan halk a könnyek gördülése! Ha a könnynek hangja lenne: gyönyörűséges szimfónia lenne, amely elmondana mindent, ami a levélből még hátra van.

Bandi mégis érzett valamit abból a szimfóniából, amit két lélek találkozása csendit meg. A Duna locsogása, az erdő susogása, a lépések halk nesze volt a durva, testi kíséret a finom hangokhoz.

Bandi most már nem tudta a kritikus gunyos szemével nézni a dolgot. Elfelejtett mindent, amit valaha az első szerelmekre élcelt. Talán a lány szavai tették, talán inkább az éjszaka varázsa, — mindegy, szerelmes volt. Ezt a helyzetet azonban, mikor két szerelmes egy nagy jelenet után megérti egymást, sokszor olvasta már és ezért nem minden pőz nélkül, de sok érzéssel, szerelemmel és őszinteséggel tette a következőket:

Két kezébe fogta a lány szép könnyes arcát — az nem ellenkezett — és tisztá, gyöngéd csókot adott az ajkára. Egészen más volt ez, mint a multkori . . .

És azt mondta:

— Ezennel Isten és emberek előtt jegyesemmé teszlek és hű maradok hozzád halálig. Isten engem úgy segítjen. Esküdj meg te is.

Idegenben.

*Legény a leányhoz
Alig, hogy beszél itt,
Tán a szerelemről
Fogalmuk sincs nekik?*

*Ahítatos-bambán
Néznek, nézdegélnek,
Se csókot nem adnak,
Se csókot nem kérnek.*

*Hej, ha magyar volna
Ez a legénynépség,
A jussukat tudom,
Hamarabb kikérvék!*

*Vagy az isten tudja:
A sok csunya lánynak
Még a miénk is
Tán békit hagyjának.*

Vértesy Gyula.

Utra készen.

Irta: Palásthy Marcell.

Oh mily régi, milyen borongó ez a történet.

Az öreg nagyságos ur ott ült az udvarház kítaposott kőgarádján és szivta a pipáját, amelynek sercegő tüze egy-egy szippantástól föléledve, bevilágította a nagyságos ur beesett, fehér ábrázatát.

Odatámasztotta remegő fejét a garádics alacsony párkányához. A homlokára rásimultak a futóka rezgő levelei, ő pedig arccal ég felé fordulva, nézte a gyönyörűséges ég könnye hullását.

Máskor ha elnézte langyos augusztusi éjszakán a határ havasaiba hulló, szerte porló csillagesőt, mindig jóleső érzéssel telt meg a szive. Mert az az égdarab, ami ott könyököl a körös-körül ágaskodó havasok köpoonyáján, az ő birtoka felé hajlik. Az övé ott minden: a havasok, de a legelő, de a bükkös erdő s azontul is minden, föl a Réka páfrányos partjáig.

De amint most nézte a szapora villanású csillagesőt, fekete gondolatok kellemetlen raja lepte meg:

— Lemállik, lám egymásután a sok szikra az égről, mint a lőszerszám porlott fejü sárgaréz-gombja és azután fekete lesz az éjszaka méhe, busongó szürke köd gyülemlik meg benne s a szürkeségből megered az őszi zápor, lemosva a pástortüzeket a hegyoldalból. És azonképpen sötét lesz bennem is minden, szintugy mint körültem.

Kiverte a pipát. A zsarátnok végigszóródott a kölépesőn. Világolt egy kicsit, aztán hamvas álomban aludt el.

— Hát érdemes volt kinlódni? Bizony nem.

Fölállott a garádicsról, s nagyot lélekkett azonközben, mintha valami egyre a mellére szálló régi vágyódást akart volna vele kifújni, de úgy, hogy sohse térjen többé vissza.

Odacosozogott az ablakhoz.

— Natóka?

— Mit akarsz, fiam?

— Jöjj ki lelkem, a csillagesőt látni.

— Megyek, fiam, csak Nucát fektetem le.

— Jó, jó!

Visszamenet a garádicsához, fojtva dörmögte:

— A poronty, ez a poronty!

És ebbe a szóba belemondta szive minden keserűségét, elmondta vele a Szelepcsényiek sirfeliratát.

A Szelepcsényiek családfája sorvadozott. Pedig e körül a hatszázados családja körül több százezer áll őrséget a verhovinai havasokon, — in natura s immár nem az a gyűlöletes, koldus *hét-szilvafa*, amit a nagyságos ur apja hagyott a fiaira.

Az a hét-szilvafa, amely közül csak akkor mozdult ki nagy zsörtölődve az öreg ur, ha a zsidókat kellett meginstálni, hogy várjanak egy kicsit, majd csak történik valami, ez a nyomoruságos hét-szilvafa megsokasodott a nagyságos ur keze alatt. Hogy ezt nem várhatta meg az öreg ur, aki beléfaradva a megmentő csoda várásában, urhoz illően, kényelmes zsölleszékben egy vasárnap délután örökre elaludt.

Ezt a csodát pedig a nagyságos ur egymaga tette meg az ősi birtok romjaival, az őcsese a mállott falu udvarházban olesó spiritusz mellett ronda rusnyák néppel dorbézol napról-napra. A felesége vagyonának a végítjárja és él a felesége szolgálójával, aki egyetlen szál kötényben került a házhoz, de most már bezel a megboldogult selyemszoknyájában fityfirttyel körülte, mióta hitet kötött vele.

Oh mily furán áll rajta! Oh mily undok dolgok mindezek!

Az öcse fia, akiért mindezt türte, akiért minden erejével dolgozott a nagyságos ur, hogy ur lehessen beöle, az ősi Szelepcsényiekhez méltó ur, ne amolyan garasos, — ez a vézna fiu a tavaszon meghalt.

Vége van immár minden jövendőnek, elszárad, sohse hajt sarját a családja, akár beléfékűd jék a koporsójába.

S az a legborzasztóbb, hogy az összekuporgatott vagyonában, amelynek minden rögét véres veritékkel fizette meg, az az asszony, az öcse gazdasszonya, felesége, vagy micsodája fog turkálni meg a — poronty.

Igen, igen: a poronty.

Igy mondta az imént a nagyságos ur s így érezte lelke keserűségében. A porontyot a felesége fogadta házához, amelynek csendjét sohse verte föl gyermekírás édes muzsikája. Most Szatmáron tanul már az apácánál s ha haza jön ő az udvarház szomorú országában a királynő, úgy szereti Natóka, pedig az anyja béresné a külső majorban.

— Élünk, élünk — mormogta a nagyságos ur Nucára, a porontyra gondolva — és még a szeretet kenyerét is másoktól vesszük kölcsönbe.

A felesége, Natóka asszony kitipeggett az ámbitusra. Nem igen szolt semmit, csak letelepedett a férje mellé, mert megszokta, hogy haragszik a gazda, ha a gondolkodásában zavarják.

És a gazda jó ideig meg sem mozdult, csak nézte az eget, amely csak oly csillagos, mint volt, pedig ezer meg ezer szalad le a csillag táborból éjjelente. Észre sem venni.

Nagysokára megszólalt mégis:

— Elmulunk, Natóka.

— Ugy bizony.

És elhallgattak újra jó darabig.

— Azt hiszem én, Natóka, senki sem veszi észre, ha elköltözünk.

— Ejnye, fiam, ne mondj már ilyet.

— Már mondom.

— Véték az, gazdám.

— Ugyan ki is venné észre. Csak azt ne mondd, hogy a Nucád. Egy Kapesuk Nuca, Natókám! Egy Kapesuk Nuca! Es elismételte ezt a nevet, mintha az mindent megmagyarázna.

— Ne bánts az árvát — védte az asszony — kije marad, ha elmulunk.

— Hm! Hiszen csak jut neki is valami, eletet kapartam, egyebet sem tettem, nem is éltem, csak neki kapartam. Mint egy buta kuvasz a — más kölykének.

A nagyságos ur nagyon indulatos lön és Natóka asszony ijedten simogatta két kövérke párnás kezével a képét:

— Hát az öcséd, fiam?

— Mondom, hogy csak az a két diófa nyoszolya maradt utánunk árván.

Az asszony sokáig habozott, míg meg mert újra szólalni, akkor is úgy tette, hogy átölelte előbb, és kebléhez szoritotta az öreg remegő fejét, mintha azt akarta volna, hogy a szíve dobogását is megértse:

— Hátha kibékülnétek, fiam, hiszen mégis csak testvérek vagytok.

Az öreg nagyságos ur mogorván felelt:

— Sohse bántottam én.

— Hátha eljönne, fiam?

— Nem jön az.

Az érzett ki a beszédéből. Hogy jönne el egy Szelepcsényi a haragosához, ha mindjárt testvére is.

— Hátha? — reménykedett az asszony.

Az öreg nagyságos ur másra terelte a beszédet: Milyen is lesz az idei málé? Jónak zsen-dül. Hát a sarju?

Hanem átrezgett a szaván a borongó sejtés: Ott leszünk-e a málétörésénél, a sarju takarásnál?

Az öreg asszonynak valami dolga akadt a cselédházban s ott is maradt egy kis fél óráig.

A nagyságos ur szeme megvizszedett a csillag-nézéstől, meg azoktól a tüzes sávoktól, melyeket a suhanó emlékek hasítottak a lelkében. Hiányzott is neki az asszonya, hát utána nézett, merre jár.

A cselédház pitvaránál megállott az öreg Szelepcsényi, mert valami lassu beszélgetés ütötte meg a fülét.

— Beszéltél vele?

Ez a Natóka hangja.

— Nem igen lehetett, csókolom a kezét.

Ezt az Andris mondja, az udvaros.

— Miért te?

— Hát, megkövetem, a Feri ténsurék igen vigan vannak.

— Mondtam, Andris, ha török, ha szakad, hivd ide.

— Próbáltam hiszen, de ő, már mint a Feri ténsur azt mondta, megkövetem, ha dolga van velem, gyöjjön ide az a garasos ur. Már mint a nagyságos ur. Igy mondta instálom.

Az öreg Szelepcsényi felhőrdült, állván a cselédház pitvarajtájában — felhőrdült, mintha halántékon csapták volna.

Natóka asszony rémülten futott ki hozzá.

— Sebaj, Natóka fiam — elszedültem.

Az asszony ajnácsova ültette le a lócára s az öreg hamarosan összeszedte magát.

— Jó lenne testamentumot csinálni. Ez a bolond szédülés egyszer csak lesz a lábamról és te, Natóka, magadra maradsz. Holnap csinálunk is fiam, áthivatjuk a notáriust meg a papot.

Natóka asszony száját fojtott sírás remeg-tette meg.

— Uré volt, Natóka, mindenem. Legyen is uré. A testvéreidre hagyjuk, Natóka. Jó lesz, fiam? Nuca is kap pár száz forintot, — pár ezret is, nem bánom. Elveszi szívesen valami rektor. De a z o k semmit sem kapnak, de a z o k semmit.

— Jó lesz, jó lesz, ahogy akarod, gazdám.

Az asszony csöndesen sírásba kezdett.

— Hanem hiszen még élek, hát ne is sirj, Natóka.

Szünt is nagy lassan az asszony sírása az öreg ur meg újra szólni kezdett.

— Beme gyek én a városba, Natóka.

— Már minek, gazdám?

— Beszölök a Schmiedhez.

— Jó lesz az, gazdám.

— Megmondom, mit véssen arra a köre:

Szelepcsényi István élt ennyi, meg ennyi évet, követte őt hitestársa Karcagh Natália élte — sokadik évében. Fölibe a megfordított címert. Semmi egyebet. Jó lesz-e Natóka?

— Jó lesz, nagyon jó lesz.

Az égről hullott, hullott a sziporkázó csillag-permeteg az árnyékos havasok sűrűjébe. És nem látszott meg az égen, hogy hiányzik egyetlen csillag is.

Annyi ott fönn az apró méceses, több mint lenn az ember. Hadd, hulljon, hadd fogyjon, ki tartja azt számon?

Az öreg nagyságos ur átölelte remegő asszonyát:

— Gyerünk, Natóka lelkem, csillagesőt látni Gyerünk, fiam, ne sirj.

És megindult a lépcsőn lefelé az utra kész öreg emberpár.

A „Megszabadított Jeruzsálem.”

Torquato Tasso hőskölteményének VII. Enekéből.

(Erminia, az ostromolt pogány tábor egyik hölgy szerető a keresztény Tankrédot. Tankréd azonban mást szeret. Erminia meghallván, hogy hőse sebet kapott, harci ruhát ölt magára s a kereszties táborba lopózik, hogy Tankrédot ápolhassa. De megátják s a kereszties lovagok üzőbe veszik. Itt kezdődik a VII. Enék.)

I.

Erminiát, hogy elragadta méne
S rohan terhével erdős tájakon,
Ereszti fékét nagy rémületébe
S már élet és halál között vagyon.
Vadon vidéken össze-vissza véle
Száguld a méne féktelen, vakon,
Nem érnek üldözői sem nyomába
És hasztalan nem üldözik továbbra.

II.

Mint hogyha nem hájt már az ebesapít
S lihegve és zihálva visszatérül,
Mert nem lelé az üldözött vadat,
Mely az erdőbe tért a nyílt mezőrül:
Igy jönnek ök; testükre fárdat,
Szívükbe szégyen és arcukra pir ul.
A lány rohan, szívét keserve vérzi
S az üldözőkre nem mer visszanézni.

III.

Bolyong egész éjen s napon keresztül
Vezérlő kéz s tanácsadó nélkül,
Nem látva mást, nem háborítva nesztül
Saját könnyén és sírásán kívül.
Hanem mikor a nap már szekerestül
Lovát kifogván a hullámba dül,
Tévelygő utakon Jordánhoz ére,
Leszállt s a parton nyugvásra tére.

IV.

Nem eszik; búja szolgál ételül,
Enyhíti szomját két szemének árja,
S az álom, mely az embert egyedül,
A feledéssel nyugovásra várja,
S mitől a fájdalom elcsendesül —
Halkan lágy szunnyadást küldött le rája.
S az álomban is éber szerelem
Sok tarka-barka képpel megjelen.

V.

Nem ébred addig, míg madár sereg
Vig énekét nem hallja fenn a fákon,
Morog a hullám és zúg a berek,
Szellő suhan hullámon és virágon.
Felnyílnak erre a fáradt szemek
S pásztorlakot látnak csendes virányon;
S úgy érzi, mintha a keserve, búja
Lombból, virágból visszatérne újra.

VI.

Amint sírásra készti így keserve:
Közbe' csengő hang énekre kel,
Vig pásztorének hallatszik, keverve
Furulya egyszerű zengésével.
Feláll, a hang felé megy s a közbebe'
Lombok között egy agastyánra lel,
Amint kosarat fon; körülte nyája,
S az ősz figyel három gyerek dalára.

VII.

Nagy rettegéssel néznek fegyverére
S véstől előre már szívük remeg,
Szeliden szól s bizalmuk visszatere
(Rostélyt nyit s látszanak a szép szemek):
„A félelemmel — ekkép szöla — félre,
Dolgozatok tovább, jó emberek,
Nyugalmatok e fegyver nem zavarja
S nem hoz veszélyt szelid munkára, dalra.”

VIII.

Majd folytatá: „Atyám, oh monódsza nékem:
Közületek a harcnak lángja dül,
Hogyan maradtok mégis csendbe, béken,
S nem félték zsoldosok csapását?”
S az ősz: „Fiu, e messze partvidéken
Ház és nyáj megmarad bántatlanul.
Nem éri kár, szükség; és a viszálynak
Vad hangjai e völgybe nem találnak.

IX.

Eddig talán az ég kegyelme örze,
— Pásztorát aázat védi, tartja meg —,
Amint villám sem üt le sik mezőre
S lángjától csak magas bérce, hegy remeg,
Épp így csupán a zsarnok, büszke főre
Csapnak le az öldöklő fegyverek,
S a kapzsi harcos el nem jó e helyre,
Zsákmányt szegények közt hisz' úgy se leine.

X.

Vágy nem hevít aranya, uralomra
(Másnak silány, én nem kicsinyelem),
S a fősvénység s a nagyravágás szomja
Nem háborítja csendes kebelem.
Forrás enyhíti szomjam s aggalomra
Okom nincsen, hiszen mérogtelen.
S az eledel, melyért nem fizetünk,
Mit nyájam, kertem ad, elég nekünk.

XI.

Szívünk csekély dolognak már örül:
Még nagyravágás békénk nem zavarta.
Nézd, fiaim, kik itt állnak körül,
Ok pásztorim; mi szükség szolgálhadra?
Igy élem étem csendben, egyedül.
Kis özikék játékan elmulatva;
Nézem a vízben uszkáló halat,
Szálló madárt a kéklő bolt alatt.”

XII.

— Oh boldog ember — a lány így beszéle —
Erzéd te is az élet sok baját,
De békében tart most az ég segélye,
Szánd meg te is gyötrelmeim' tehát,
S engedd, hogy e kies ligetben élve
Tölthessem napjaim ez élten át.
Talán csendben pihenve, kebelem'
Elhagyja a nehéz bú, gyötrelmem.

XIII.

S ha vágyol, mit tévedt tömeg vakon
Isteneként imád, aranyra, gyöngyre,
E vágyadat lecsillapíthatom,
Van birtokomban ily lim-lom. — S a kőnve

Csorog, amint elfogja fájdalom,
Két szép szemén kristálytisztán előmle,
S a pásztor hallván, mért epezi gond,
Könnývel együtt ő is könnyet ont.

XIV.

Csítítja aztán, hogy kedvét találja,
S vigasztalón vidámságot derít;
Viszi lakába, ahol élte párja
Fogadja őt, ki szint' oly jó, szelíd.
S a királylány darócot ölt magára,
Aranyhajára meg kendőt terít;
Hanem nézése, minden mozdulatja, —
Nem erdőnek lakója, azt mutatja,

XV.

Mert rejthetetlen a nemesség, bárha
Darócba', durva, rossz köntösbe' jár;
S ragyog dicsően a fenség sugára,
Köznapi házi gond terhelje bár . . .
Reggel nyáját terel legelő tájra
És visszahajtja, ha az est beáll,
Majd meg tejet fej gyors, ügyes keze,
A lógy alá edényt helyezve le.

XVI.

S midőn jubái árnyékban hevernek,
Hogy elkerüljék a délnap hevét,
Ezer s ezer fa törzsébe e helynek
Bevési hön szerettének nevét;
Ezer fa hirdeti a hű szerelmet
És bánatának bús történetét;
S amíg írását olvasgatja, ujra
Könnývel telíti szép arcát a bújja.

XVII.

Kiált: Órizd, drága liget, hiven
Történetem, mit néked elkeserűgék;
S ha egy szerelmesnek, ki itt piben
Árnyékodban, szemébe tűn' ez emlék,
Részvétre lel keservem kebliben
S ha szánalom szívébe' megjelenék:
Szóljon: kinek szerelme hű s igaz,
Mily ádáz sorsot nyert jutalmul az.

Ford.: Galamb Sándor.

A maktörőben.

Irta: Gagyhy Dénes.

Ugy esett, hogy az alszegi Mátis Mihály leányához, a szép Rákhelhez két legény járt tisztességes szándékból: Márton Mózes és Király László. A leány szíve az első felé hajlott, pedig szemmel látható volt, hogy a másik jobban szereti. Akárhol, akármerre járt, mindig megemlékezett róla. Nem ment úgy vásárba, hogy onnan vásárfiát ne hozott volna neki s nem is valami értéktelen csecsebecsét, hanem drága, finom holmit: puha, suhogós selyemkendőt vagy czifra, virágos pántlikát, amilyen senkinek sem volt az egész faluban. De tehetett, mert az apja hat ökröt hajtott ki a mezőre szántani s két nagy szolgálégyent tartott folyton-folyvást, pedig hát már ő is elvégezte, amit egy ember meg birt tenni.

Márton Mózsi nem volt ilyen nagy gazda. Igaz, hogy éppen szegény sem; de attól, ha egymás mellé tették volna a telekkönyvüket Király Lászlóval, bizony sokáig forgathatta volna még emez a rubrikázott lapokat, mikor ő már régen nem látott a magáéban egy betűt sem. Az italt is szerette egy kicsit. Nem tulságosan, de ha kedve kerekedett, biz ő beült a szomorú zsidó kocsmájába s úgy élékelgetett bor mellett, a cigány nótája után, hogy egyszer-máskor a hajnali szürkületben vetődött haza. Az efféle dolog nem igen szokott tetszeni a leányosbáznál; Mátis Mihály urának sem volt inyére, feleségének meg annál kevésbé. S ha nekik kellett volna a kettő közül választani: bizony úgy bezárják volna az ajtót Márton Mózsi előtt, hogy a jószágukra, szeretett gyermekük közelébe a lábát se lehetne volna soha. A leány azonban semmiképpen sem akart látítani tőle.

De egyszer az történt, hogy Mózsi vidékre ment Küsmődre s ott — hogy, hogy nem — összekerült egy fiatal özvegyasszonnyal s abba úgy belebolondult, hogy elvette feleségül s hazavitte Etédre.

Mátis Mihályéknál mindenki örvendett a dolgok illetén fordulását, csak Rákhel sirdogált, mikor más nem látta. Mert még mindig nagyon szerette azt a csajfa legényt, Hanem (Isten tudná, miért

van!) nincs akkora bánat, amelyik meg nem enyhülne s nincs akkora nagy szerelem, amelyikbe csak úgy könnyedén bele lehetne halni, amelyik után — boszszuból-e, daczból-e? — vigasztalást ne keresne és ne találja az ember . . .

Király Lászlóra felderült az ég, mert Mátis Rákhel első kéré szavára odanyújtotta a kezét neki. Én nem tudom, jó szívvel tette-e, vagy része volt ebben a szülői akaratnak és annak a bizonyos »csak azért«-nak is, melyet csunyául megbánunk később? Akármint esett, elég az hozzá, hogy a jegyző előtt aláírtak egy írást, aztán a tiszteletes ur rájuk adta az áldást és egy szekérsor új lakásába kísérte az új párt. A menyasszony mosolyogva köszönt vissza a járókelők üdvözlésére. Csak azért is, hadd lássák, hogy ő milyen boldog és csöppet sem busul azért a másikért. . . !

* * *

A székely népnek apraja-nagyja, kálvinistája, pápistája, unitáriusa, még tán az ujfalvi szombatosok is megbőjtölik Nagypénteket. Ezen az egy napon olajjal sütnek-főznek. De nem délvidéki faolajjal, hanem bükk-makkból sajtolják s ez náluk ép oly kedvelt csemege, mint az olaszoknál a faolaj.

Husvét nagylétén alig lehet mozogni a Király László maktörője körül. Annyi a nép, hogy nem is férnek egymástól. A cseperedő legények taszigálódnak, a leányok ihognak-vihognak, az asszonyok meg összebujva suttognak s titokban integetnek a felé a csinos menyecske felé, ki a törő-válu legfelső »küllő«-jében töri a makkot.

— Nézzék csak, volt szeme ide jönni. — Kezdé egy olyan faluszája-féle asszony, aki mindenütt ott van s a világon mindenkiről tud valami rosszat.

— Biz az igaz — folytatá a másik — hogy becsületes személy elkerülte volna annak a házát, kinek a szeretőjét elcsábította s magát elvettette vele. Mert, lelkem, higgyék meg, hogy »étő«-t adott Márton Mózsinak s attól veszekedett úgy belé.

— Hát azt hallották-e — mondani kellett a harmadiknak is valamit —, hogy Mátis Rákhel még most is csak Mózsi szereti?

— Ó, én láttam is, milyen édesen beszélgettek a fődeles-hidon

— De azt nem tudják, hogy esténként, mikor Királyné a »kórus«-ból hazament, Márton Mózsi a kapun belül várta s ilyenkor addig beszélgettek kelten, míg nem hallották, hogy az ura jön a malomból. Ekkor a menyecske beszahadt, hirtelen ledobta magáról a ruhát s lefeküdt; kedvese pedig átugrott a kerten és kikerült a patak mellé.

— Ha még csak beszélgettek volna, lelkem . . .

A gazda ott söpörgette közelben a törő-válu széléről a kiszóródott makk-lisztet s tisztán halott minden szót. Mintha kétélű kést döftek volna a szíve legközepebe, olyan erős fájdalmat érzett. Nem hitte, amit beszélnek, de lelke gyanút fogott, hogy az az asszony, kiért életét is odaadná, mégsem az övé egészen. Pedig úgy mutatta, hogy már elfeledte a régit.

Haragos bujában, megzavart észszel, nehéz, vasos léptekkel járt alá s fel a trécselő fehérszék közt. Ha szóltak hozzá: kurtán, nyersen válaszolt, mint kinek terhére van a »kők beszéd«.

Délutánra kelve, oszladozott a tömeg. Elment Márton Mózesné is. Csak azok maradtak ott, kiken a sajtólásnál rajta volt a sor. Ezek bementek a sütőházba s a hatalmas kallan fölött álló széles, sima kőre ráhintették a finom porrá tört makkot, azt ott addig kavargatták fakanállal, míg forróvá nem vált, aztán teknőbe öntötték, kétszer is átgyurták, hogy annál több olaj legyen belőle.

Király László a sajtónál állott s a rudra függesztett fa-kossal akkorákat ütött a szorító-ékre, mint ha az is mögötte volna, kivel birokra szeretne menni. Arcáról, a fáradságos munka miatt, csurgott a veríték; alól, a sajtó csapján gyöngyöző cseppekben csurgott a pompás barnászöld olaj.

Készen volt mindenki, még csak a Márton Mózeskét nem »ütötték«-ki. Várták az asszonyt, ha jönne, hogy ne maradjon holnapra, mert akkor még több lesz a baj. Ezért nem is oltották el a tüzet a kallanban: vidáman, patlogva égett.

Vacsora felé betoppan Márton Mózes. Kelleitlenül köszön jóestét s kezét még kelletlenebbül nyújtja az ajtó mellett álldogáló gazdának. Közben körül-

néz, mintha keresne valakit. Király László ezt észrevette, de nagyot nyelt és hallgatott.

— Magam jöttem — szólt — mert az asszonynak dolga akadt.

— Jobb is így, mert künn, az »ütő«-nél ugy sincs ki segítsen, legalább nem kell egyedül kinlódnom. Az én feleségem pedig meggyurja a pogácsát maga is, Hej, ügyes, fiam asszony!

A vendégnek nagyot villant a szeme s ráütött fejével e szavakra. Mintha azt akarta volna mondani: »jól tudom nálad nélkül is«.

— Rákhel — kiáltott ki Király László a sötétbe — gyere csak segíteni.

Néhány másodperc múlva a lámpafény tűnő vilánása és egy ajtócsattanás jelzé, hogy jön. Csak futólag köszönt, de amint ránézett régi szeretőjére, elpirult a nyakáig. Az urának, ezen kívül, még valami különös változás sem kerülte ki figyelmét: új karinca volt előtte és más, szebb kendő a fején. Kétségtelen hát, hogy várta s az ő kedvéért öltözködött át. Karján az izmok összerándultak és ütésre készült. De elhagyta.

Egyik pogácsára valót ráöntötték a hevíző-kőre, a menyecske két fakanalat veti kezébe és sebes gyorsasággal kavargatta, nehogy összeégjen. Aztán hirtelen meggyurja, a férfiak belegöngyölték egy fehér posztódarabba és kivitték a sajtóhoz. Ezalatt Rákhel a törött makk másik felét is hevíteni tette; az emberek közül pedig egyik — Mózsi — az ablak mellé áll, honnan a szép asszonynak minden mozdulatát látni lehetett, a másik — az ura — meg a posztódarabot szépen összehajtogatta, a nyílásra tette és ráillesztette a nyomtató fát. Munka közben azonban le nem vette szemét a szomszédjáról. Látta, hogy ennek tekintete rámered az ablakra s úgy tetszett, hogy tán a fejével is int valamit.

Bensejében forrt a harag és izzott a bosszu.

Kezébe vette az emelő-rudat.

— Te, Mózsi — szólt vetélytársához — ide ügyelj, ne az asszonyt lesd!

— Azt lesem, akit nekem tetszik, — válaszolt nyers göggel.

— Azt-e?! No, hát itt haltál meg! Még ma megiszom a véredet!

Király kezében megsuhant a nehéz dorong s úgy vágta föbe ellenfelét, hogy az hörögvé dőlt az ablaknak, egyik karjával betörte az üvegtányért, aztán végig esett a földön.

A menyecske a zajra odapillantott s meglátta szeretője eltorzult arcát és vértől borított fejét. Nagyot sikoltott, eldobta a kanalat, rohant ki és ráborult a fuldokló férfira.

Király László némán, szólanul nézte, mély, halálos keserőséggel látta, hogy az az asszony, kiért életét adta volna, hogyan esőkolja, élesztgeti hitszegő, régi kedvesét, hogyan tépi le fejről azt a kendőt, melyet ő vett neki, hogyan szaggatja foszlányok ra és törőgeti annak onló vért, kötőzgeti sebet.

Egyet gondolt s újból felemelte kezbelijét. E pillanatban a sajtón álló lámpácska felesége arcára vetette halvány, rezgő fényét. . .

És nem volt elég lelke, hogy másodszer is sujjon!

Levél édes anyámnak.

Irta: Balás Béla.

Szeretett, jó édes anyám!

Indítom ezen levelemet azon való nagy örömmel, haza, hogy megtudassam, mely szerint, ha az Isten Szent Felsége is akképen akarja, ahogy én, május végén haza mennék.

Álló esztendejénél több eltelték, hogy hazuról úgy elvetett a sors — pedig akkor tavasz volt, — mint egy rossz, leszakított, sárga falevelet a szél őszzel.

Azt gondoltam akkor: jaj én Uram s én Istenem, látom-e én meg még valamikor a hegyeket, amelyiket között végig nyulik a mi falunk; látom-e a csere-öldait, amelyik alatt házunk fekszik, amelyikre a kertünk kinyulik, amelyiknek sziklái alól a buzogó borviz hányja fel magát egy nagy s több kisebb bugyurkálás közben; ahonnét elátok a messze Hargita égignyuló, világoskék oldalára; ahol körüvesznek a fenyőerdők, mint egy goth stílus tornyos várkastély; ahol ott áll a talu felett a négy torony, köztük a legkedvesebbel, az ujjal, mit a székely hitbuzgóság dicsőségére magyar nemzeti templomul édes apám kezdte építtetni s amit a fehéharisnyas keresztfelei: Antal Domokos s Deák Elek fejeztetének bé? S azt gondoltam akkor, hogy nem érem meg soha többet azt az időt megint, mikor édes anyám-

mal, vagy Vilmával eregelünk csendesen, alázatos szívvel Isten eme fényes és méltóságos hajlékába, megnyugvást venni árvaságunkra, sokrendbeli nagy szenvedéseinkre. S ime, ne!

Elközelgetett az idő. Isten meghallgatta valamelyikünk imádságát. Mert nem tudom, melyiket hallgatja meg inkább a kettő közül, amikor anya és gyermek imádkozik. Hozzá, hogy egymás meglátására megsegitse, az anyát-e, vagy a gyermekét?

Oh Istenem, hát igaz volna az, hogy egynéhány hét múlva a viszontlátás édes csókjait adhassem, vehessem?

Igaz, igaz. Ugy lesz az. Inkább érzem, mint tudom.

Ugy-e édes anyám, tudja, mit hoztam el hazulról?

— Tudom, fiam, tudom — mintha mondaná.

— Azt, édes anyám, azt, hitet, reményt, szeretetet hoztam el hazulról. Annyi hitet, hogy egy egész életre gondolám elégnék, lelkem bótáplálására s mások lelkének gyümölcsöztesére. Annyi reményt, ami egy életre elegendőnek mutatkozik. Annyi szeretetet, amennyit egy székely anya tud gyermeke szívébe nem csepegtetni, hanem tölteni.

S hívem, hogy székely fajunk eme gazdag, bőséges kincsei kifogyhatatlanok lesznek életemen keresztül bennem.

S mit tevék?

Oh, megmerjem-e, vallani?

Nem tudám megörzeni azokat, elrabolták tőlem, megfosztottak tőle. De nem, nem. Mindegyiket nem raboltak el tőlem. Csak hitemet rabolták el; reményemet már szemem láttára engedtem elvinni, szeretetemet pedig azután meg én magam dobtam utánok. Oh, édes anyám, vajjon megtud-e bocsátani tékozló fiának? Jaj, megtud-e?! Anya nem adott még gyermekének drágább kincsét e háromnál. S én... én ezeket tékozlám el!

Elhozám hazulról a maga teljességében, a maga egészében s így elveszítém, így eltékozlám!

És most hazamegyek üres szívvel. Nem viszek haza semmit....

Azaz: dehogyan nem! Viszek. Kaptam elveszített hitemért, reményemért, szeretetemért: tapasztalatot. Azt kaptam. De attól a szív üresen maradhat....

Mit ér pedig a tapasztalat, ha azt mások tanítására és a saját magunk hasznára, boldogítására nem fordíthatjuk? Mert hiszen, ugy-e, ha másokat tanítani, a gonosztól óvni akarunk, ugy-e oda szeretet kell? Mert ha nincs szívemben szeretet, nem tanítok, nem óvok sen-

kit, ugy-e? Magam hasznára és boldogítására sem fordíthatom, hiszen más hasznom nem lehet, csak mit szívemmel szívemnek szerzek, más boldogságom nem lehet, csak az, amit szívemmel érezhetek.

De kérdezheti édes anyám, hogyan vesztettem el hitem, reményem, szeretetem?

Olyanok vették el, akiknek maguknak sincs. De nem azért vették el, hogy nekik legyen, hanem azért, hogy ha nekik sincs, nekem se legyen.

Olyanok ezek, mint a pénz-sóvár ember. Irigylük, hogy másnak van s nekik nincs. S azon törekednek, hogy annak se legyen. Pedig aki pénzt rabolhat szerencsésen, annak aztán van pénze. De ezek hitet rabolnak s még sincs hitük, mert az nem olyan, mint a pénz, a melynek hasznát látja a tolvaj. Az én elrablott hitemnek a tolvaj semmi hasznát nem látja. Csak az én káromat. S mégis elrabolta... hogy azt lássa...

... De hazamegyek. S ősi, kifogyhatatlan tárházában a hit, remény, szeretetnek, ugy-e odahaza, a fenyvesek között, ugy-e, visszaköltözik lelkemnek enyhe s ha a faluban megkondul a nagyharang zsongó, mély hangja s hi a mennyei szépségű templomba, ugy-e, eleregetünk oda, bemegyünk a fenséges boltívek alá, leborulunk társaságába Szent Istvánnak, Szent Lászlónak s ugy-e, édes anyám, tanít engemet megint hinni? Nem Istenben, mert azt a hitemet sohasem vesztíthetem el, hanem az emberekben? ugy-e, édes anyám?

Mert talán érezte édes apám nagy erejét e templomnak s tán tudá, hogy az övének lesz legnagyobb szükségére egy olyan enyhülő, vigasztaló helyre, hol lelkük kipihenhet. S mint írva vagyon szédítő magasságban a boltíven:

„Révre találtok itt ti, mennyei révre, hol kipihen lelketek s lesz úgy küzdeni erősb.“

Ugy-e, a hol annyi a hit, annyi a remény, akkora a szeretet, ugy-e, ott az én szívem sem maradhat üresen? Ugy-e, megtelik újra? S akkor, ha ismét tudok hinni az emberekben, ha remélek bennük, ha megint szeretni fogom őket, tapasztalatomat örül állítom, hogy többé el ne vesztíhessem azokat.

Ugy-e, így lesz, édes anyám? Így lesz, így. Így sugja egy belső érzés, amely még megmaradt: édes anyám iránti szeretetem hangja.

Ötthon.

*Hol a falu kis harangja,
A kolompnak nyájas hangja,
Este, reggel, édes hangon,
Száll virágos völgyön, halmon;
Ahol erdők suttyogása,
Fülemile csattogása,
Tarka mezők, zengő bércet,
Patak-moraj, dalos fészkek;
Ahol pásztor-tűzek égnek,
A fonóban szól az ének,
Mese, rege száll a légben,
Báfelejto dalos népben;
Hol kerteken, a faágon,
Verejtékes barázdákon
Annyi édes remény fakad —
A csapás közt jut is, mazar;
Hol egykor a bölcsönk regett,
Fecskefészkes kis ház mellett
Reánk ragyog ez is, az is,
Jóismerős a csillag is;
Hol a régi játszótársak
Eke, szerszám mellett állnak,
Ha keveset is aratnak,
Beesülettel ott maradnak;
Hol a szív oly sokra képes,
Talán még a bá is édes —
S majdan a sir puha földje,
Mint a gyöngéd anya, főd be: —*

*Él még a múlt dicsősége,
Egy szebb jövő reménysége.
S a porsem is édes emlék...
Idegenbe miért mennék?!*

Fülei Sz. Lajos.

Alkalmi ajándék Bérnyálásra Alkalmi ajándék

Az „ATHENAEUM“ részvénytársulat kiadásában megjelent imakönyvek:

Legkedveltebb magyar imakönyv

HOCK JÁNOS IMAKÖNYVE.

Kiállítása pazar szép!

Nyelvezete remek!

Kis alaku kiadás 115 mm. magas, 80 mm. széles, fekete keretrajzokkal.
Finom chagrínbörkötés 8 kor.
Finom párnázott chagrínbörkötés csattal 10 korona.
Legfinomabb borjubörkötés csattal 14 korona.
Bársony vagy peluchekötésben 18 korona.
Bagariabörkötésben, zománczott csattal és kerettel 18 kor.
Legfinomabb borjubörkötésben, hordozható börtokban 24 korona.

Kis alaku díszkiadás 115 mm. magas, 80 mm. széles, színnyomatú keretrajzokkal.

Finom simabörkötés 15 kor.
Finom mozaikbörkötés 28 kor.
Legfinomabb börtökötésben, csattal 20 korona.
Bagariabörkötés, zománczott csattal és kerettel 24 kor.
Legfinomabb borjubörkötésben, hordozható börtokban 28 korona.

Egyszerű kiadás 110 mm. magas, 75 mm. széles, keretrajzok nélkül.

Egyszerű csinos vászonkötés, vörös metszéssel 2 korona.
Chagrínbörkötés, pánt-nyomással 5 korona.

Finom chagrínbörkötés arany-metszéssel 6 korona.

Párnázott chagrínbörkötés csattal 7 korona.

Legfinomabb borjubörkötésben csattal 12 korona.

Legfinomabb bagariabörkötésben csattal 15 korona.

Hozzukás (modern) alaku kiadás, vékony piros kerettel.

Finom borjubör vagy ecrassébörkötésben 14 korona.

Ugyanaz selyemelőzőkkel 18 korona.

Ugyanaz csattal vagy díszítéssel 20 korona.

Hock János

Vigasztalások Könyve.

Elmélkedések és hangulatok.

Hock János, e kiváló szónok és író, a *Vigasztalások Könyvével* a szenvedőkhöz fordul, s nem felekezeti, hanem tisztán emberi állásponttal a modern élet minden viszonyával számolva, olvasójának a lelki keserűség és szenvedés ellen nyújt fegyvert és erőt.

Remek kiállításban. Ára pompás, gazdagon aranyozott saffianbörkötésben 10 korona, borjubörkötésben 15 korona.

Hit, remény és szeretet.

IMAKÖNYV

Művelt keresztény katolikusok számára. Irta: Sujánszky Antal.

c. püspök, pápai prelátus s az esztergomi főkapitán nagyprépostja.

Csinos vászonkötésben	—	—	—	—	2 korona 40 fillér.
Szaflánbörkötésben vörsmetszéssel	—	—	—	—	4
Szaflánbörkötés arany-metszéssel	—	—	—	—	6
Finom chagrín-börkötés arany-metszéssel	—	—	—	—	6
Valódi borjubörkötés arany-metszéssel	—	—	—	—	7
Valódi borjubörkötés arany-metszéssel és csattal	—	—	—	—	8
Valódi borjubörkötés bélelt puha táblával különböző díszítéssel	—	—	—	—	12-20 koronáig.

Imakönyv a katolikus hívők számára ORCZY TEKLA báróné rajzaival.

Irta: LÉVAY MIHÁLY.

Orczy báróné imakönyve a legdiszesebben kiállított, magyar katolikus imakönyv, melynek lapjait a nemes báróné pazar kézzel hintette tele a legszebb és művészeleg nagyon számottevő rajzokkal. Oly finoman és szépen vannak megrajzolva minden egyes imádsághoz az iniciálék, a keretrajzokban annyi a leleményesség és változatoság, a színezés oly tiszta, friss, mint valami drága elefántesontra festett miniatűr festmények. Mindenütt harmonikus egységbe olvad a szöveggel, s a szimbolikus képekkel mintegy bele van lehelve az egyes imák és szertartások lelke.

A legfinomabb hórbe kötött imakönyv ára 30 korona. Hordozható borjubörtokban 40 korona.

Megrendelhető az ATHENAEUM-nál Budapest, Kerépesi-ut 54. és minden hazai könyvkereskedésben.

Szabadalmazott

Sport-fénymáz.

Minden lehető színű fénymáz, mint pl. sárga, barna, bordeaux, vörös és legfinomabb tiszta fekete fénymáz gyártók. Színes fénymázaim használásánál ugyanazon eljárás szükséges, mint a fekete fénymáznál, a dobozba egy csöp víz öntendő, kis tiszta kefével a cipő bekenendő és egy másik tiszta kefével kifényesítendő. Ennek megtörténte után a cipők utjának megfelelnek. Világos fénymázaim nyers bőrcélnél is használhatók és pedig mindig csak ugyan: m. eljárás, mint a fekete fénymáznál.

LUSTIG MIKSA

sport-fénymáz minden esetben.

Gyár és raktár: Gyár-utca 43.

Mindenkinek ijesztője a szürke haj.

Számos szer lesz a szürke haj elpálástól, ha a hajátalamból kihassnáva. Sok kísérlet után végre sikerült **Huszár-féle**

Hajregenerator-ában

egy hatása szer talált, melyvel megszüntült ha és szakadt a volt hajszin, barna, fekete vagy szőke visszanyerhető anélkül, hogy a fejhő és fehéremé beiszkolódna. 1 kis üveg 2 kor, nagy üveg 4 kor. 30 fillér.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerésznél Király-utca 12. sz., Dr. Egger Nádor-gyógytárában, Váci-körút 17. sz.

SECRETISTA

SÉRVKÖTŐK BEN!

Keleti J. orthopédiai műintézete ajánlja minden sérvben szenvedőnek a leucjabb és modern szerkezetű 1900. évben osztrái és királyi szabadalmazott sérvkötőjét. Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kímélő fekvése által feltámaszt minden más gyártmányt.

Ára:	Egyoldalu	Kétoldalu
	12 korona.	24 korona.

Gyárainban teljes jótállás mellett készülnek továbbá: járó- és támperek, műfüzők ferdenőttök részére és sciosis-nál Hessing rendszer szerint. Műlábak és kezok, haskötők, köldök sérvkötők, gödres-harcsnyák stb. stb.

Illusztrált árjegyzékeket titoktartás mellett ingyen küld szét:

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kótszergyára (alap. 1878).

BUDAPEST,
IV. ker., Koronaherceg-u. 17/M.
Gyár: Központi városház.
Kértek a címre jól ügyelni.

12 koronás rendelésnél bérmentve. — Meg nem felelő készséggel kicserélek.

A Franklin-féle MAGYAR REMEK- ÍRÓK

Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor G., Garay J., Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vajda János, Vörösmarty Mihály munkái

csakis a Franklin-féle MAGYAR REMEKÍRÓK

gyűjteményében jelennek meg.

Senki más

ez időszert ki nem adhatja, mert kizárólagos kiadó joguk a

FRANKLIN TÁRSULATÉ.

Az 55 kötetes gyűjtemény ára 240 K. Az öt kötetből álló első sorozat megjelent.

Tartalma:

Arany János munkái I. Sajtó alá rendezi Riedl Frigyes.
Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezi Gyulai Pál.
Tompa M. munkái I. Sajtó alá rendezi Lévy József.
Garay János munkái Sajtó alá rendezi Ferenczy Zoltán.
Csiky G. színművei. Sajtó alá rendezi Vadnai Károly.

E gyűjteményt kiegészíti:

Shakspera összes színművei 6 kötetben,

kiadja a Kisfaludi-Társaság, mely kötve 30 korona helyett 20 korona kedvezményes áron kapnak

a Franklin-féle MAGYAR REMEKÍRÓK

megrendelői.

Havi részletfizetésre beszerezhetők.

Vigyázat a megrendelésnél, hogy a kiadott gyűjteményben a fent felsorolt írók bennfoglaltak-e?

Könyvrendelés.

Felhívjuk e helyütt is olvasóink figyelmét arra, hogy a Lampel-Wodianer-czég kiadványainak megszerzését minden módon megkönnyíteni óhajtván, számos kiadványát részletfizetésre is szállítja. Az alábbi megrendelő-jegyen felsorolt művek megrendelhetők úgy külön-külön, mint összesen, vagy több-több együtt havi részletfizetésre a következő táblázat szerint:

20 korona vételárig havi 2 korona fizetendő;
30 korona vételárig havi 3 korona fizetendő;
30-40 koronáig havi 4 korona fizetendő;
40-60 koronáig havi 5 korona fizetendő;
60-80 koronáig havi 6 korona fizetendő.

Ezenfelül minden 20 korona vételár után a havi részlet 1 koronával emelkedik.

A Remekírók Képes Könyvtára havi 3 koronás részletfizetésre rendelhető meg.

Minden egyéb bárhol megjelent művet a készpénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett szállít a cég.

* * *

Megrendeléseknél kérjük az alábbi rendelő jegyet kivágni, a megrendelt műveket pontosan beleírni, a vételárat és a havi részletet kitölteni, s a rendelő-jegyet pontos név-aláírásával ellátva beküldeni.

Megrendelő-jegy.

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésének
Budapest, Andrásy-ut 21.

Ezennel megrendelem Önöknél:

Dóczy Lajos összes művei 10 kötetben	— 70 —	kor.
Magyar Könyvtár I — 100 számig füzve	— 30 —	"
— 1-200 számig füzve	— — —	60 —
— 1-250 számig füzve	— — —	75 —
— 1-200 számig, húsz vászonkö ésben	— 80 —	"
— 1-250 számig, húsz félbörkötésben	— 90 —	"
Tóth Kálmán összes költeményei I—II	— 16 —	"
Gracza Gy. Nevető Magyarország, I.—II.	— 14 —	"
A festőművészet remekei	— — —	80 —
Aradi Vértanúk albuma	— — —	15 —
Költők albuma. Folio alakú diszkiadás	— 56 —	"
Röptében a nagy világ körül	— 20 —	"
Az állatvilág pillanati fényképekben	— 20 —	"
Szalay-Beróti. A Magyar Nemzet Története I.—IV., koronakötésben	— — —	60 —
Ugyanaz Corvina kötésben	— — —	64 —
Gracza György. A Magyar Szabadságharcz Története I.—V. diszkötés	— — —	70 —
Az országgyűlési törvények 1836—1901. nyolczadrét v. zsebk., 35 kötet, kötve	— — —	133 —
Hátsek. Megyei térkép-atlasz, kötve	— — —	42 —
Zala Budavári honvédszobra, ércalapz.	— — —	120 —
Ugyanaz márványtalapzattal	— — —	140 —
Fővárosi színházak műsora 1—120 szám, füzve	— — —	36 —

(a nem kívánt művet tessék kitörölni)

s kötelezem magam, hogy a vételárát.....kor havi részletekben fizetem minden hó elején a cég könyvkereskedésében mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek pontos lefizetésének elmulasztása esetén a mű teljes vételára azonnal érdekessé válik s a részletfizetési kedvezmény megszűnik. A rendelés vissza nem vonható. Az első részlet a szállításkor utánveendő. Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Név és állás:.....

Lakóhely:.....

Kelet:.....

A Székelyföld első kávékiviteli üzlete

Székely-Keresztur.

Ajánlom kiváló finom minőségű kávémat az alanti árjegyzés szerint 5 kúpos postacsomag vételével bármely postahelyre bérmentve szállítva; u. m.:

1 kúg. kiváló finom Caha-kávé	1.20, 1.50, 1.90 és 1.30 ft
„ „ „ „ „ „ „ „	Gyöngy-kávé 1.60 és 1.45 „
„ „ „ „ „ „ „ „	Jávahibéria, rendkívülzamatos 1.90 „

Kívánatra több fajtaból is összeállítható 1 postacsomag.

JAKAB ISTVÁN

Fűszerkereskedő, SZEKELY-UDVARHELY.

53916/902. szám.

Magyar kir. államvasutak.

Magy. kir. államvasutak 1902. évi május hó 1-től érvényes nyári menetrendje.

A magy. kir. államvasutak és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi május hó 1-én a nyári menetrend lép életbe, melynek lényegesebb eltérései a jelenlegi menetrendtől a következőkben közöltek:

A budapest-brucki vonalon. A Budapest keleti p. u.-ról d. e. 8 óra 50 perczkor Bécs felé induló gyorsvonat Ötlevény és Hegyeshalom állomáson a Bécsből Budapest keleti p. u.-ra este 7 óra 15 perczkor érkező gyorsvonat Ötlevény állomáson, a Fehringről Budapest keleti p. u.-ra reggel 7 óra 25 perczkor érkező személyvonat pedig Tata-Tóváros kert f. m. helynél, utasok fel- és leszállása czéljából feltételeesen fog megállani.

Budapest és Bicske között mindkét irányban naponta egy-egy új személyvonat fog közlekedni.

E vonat Budapest keleti p. u.-ról este 7 óra 20 perczkor indul, illetve oda este 8 óra 50 perczkor érkezik.

Azonkívül május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig vasár- és ünnepnapokon Budapest keleti p. u.-ról d. e. 9 órakor Bicskére induló és onnan este 8 20 perczkor ideérkező helyi vonat helyeztetik forgalomba.

Ez utóbbi vonatok közlekedésének tartama alatt Budapest keleti p. u. és Bicske között vasár- és ünnepnapokon, az előtte Bruck felé menő személyvonatnál a szomszédos forgalmu menetjegyek használata, a Bruck felől utána jövő személyvonatnál pedig Budapest-Kelenföld állomást kivéve, az utasok felszállása kizáratik.

Komáromtól Bánhidáig egy új személyszállító tehervonat fog közlekedni.

E vonat Komáromból d. e. 11 óra 58 perczkor indul és Bánhidára d. u. 1 óra 30 perczkor érkezik.

Budaörs megállóhelynél a múlt nyáron megállott vonatok a f. évi nyári évad alatt is megállíthatnak.

A budapest-esztergomi és buda-császárfürdő kiterő ó-budai vonalakon. Május hó 15-től vasár- és ünnepnapokon Budapest nyugoti p. u.-ról d. u. 2 óra 5 perczkor Pilis-Csabára, Pilis-Csabáról pedig este 8 óra 3 perczkor Budapest nyugoti p. u.-ra fog ismét egy-egy helyi személyvonat indulni.

E vonatokhoz Ó-Budán csatlakozólag egy-egy vonat fog közlekedni Buda-császárfürdő kiterő és Ó-Buda között is.

Az összes személyvonatok Pilis-Csaba tábor megállóhelyénél ismét meg fognak állni.

A sércz-szent-margit-rusztli vonalon. A jelenleg Sérczre este 7 óra 50 perczkor érkező és az onnét este 8 óra 16 perczkor induló vegyes vonat forgalmon kívül helyeztetik.

A győr-fehringi vonalon. A jelenleg Győről d. u. 5 óra 6 perczkor Szombathelyre induló, illetve az onnan d. e. 11 órakor Győrbe érkező gyorsvonat forgalma folytatódólagosan a szombathely-fehringi vonalrészre is kiterjesztetik.

A múlt nyáron Szemeréről Győrbe közlekedett esti vonat ez idén is június hó 1-től bezárólag szeptember hó 30-ig vasár- és ünnepnapokon forgalomba helyeztetik.

A pozsony-újváros-szombathelyi vonalon. A jelenleg Csornáról reggel 4 óra 43 perczkor Pozsony-Ujvárosra induló és az onnan este 9 órakor Csornára érkező vegyes vonatok forgalma Hegyeshalom és Csorna között megszüntetetik.

A győr-új-dombóvári vonalon. Az Új-Dombóváról reggel Győrbe induló és oda az új menetrend szerint d. u. 2 óra 12 perczkor érkező személyvonat az állomáson közvetlen csatlakozást nyer Budapest felé.

A székes-fehérvár-paksi vonalon. A jelenleg Székesfehérvárról d. e. 8 óra 40 perczkor Paksra induló vegyesvonat csatlakozásba hozatik a déli vasút Budapest felől érkező személyvonatával.

A bicske-sárbogárdi vonalon. A jelenleg Székesfehérvárról Bicskére reggel 7 óra 37 perczkor érkező vegyes vonatok egyidejű megszüntetése mellett, a Sárbogárdról reggel 6 óra 34 perczkor Székesfehérvárra induló vegyes vonat forgalma a székesfehérvár-bicskei vonalrészre is kiterjesztetik.

E vonat Székesfehérvárról Nagy-Kanizsa, Budapest és Kis-Czell felől, Bicskén pedig a gyorsvonathoz Budapest felé nyer csatlakozást.

Acsáról Bicskére egy új reggeli vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Bicskén csatlakozást nyer Budapest felé.

A székesfehérvár-kis-czelli és jutás-veszprémi vonalakon. Június hó 1-től bezárólag szeptember hó 15-ig vasár- és ünnepnapokon, valamint csütörtökön, Veszprémből Székesfehérvárra egy személyszállító vonat fog ismét közlekedni.

Június hó 1-től bezárólag szeptember hó 30-ig naponta Jutasról d. e. 8 óra 59 perczkor Hajmáskérre induló, valamint Hajmáskérről d. u. 12 óra 34 perczkor és este 6 óra 40 perczkor Veszprémbe induló új helyi vonat helyeztetik forgalomba.

A kis-czell-esáktornyai, ukk-tapolcai és türjebalaton-szt.-györgyi vonalakon. Az előző évek nyarán Kis-Czell és Zala-Egerszeg között mindkét irányban közlekedett és Kis-Czelen a gyorsvonathoz Budapest felé, illetve felől csatlakozással birt személyvonat ismét forgalomba helyeztetik. E vonat Ukkon Tapolca felől és felé, Türjén pedig Balaton-Szt.-György felől és felé fog csatlakozást találni.

Ukk és Tapolca között az Ukról jelenleg d. e. 11 óra 38 perczkor induló és az oda d. u. 3 óra 13 perczkor érkező vegyesvonat megszüntetetik.

A budapest-marcheggi és galánta-zsolnai vonalakon. Budapest és Bécs között a Budapest nyugoti p.

u.-ról jelenleg reggel 8 órakor induló, illetve Bécsből este 9 órakor Budapest nyugoti p. u.-ra érkező gyorsvonatok menete gyorsítottak olyképen, hogy az előbbi Budapestre való indulásának változatlan fenntartása mellett Bécsbe már d. u. 12 óra 5 perczkor fog érkezni, az utóbbi pedig Bécsből d. u. 5 órakor fog indulni és Budapest nyugoti p. u.-ra este 9 óra 5 perczkor érkezik.

E módosítás folytán az említett gyorsvonat előtt, illetve után közlekedő budapest-zsolnai gyorsvonat menetrendje is módosul olyképen, hogy az indulás Budapest nyugoti p. u.-ról reggel 7 óra 20 perczkor, az érkezés Zsolnára d. u. 1 óra 33 perczkor, az ellenirányban pedig az indulás Zsolnáról d. u. 3 óra 12 perczkor és az érkezés Budapest nyugoti p. u.-ra este 9 óra 45 perczkor történik.

A berlin-budapest-keleti expresszvonatok Trencsén és Vág-Ujhely helyett ismét Tepla-Trencsén-Teplcz és Pöstyén állomáson fognak megállni.

Zsolnától Trencsénig egy tehervonat rendeztetik be személyszállításra, mely Zsolnáról reggel 3 óra 50 perczkor indul és Trencsénbe reggel 7 óra 30 perczkor érkezik.

E vonat csatlakozik Zsolnán Oderberg felől, Tepla-Trencsén-Teplczen Várappass felé, Trencsénben pedig Nagy-Tapolcsány, illetve Érsekújvár felé.

Budapest nyugoti p. u. és Érsekújvár között, Párkány-Nánán Balassa-Gyarmat és Léva felé, illetve felől való csatlakozással, a múlt nyáron is forgalomban volt egy-egy személyvonat ismét naponta forgalomba helyeztetik.

E vonat Budapest nyugoti p. u.-ról reggel 6 órakor indul, illetve ide éjjel 11 óra 30 perczkor érkezik.

E vonatok közlekedése folytán a Budapest nyugoti p. u.-ról az új menetrend szerint reggel 7 óra 20 perczkor induló és ide este 9 óra 45 perczkor érkező zsolnai gyorsvonat Perbeten csak feltételeesen fog megállni.

Budapest nyugati p. u. Párkány-Nána között Budapesttől Párkány-Nánáig a múlt nyáron forgalomban volt délutáni gyorsított helyi személyvonat ismét naponta forgalomba helyeztetik.

E vonat közlekedése folytán a Budapest nyugoti p. u.-ról d. u. 1 óra 45 perczkor Bécsbe induló gyorsvonat Vác, Nagy-Maros-Visegrád és Párkány-Nánán csupan felszállás czéljából állíttatik meg.

A Pozsony felől Budapest nyugoti p. u.-ra reggel 7 óra 5 perczkor érkező gyorsvonat Párkány-Nánától kezdve személyszállításra rendeztetik be.

A Nagy-Marosról Budapest nyugoti p. u.-ra jelenleg este 8 óra 45 perczkor érkező személyvonat ismét Párkány-Nánáról kiindulólag fog közlekedni.

Budapest nyugoti p. u. és Nagy-Maros között Nagy-Marosról este 9 órakor Budapestre, június hó 1-től pedig a Nagy-Marosról reggel 6 óra 55 perczkor Budapestre induló helyi személyvonat helyeztetik naponta forgalomba.

A Budapestre este 7 óra 50 perczkor Vácra induló helyi vonat június hó 1-től folytatódólag Nagy-Marosig fog közlekedni.

Továbbá május hó 15-től vasár- és ünnepnapokon Budapestre d. e. 8 óra 45 perczkor Nagy-Marosra és Nagy-Marosról d. u. 4 óra 20 perczkor Budapestre, végül május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig ugyancsak vasár- és ünnepnapokon d. e. 11 óra 35 perczkor Budapestre Nagy-Marosra és onnét d. e. 11 óra 40 perczkor Budapestre induló helyi személyvonat fog közlekedni.

Budapest nyugoti p. u. és Vác között május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig vasár- és ünnepnapokon mindkét irányban az esti órákban 2—2 helyi személyvonat helyeztetik forgalomba.

Budapest nyugoti p. u. és Palota-Ujpest között a múlt nyáron forgalomban volt helyi vonatok ismét közlekedni fognak.

Palota-Ujpesten a fel- illetve leszállás nemcsak a Budapest nyugoti p. u. és Bécs között közlekedő átmeneti személyvonatoknál, hanem még a következő vonatoknál és pedig:

A Budapesti nyugoti p. u.-ról d. e. 11 óra 35 perczkor, d. u. 12 óra 25 perczkor, d. u. 2 óra 35 perczkor, d. u. 4 óra 25 perczkor, este 7 óra 50 perczkor induló vonatoknál a leszállás, az ellenirányban pedig a Budapest nyugoti p. u.-ra reggel 6 óra 25 perczkor este 8 óra 45 perczkor és éjjel 10 óra 30 perczkor érkező vonatoknál a felszállás kizáratik.

Pozsony-Marchegg, illetve Bécs között a múlt nyáron is közlekedett vasár- és ünnepnapokon május hó 4-től bezárólag szeptember hó 14-ig, ismét forgalomba helyeztetnek.

A párkány-nána-léva-garam-berzencei vonalon. Léva és Garam-Berzence között június hó 1-től bezárólag augusztus hó 31-ig mindkét irányban még egy-egy furdóvonat helyeztetik naponta ismét forgalomba. E vonat Léváról csatlakozással Párkány-Nána felől, d. u. 12 óra 22 perczkor fog indulni, az ellenkező irányból pedig oda éjjel 10 órakor fog érkezni.

A budapest-hatvan-ruttikai vonalon. A Budapest keleti p. u.-ra d. u. 12 óra 35 perczkor Ruttika felől és este 9 óra 55 perczkor Miskolcz felől érkező, továbbá a Budapest keleti p. u.-ról délután 2 óra 35 perczkor Miskolcz felé és délután 3 óra 30 perczkor Ruttika felé induló gyorsvonat Rákos állomáson nem fog megállni.

Megszüntetetik a megállás továbbá Somos-Ujfalun a Budapest keleti p. u.-ról d. u. 3 óra 30 perczkor induló és ugyancsak Somos-Ujfalun, valamint Kis-Terennén a Budapest keleti p. u.-ra este 9 óra 15 perczkor érkező gyorsvonatnál is.

Ellenben a Budapest keleti p. u.-ról d. u. 3 óra 30 perczkor Ruttika felé induló gyorsvonat Gödöllőre, utasok fel- és leszállása czéljából rendszeresen meg fog állni.

Budapest és Hatvan, valamint Budapest és Gödöllő között május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig vasár- és ünnepnapokon mindkét irányban, egy-egy új helyi személyvonat helyeztetik forgalomba.

E vonat Budapestre Hatvanra reggel 6 óra 25 perczkor indul, visszafelé Budapestre pedig éjjel 10 óra 40 perczkor érkezik.

A Budapestre Gödöllőre közlekedő vonat d. u. 2 óra 45 perczkor indul, Gödöllőre Budapestre pedig este 7 óra 50 perczkor érkezik.

Ez utóbbi vonat közlekedésének tartama alatt vasár- és ünnepnapokon az előtte Ruttika felől közlekedő személyvonatnál Gödöllő és Budapest között az utasok felszállása kizáratik.

A losoncz-poltári vonalon. A Poltárról Losonczra délután és a Losonczról Poltárra este közlekedő vegyesvonatok Losonczon Budapest felé, illetve Ruttika felől a gyorsvonathoz csatlakozást nyernek.

A zólyom-zólyom-brezói és zólyom-brezó-fiszolczi vonalakon. Június hó 1-től, bezárólag augusztus hó 31-ig vasár- és ünnepnapokon Zólyom és Szilács között mindkét irányban egy-egy tehervonat személyszállításra rendeztetik be.

A jelenleg Zólyomból este 8 óra 40 perczkor induló és Besztercebányára este 9 óra 43 perczkor érkező személyvonat július hó 1-től, bezárólag augusztus hó 31-ig minden vasár- vagy ünnepnapot megelőző hétköznapon Zólyom-Brezóig fog közlekedni.

Június hó 1-től, bezárólag augusztus hó 31-ig, vasár- és ünnepnapokon a múlt évben Zólyom-Brezótól Besztercebányáig az esti órákban személyszállítással közlekedett tehervonat ez idén Zólyomig fog személyszállítással közlekedni.

Május hó 1-től szeptember 30-ig vasár- és ünnepnapokon, csatlakozással Zólyom felől, Zólyom-Brezótól este 9 óra 2 perczkor Brezóbányára induló helyi vegyesvonat helyeztetik forgalomba.

A budapest-miskolcz-lavocnei és miskolcz-kassai vonalakon. A múlt évben június hó 15-től, bezárólag szeptember hó 15-ig Budapest keleti p. u.-ról és Miskolcz között forgalomban volt éjjeli gyorsvonatok ez idén ugyanazon időszak alatt Budapest keleti p. u. és Kassa, illetve Csorba között fognak közlekedni, mi által Budapest és Csorba között a furdóévad tartama alatt ismét közvetlen éjjeli gyorsvonati összeköttetés létesítettik.

E gyorsvonat Budapest keleti p. u.-ról éjjel 10 óra 40 perczkor indul és Kassára reggel 4 óra 18 perczkor, Csorbára pedig reggel 7 óra 30 perczkor érkezik; az ellenirányú vonat Csorbáról este 9 óra 30 perczkor, Kassáról éjjel 12 óra 35 perczkor indul és Budapest keleti p. u.-ra reggel 6 óra 55 perczkor érkezik.

A Budapest és Kassa között közlekedő éjjeli személyvonatoknál Miskolcz és Kassa között a szomszédos forgalmu menetjegyek használata kizáratik és ugyan e vonatoknál Feiső-Méra f. m. helyen a megállás megszüntetetik.

Továbbá Miskolcz és Füzes-Abony között mindkét irányban egy-egy tehervonat rendeztetik be személyszállításra, mely Miskolczról reggel 7 óra 23 perczkor indul, illetve Miskolczra este 8 óra 55 perczkor érkezik.

A furdó évad tartamára, vagyis június hó 15-től bezárólag augusztus hó 31-ig Munkács és Szolyva-Hársfalva között mindkét irányban naponta egy-egy tehervonat ismét személyszállítással fog közlekedni.

A kis-terenne-kis-ujszállási vonalon. A Kis-ujszállás és Szalók-Taksony között közlekedő helyi vegyes vonatok forgalmon kívül helyeztetnek.

A miskolcz-fülekli vonalon. Feled és Balogfalva között a furdóvonatok ismét forgalomba helyeztetnek. A Bánrévéről reggel miskolcz-gömöri pályaudvarra induló személyszállító tehervonat Sajó-Ecségen csatlakozást nyer Torna felé.

A budapest-kolozsvár-predeal és a budapest-arad-fovisi vonalakon. A jelenleg Kolozsvárról és Aradról egyesítve Budapest keleti p. u.-ra délután érkező és ismét ugyanezen irányokba egyesítve délután induló gyorsvonatok Budapest és Szolnok között ismét elkülönítve fognak közlekedni.

A budapest-aradi gyorsvonat mindkét irányban május hó 1-től pedig Tövis és Predeal között folytatást nyer és Predealon ismét közvetlenül csatlakozik a román vasút gyorsvonatához Bukarest felé, illetve felől.

Budapest és Nagy-Káta között május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig vasár- és ünnepnapokon mindkét irányban egy-egy helyi vonat ismét forgalomba helyeztetik.

Vasár- és ünnepnapokon, valamint a radnai bucsu napokon Mária-Radnától-Aradig este egy helyi vonat helyeztetik forgalomba, minek folytán ezen napokon a Tövisről Aradra este 8 óra 58 perczkor érkező személyvonatnál Mária-Radna és Arad között a szomszédos forgalom menet- és menetteri jegyek használata kizáratik.

A Predealról este 8 óra 20 perczkor Brassóba induló vegyesvonat az utóbb nevezett állomáson csatlakozást nyer Zernest felé.

A Budapest keleti p.-u.-ról reggel Nagy-Várads felé induló és a Budapest keleti p.-u.-ba este Arad felől érkező személyvonatok Fármas feltételes megállóhelyen feltételes megállítatnak.

Továbbá a Kolozsvárról reggel Budapest keleti p.-u.-ra közeledő gyorsvonat június hó 15-től bezárólag augusztus hó 31-ig Jegénye gyógyfürdőn, a Budaestről Kolozsváron át Predealra és vissza közeledő gyorsvonatok pedig május hó 15-től, bezárólag szeptember hó 15-ig Kolozs-Karán és május hó 15-től, bezárólag szeptember hó 30-ig Maros-Ujváron feltételes ismét megállítatnak.

A Predealról Budapestre közeledő gyorsvonat Apalindán május hó 15-től, bezárólag szeptember hó 15-ig nem állítat meg.

A Budapest-püspök-ladány-körösmezői vonalon. A Püspök-Ladányról Szatmár-Németibe este 8 óra 50 perczkor érkező, illetve onnan Lúspök-Ladányra reggel 6 óra 42 perczkor induló gyorsvonat forgalma Debreczen és Szatmár-Németi között megszüntetetik.

A Püspök-Ladány és Maramaros-Sziget között közeledő gyorsvonatok Vámos-Péres állomáson rendszeren fognak megállani.

A debreczen-tiszalóki vonalon. A Tisza-Lókról jelenleg este 7 óra 44 perczkor induló, illetve oda reggel 4 óra 31 perczkor érkező vegyesvonatok forgalma megszüntetetik.

A debreczen-nagy-léta-vertesi és sáránd-derecskei vonalon. A Szepes-Sóstóra kirándulónak Debreczenbe még ugyanaz napon való visszatérhetése érdekében, május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig vasár- és ünnepnapokon Derecskéről Debreczenbe egy esti fűrdővonat fog ismét közeledni.

A Sárándról jelenleg reggel 6 óra 45 perczkor Derecskére induló és a Derecskéről Sárándra d. e. 10 óra 3 perczkor érkező vegyesvonatok forgalma megszüntetetik.

A debreczen-szerencsi vonalon. Alsó-Józsakert 117 sz. órhzánál az összes személyszállító vonatok feltételes megállítatnak.

A maramaros-sziget-nagy-becskő-kis-becskői vonalon. A Kis-Becskőről jelenleg d. u. 5 óra 26 perczkor induló vegyesvonat Nagy-Becskőn csatlakozást fog nyerni a Maramaros-Szigetrel délután 4 óra 54 perczkor induló új személyvonathoz Körösmező felé.

A nagyvárads-püspök-fürdő-felix-fürdői vonalon. A múlt nyáron közeledett fűrdővonatok május hó 15-től szeptember hó 15-ig az idén is forgalomba helyeztetnek.

A kis-kapus-nagy-szebeni vonalon. Nagy-Szeben és Vizakna-fürdő között a fűrdővonatok május hó 14-től bezárólag szeptember hó 1-ig az idén is naponta forgalomba helyeztetnek.

A brassó-ternessi vonalon. Brassó és Zernest között mindkét irányban egy harmadik esti vegyesvonat az idén is forgalomba helyeztetik.

Az egész napra terjedő kirándulás lehetővé tétele czéljából, június hó 1-től, bezárólag augusztus hó 31-ig vasár- és ünnepnapokon Brassóból reggel 6 órakor egy új vonat indítatnak Zernestbe.

A brassó-kézdi-vásárhelyi és sepsi-szt.-györgy-palanczi vonalon. A múlt év nyáron vasár- és ünnepnapokon Tusnádról Brassóba közeledett fűrdővonat az idén is június hó 1-től, bezárólag szeptember hó 15-ig ugyanazon napokon fog közeledni.

A jelenleg Gyimesről délelőtt 10 óra 30 perczkor Palánczra induló és onnét este 7 óra 46 perczkor Gyimesre érkező vegyesvonat megszüntetetik.

A hatvan-szolnoki vonalon. A Hatvanból este Szolnokra induló személyvonat a Budaestről Predealra közeledő gyorsvonathoz nem mint eddig Ujszászon, hanem Szolnokon fog csatlakozni.

Az ujszász-jászapáti vonalon. Minden kedden, csütörtökön és szombaton, mindkét irányban egy-egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba.

E vonat Jász-Apátiból éjjel 3 óra 38 perczkor indul, illetve oda reggel 7 óra 32 perczkor érkezik és Ujszászon csatlakozást nyer Szolnok és Budapest felé, illetve Szolnok felől.

A szolnok-hódmezővásárhelyi vonalon. A Hód-Mező-Vásárhelyről délelőtt Szolnokra induló vegyesvonat a Nagy-Várads felől Budapestre közeledő személyvonathoz nem mint eddig Szajolon, hanem Szolnokon fog csatlakozni.

A mezőtúr-mezőhegyesi vonalon. A Mezőtúrról délben induló vegyesvonat Mezőhegyesen csatlakozásba hozatik az aradi és esanádi egyesült vonatoknak Arad felé induló vonatához.

A békés-földvár-békési vonalon. A jelenleg Békésről éjjel 11 óra 15 perczkor induló és a Békésre éjjel 4 óra 25 perczkor érkező vegyesvonatok forgalmon kívül helyeztetnek.

A nagy-várads-szeged-rókusi vonalon. A Nagy-Váradról és Szeged-Rókusról d. e. induló személyvonatok menettartama megröviditetik, úgy, hogy az előbbi vonatot Szeged-Rókusra 26 perczcel, az utóbbi vonatot pedig Nagy-Váradra 1 óra 30 perczcel korábban érkezik.

A Szeged-Rókusról Nagy-Váradra közeledő személyvonat Szeged-Rókuson csatlakozást nyer Belgrád-Szabadka felől, Nagy-Váradon pedig Budapest, Kolozsvár, Vaskoh-Barost és Széchyhid felől.

A Nagy-Váradról délután Békés-Csabára induló személyvonatok Kötégyánon csatlakozást nyer a Szeged-Vásztó felől este oda érkező vegyesvonathoz.

A Szeged-Rókusról hajnalban induló és az oda éjjel érkező személyvonatok Békés-Csaba és Szeged-

Rókus között az összes feltételes megállóhelyeken feltételes megállítatnak.

Az arad-temesvár-józsefvárosi vonalon. Az Aradról reggel induló személyvonat Temesvár-Józsefvároson csatlakozásba hozatik az orsova-budapesti gyorsvonattal.

A nagy-szeben-fogarasi és oltid-kitérő-verestoronycáineni vonalon. Oltid kitérőről reggel 6 óra 35 perczkor új vegyesvonat indítatnak naponta Verestoronny állomáson. A vonat folytatólag Verestoronny állomásra és Verestoronny megállóhely között is május hó 15-től bezárólag szeptember hó 30-ig vasár- és ünnepnapokon fog közeledni.

Ugyanezen napokon az esti órákban közeledik Verestoronny megállóhelyről Nagy-Szebenig egy vegyesvonat.

A nagy-szeben-nagy-disznói vonalon. A jelenleg Nagy-Szebenbe d. u. érkező és onnan este induló vegyesvonatok forgalmon kívül helyeztetnek.

A szeged-rókus-szegedi vonalon. A Szeged-Rókusról jelenleg délután 12 óra 10 perczkor induló személyvonat Szeged-Rókusról már d. e. 11 óra 20 perczkor fog indulni és Szegeden csatlakozást nyer a gyorsvonathoz Temesvár felé.

Ez által Hódmezővásárhely és Szabadka felől Temesvár Orsova felé közvetlen vonatösszeköttetés létesül.

A szeged-rókus-szabadkai vonalon. Kamarás-Erdőre és Páltes fürdőre kiránduló közönség részére június hó 1-től, bezárólag szeptember hó 15-ig, vasár- és ünnepnapokon mindkét irányban egy-egy személyvonat ismét forgalomba helye tetik.

A szeged-karolva-nagybecskerekéi vonalon. A Szegedről jelenleg este 6 óra 9 perczkor Nagy-Becskekre induló személyvonat ezáltal mint vegyesvonat csak Karlováig fog közeledni; a Budaestről délután 2 óra 30 perczkor induló gyorsvonathoz az összeköttetés Nagy-Becskekre Nagy-Kundin át egy új személyvonat át egy új személyvonat által létesitetik mely Nagy-Becskekre este 9 óra 53 perczkor érkezik.

A valkány-varjasi vonalon. A Valkányról jelenleg reggel 6 óra 30 perczkor induló személyvonat Valkányon csatlakozásba hozatik a Temesvár-Józsefváros felől közeledő személyvonathoz.

A temesvár-józsefváros-buziás fűrdői vonalon. A fűrdői évad tar amara, vagyis június 1-től bezárólag szeptember 15-ig a múlt évben is közeledett egy-egy új személyvonat ismét forgalomba helyeztetik.

A jászdenovai-aninai vonalon. A Marilavógybe és Steierlakra, valamint vissza való utazás kedvezőbbé tétele czéljából június 1-től, bezárólag augusztus 31-ig a nappali vegyesvonatok helyett mindkét irányban egy-egy gyorsított személyvonat az idén is forgalomba helyeztetik.

A Zsombolya-nagybecskerekéi vonalon. A Nagy-Becskekrekről jelenleg éjjel 3 óra 25 perczkor induló és Zsombolyáig közeledő személyvonat csak Módosig fog közeledni; Módosról Zsombolyáig egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Módosról reggel 4 óra 30 perczkor indul és Zsombolyán csatlakozást nyer Temesvár felé. Módos és Nagy-Becskekre között mindkét irányban minden kedden, pénteken és vasárnap egy-egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba.

E vonat Nagy-Becskekre reggel 6 óra 38 perczkor érkezik; illetve onnét d. e. 11 óra 30 perczkor indul.

A budapest-belgrádi vonalon. A Kis-Körösről-Budapest keleti p.-u.-ra jelenleg este 8 óra 45 perczkor érkező gyors tehervonattal a személyszállítás Budapest-Ferencváros és Budapest keleti p.-u. között megszüntetetik. E vonattal Budapest-Ferencvárosra érkező és Budapest keleti p.-u.-ba utazni szándékozónak a Bicskerői Budapest keleti p.-u.-ba este 8 óra 50 perczkor érkező helyi személyvonat fog rendelkezésre állani.

A kis-körös-kalocsai vonalon. Kalocsa és Kis-Körös között mindkét irányban a múlt nyáron közeledett, reggeli személyvonatok ismét forgalomba helyeztetnek.

A szabadka-dajlaji vonalon. Zomborról Nemes-Militse június 1-től bezárólag augusztus 31-ig vasár és ünnepnapokon délután egy tehervonatot ismét személyszállításra berendeztetik.

A ruma-klanak-szavaparti vonalon. Mindkét irányban egy-egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba. E vonatok által Belgrád és Klanak-Szavapart (Sabac) között Indián át kedvező vasúti összeköttetés létesül.

A borovce-vukovari vonalon. A Borovcéről jelenleg d. e. 8 óra 25 perczkor és este 9 óra 20 perczkor induló, valamint a Borovcra reggel 8 óra 10 perczkor és éjjel 10 óra 15 perczkor érkező vonatok közeledése megszüntetetik.

A vinkovce-zupanje-szavaparti vonalon. Vinkovcra reggel 5 óra 19 perczkor érkező és Vinkovcéről este 7 óra 35 perczkor induló személyvonatoknak forgalma folytatólag Zupanje és Zupanje-szavapart között ismét kiterjeszetik.

A budapest-fiumei vonalon. A budapest-fiumei nappali gyorsvonat Budapest keleti p.-u.-ról 45 perczcel későbbben, vagyis délelőtt 8 óra 10 perczkor fog indulni és Fiumba este 8 órakor érkezik; a Fiumétől reggel induló gyorsvonat pedig 50 perczcel későbbben, vagyis d. e. 8 óra 10 perczkor fog indulni és Budapest keleti p.-u.-ra 30 perczcel későbbben, vagyis este 9 óra 5 perczkor fog érkezni.

E változás mellett is az Olaszországgal való hajóösszeköttetés továbbra is fentartatik.

Az Abbaziába utazó közönség kényelmére pedig ezen gyorsvonathoz csatlakozólag Fiume és Abbazia között új közvetlen hajójáratok rendeztetnek be, a csatlakozó hajó Fiuméről este 8 óra 30 perczkor indul Abbaziába, illetve onnét reggel 7 órakor indul Fiuméba.

A budapest-fiumei irányban közeledő nappali

gyorsvonat Kurd-Csibrák és Place állomásokon rendszeren, Sárospárdon csak feltételes, Budafoke, Jaska és Tounj állomásokon pedig nem fog megállani.

A fiume-budapesti irányban közeledő nappali gyorsvonat Szakaly-Högyészencsák feltételesen Dugyassa, Jaska és B-leg állomásokon pedig nem fog megállani.

Fiume és Dinice között június 1-től, szeptember 30-ig vasár- és ünnepnapokon mindkét irányban a múlt nyáron közeledett egy-egy helyi személyvonat ismét forgalomba helyeztetik.

A hidegkut-gyöök-tamási-miklósvári vonalon. A jelenleg Hidegkut-Gyöökéről d. u. 5 óra 40 perczkor Tamási-Miklósvárra induló és az onnan este 8 óra 22 perczkor Hidegkut-Gyöökre érkező vegyesvonatok forgalma megszüntetetik.

A kaposvár-fonyód-fürdőtelepi vonalon. A múlt nyáron június 1-től bezárólag augusztus 31-ig mindkét irányban naponta közeledett fűrdővonatok ugyanazon időtartamra az idén is forgalomba helyeztetnek.

A Fonyód-Fürdőtelepről Kaposvárra este közeledő fűrdővonat az idén egy órával korábban fog indulni.

A kaposvár-szigetvári vonalon. A Kaposvárról délután Szigetvárra induló vegyesvonat Kaposvár csatlakozást nyer Budapest felől a személyvonathoz.

A somogy-szobba-bala-on-szt.-györgyi vonalon. Június 15-től, bezárólag augusztus 31-ig vasár- és ünnepnapokon mindkét irányban az idén is egy-egy fűrdővonatot fog közeledni. A Bala-on-Szt.-Györgyről induló fűrdővonat 40 perczcel későbbben, vagyis este 7 óra 55 perczkor indul és Balaton-Szt.-Györgyön a déli vasút vonatához Budapest felől csatlakozást nyer.

Az új-dó-bovár-bosznabrod-i vonalon. Az Eszékéről reggel 4 óra 50 perczkor induló és Dajra reggel 6 óra 14 perczkor érkező, továbbá a Bosznabrod-ból reggel 5 óra 30 perczkor induló és Bródba reggel 5 óra 42 perczkor érkező tehervonatot naponta személyszállításra rendeztetik be.

Az előbb említett vonattal Dajrán a Szabadkán a közeledő gyorsvonathoz Budapest felé, az utóbbi tehert vonatot pedig Bródban a Zágráb felé közeledő vegyesvonathoz fog csatlakozást köze iteni.

A körös-belovár-bercei vonalon. Belovár és Panlovac között mindkét irányban vasár- és ünnepnapokon egy-egy új helyi személyvonatot helyeztetik forgalomba, mely Belovárról d. u. 2 órakor indul, illetve Belovárra este 7 óra 48 perczkor érkezik.

A dugoslo-novskai és banova-jaruga-pakraci vonalon. A lipikai fűrdőközönség igényeinek kielégítése czéljából, a budapest-fiumei nappali gyorsvonatokhoz való csatlakozással, Dugoslo-Banovajaruga és Pakracz között mindkét irányban, úgy mint a múlt évben, egy-egy közvetlen személyvonatot helyeztetik forgalomba.

E vonatoknak forgalomba helyezése folytán a jelenleg Pakraczról-Banovajarugára reggel 7 óra 50 perczkor induló és az onnan Pakraczra 7 órakor érkező vegyesvonat forgalmon kívül helyeztetik.

A jelenleg Pakraczról Banovajarugára éjjel 2 óra 35 perczkor induló vegyesvonat az új menetrend szerint éjjel 10 óra 10 perczkor indul Pakraczról és Banovajarugára éjjel 11 óra 25 perczkor érkezik. E vonat csatlakozást nyer Pakraczon a déli vasút vonatához Barcs felől, Banovajarugán pedig Novska, illetve Bród felé.

A zágráb-bródi vonalon. A Zágrábról Sunjára személyszállítással közeledő éjjeli tehervonatot Zágrában csatlakozást nyer a gyorsvonathoz Fiume felől.

A zágráb-esaktornyai és zabokrapina-teplitz-krapinai vonalon. A rohitsi fűrdőt látogató közönség igényeinek kielégítése czéljából a fűrdővad tartamára, vagyis május 15-től bezárólag szeptember 15-ig Zágráb m. a. v. zabokrapina-Tepitz és folytatólag Krapina között egy-egy új személyvonatot helyeztetik naponta forgalomba.

Varasd és Varasd-Tepitz között a múlt évben vasár- és ünnepnapokon forgalomban volt egy-egy vonat az idén is ugyanazon napokon június 1-től bezárólag szeptember 15-ig fog közeledni.

Varasd és Csaktornya között a jelenleg Csaktornyára d. u. 12 óra 50 perczkor érkező és onnan d. u. 1 óra 20 perczkor induló vegyesvonat megszüntetetik.

A nyári menetrendre vonatkozó egyes részletes adatok egy a menetrendhirdetményekből, valamint az állomásokon a kapusok, illetve személypénztáraknál, nemkülönben a városi menetjegyirodákban darabonként 30 fillért kapható menetrendkönyvecskékből vehetők ki.

A jelenlegi menetrendből az új menetrendbe való átmenetre nézve a t. cz. utazó közönség a következőkre figyelmeztetik.

A budapest-arad-tóvisi vonalon a budapest-aradi gyorsvonat, mely jelenleg Budapest és Szolnok között a kolozsvári gyorsvonattal egyesítve közeledik, már április 30-án a kolozsvári gyorsvonattól elkülönítve, Budapest keleti p.-u.-ról d. u. 2 óra 15 perczkor fog indulni és Tóvisig fog közeledni. A f. évi május hó 31-én Budaestről Aradon át Tóvisre érkező gyorsvonat már Predealig fog közeledni, ellenben a predeal-arad-budapesti irányban közeledő gyorsvonat május 31-től június 1-ére hajló éjjelen Predeáltól Tóvisig még nem helyeztetik forgalomba, hanem június 1-én éjjeli és csak Tóvisről kirándulónak fog közeledni.

A budapest-miskolc-kassai vonalon. A budapest-kassa-csorbai gyorsvonat Budapest-keleti pályaudvarról már június hó 14-én, míg a csorba-kassa-budapesti irányban az első gyorsvonat Csorbáról június 15-én indítatnak. E szerint az utóbbi gyorsvonat Kassától-Budapestig június 16-án közeledik először.

Budapest, 1902. április hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik)

A legnagyobb világhírű cipő-áruház
 Budapest
Agulár Dávid
 Erzsébet-körút
 6/c szám.

Ingyen féltalp v. sarok v. bármily javítás.
Ingyen színes vagy feketebörkenőcs vagy suvix.
Tartósságáért irásilag jótállók.

Nem tévés esetén a cipőt kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Női-cipők:	Férfi-cipők:
Zerge, cugos v. fűzős ... 2.-	Borjubőr, cugos, sima v. ... 2.-
Zerge, gombos, kesztyűsár ... 3.30	bojtos ... 3.-
Szervó, lak v. keztyűbőr, fűzős ... 3.60	Vix-calf, fűzős v. belétes ... 3.20
Zerge v. színes keresztcsattal ... 2.20	Föltáno elegáns box-calf ... 4.-
Lasztó, szivalakú cugos ... 2.30	Pincőrcipő, alacsony sarok ... 1.20
	Szegényeknek úri v. női cugos ... 2.30

Gyár saját háromemeletes házamban, 80 lakóval, hol több, mint 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelésnél olyant küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Árjegyzék több 100 dívtalos ábrával bérmentve és ingyen.

Minden gondot és fáradságot
 megtakarítanak a t. butorvevők, ha egyszerűen a régi, elismert hírnevű

Sárkány és Schütz

butorcéghez,
 Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 12. szám alatt

a New-York kávéházzal szemben fordulnak, a hol is mindenkor dusan felszerelt raktára található a minden fajta massív kivitelű butoroknak a legjutányosabb áron irásbeli jótállás mellett.

Személyes meggyőződésre kéri fel a t. butorvásárló közönséget

Sárkány és Schütz

butorcég, kárptosok és díszítők
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. sz.
 a New-York kávéházzal szemben.

Eladás nagyban és kicsinyben!

BUTOR-ELADÁS.

Dus választék szilárdgyártmányu asztalos és kárptozott butorokban egyszerű és legdiszesebb kivitelben.

DÓSA KÁLMÁN

asztalos és kárptos, Epest, Erzsébet-tér 18. sz. I. emelet.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Sanid labdacok
 befecskendezés nélkül!

A legmakacsabb heveny és idült folyásoknál legbiztosabb gyógyszer

férfiaknál és nőknél
 egyaránt biztos szer. — Egy üveg 100 labdac tartalommal és használati utasítással 6 korona. — Vidékre 6 korona beküldés mellett bérmentve vagy utánvétellel.

Kapható a
 „Magyar király” gyógyszerárban
 Budapest, Marokkói-utca 2.

A MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
 orthopediai műtőműhelyében
 Budapest, VII., Kerepesi-út 32. sz.
 (a Rókus-templannal szemben.)

SÉRVKÖTŐK.
 Egyoldali 2, 4, 6 és 8 fut.
 Kétfoldali 2, 4, 6, 8, 10 és 12 fut.

A legkiválóbb kivitelben kaphatók: Műtő-
 lábak, műtőszekék és műtőszék
 fordánótok, egyenes-
 tők, hajakötők, gőrsőrhaj-
 nyak stb. stb. mérték szerint jótállás-
 sal készítenek.

A betegápoláshoz szükséges összes cik-
 kek, valódi francia óvszer különlegessé-
 gek nagy választékban és jutányos áron
 mellett kaphatók.

Leletkimérésre kiszolgálás.
 Kézi árjegyzéket ingyen és bérmentve küld-
 o a vállalat.

Íróasztalok, Könyvszekrények

mindenféle kivitelben és formában
 legolcsóbb áron kaphatók

Dudik Jánosnál
 BUDAPEST,
 VII. kerület, Rózsa-utca 34. sz. alatt.
 Árjegyzék 60 fillér beküldése ellenében küldetnek.

Legjobb árban veszem a forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserelek, eladok.

PRÜCKLER I. C.
 BUDAPEST,
 IV., Koronaherceg-utca 3. szám.

EQUITABLE

== EGYESÜLT ÁLLAMOKBELI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG. ==

Vagyon az 1901. év végén	1,655.193,600.00
azaz egy milliárd hatszázötvenöt millió egyszázkilenczvennyolczezer hatszáz korona	
Felesleg az 1901. év végén	355.645,210.00
azaz háromszázötvenöt millió hatszáznegyvenöt ezer kétszáz tíz korona	
Összbevétel az 1901. évben	321.873,025.00
azaz háromszázhuszonegy millió nyolczszázhetvenhárom ezer huszonöt korona	
Kötvénybirtokosoknak kifizettetett az 1901. évben	143.573,105.00
azaz egyszáznegyvenhárom millió ötszáz hetvenhárom ezer egyszáz öt korona	
Új üzlet az 1901. évben	1,229.560,435.00
azaz egy milliárd kétszázhuszonkilencz milló ötszázhatvan ezer négyszázharminczöt korona	
Biztosítási átlag 1901. év végén	5,896.383,625.00
azaz öt milliárd nyolczszázkilenczvenhat millió háromszáznyolczvanhárom ezer hatszázhuszonöt korona	
Kötvénybirtokosoknak az intézet fönnállása óta kifizettetett	1,884.359,255.00
azaz egy milliárd nyolczszáznyolczvanegy millió háromszázötvenkilencz ezer kétszázötvenöt korona.	

Ajánlatokat úgy az élet-, mint a járadék-biztosítás minden formájára a legolcsóbb díjtételek mellett elfogad a magyarországi igazgatóság.

Az EQUITABLE Egyesült Államokbeli Életbiztosító-Társaság magyarországi igazgatósága.

BUDAPEST, VI., Andrásy-út 8. szám.